

2011

-

2014

Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere

**Ajuntament de
Vilassar de Dalt**

PRESENTACIÓ	3
1. MARC DE REFERÈNCIA DE LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT DE GÈNERE	4
2. PRINCIPIS I METODOLOGIA	10
3. CONDICIONS PRÈVIES I OBJECTIU GENERAL	14
4. ANÀLISI POBLACIONAL	15
5. PLA MUNICIPAL D'ACTUACIÓ PER LA IGUALTAT DE GÈNERE	25
Línia I. Impulsar les Polítiques d'Igualtat de Gènere a Vilassar de Dalt.....	25
Línia II. Lluitar contra la violència de gènere	35
Línia III. Fomentar la participació sociopolítica de les dones de Vilassar de Dalt	43
Línia IV. Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps.....	52
Línia V. Fomentar la coeducació, la formació i la presència cultural de les dones.....	65
Línia VI. Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de Vilassar de Dalt	75
Línia VII. Promoure la salut de les dones de Vilassar de Dalt	83
6. GLOSSARI	95
7. BIBLIOGRAFIA	98

Presentació del Pla

El Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere de Vilassar de Dalt suposa un pas endavant en les polítiques d'igualtat de gènere al municipi i és un mitjà per tal d'arribar a una situació de plena igualtat entre dones i homes.

El document que presentem a continuació és el fruit de vuit mesos de treball. En aquest temps s'ha realitzat la fase d'anàlisi de la realitat (diagnosi de gènere) en la que s'ha elaborat una anàlisi a través de l'estudi de dades de població i de projectes que es desenvolupen al municipi amb l'objectiu de plasmar la realitat actual detectada al municipi amb visió de gènere.

A través de les conclusions que es van extreure d'aquesta anàlisi, l'Ajuntament de Vilassar de Dalt ha treballat en l'elaboració d'aquest Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere (2011-2014), a través d'una comissió tècnica interdepartamental formada per les diferents àrees i serveis de l'Ajuntament. Aquesta comissió ha treballat diferents línies estratègiques per assolir la igualtat de gènere, a partir de les dades obtingudes de la diagnosi de gènere que precedeix l'elaboració del pla.

En aquest document s'estableixen les accions prioritàries que han de servir de guia i s'unifiquen el conjunt d'activitats amb les que el municipi busca transformar i generar canvis en relació als rols de gènere. Les entitats del municipi també han participat en la formulació d'accions futures que s'inclouen dins d'aquest Pla.

El Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere vol per una banda, avançar en la transversalització de la perspectiva de gènere en el desenvolupament de programes i projectes municipals, i per altra banda, ser un document que defineixi les actuacions a desenvolupar a curt, mig i llarg termini. Alhora, el Pla es planteja com una proposta oberta, flexible, que pot anar completant-se i modificant-se al llarg del temps, en funció de l'evolució de la realitat local.

Així doncs, el Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere constitueix un punt de partida i un marc de referència a l'hora de definir el desenvolupament d'actuacions integrades per assolir la igualtat de gènere.

Llorenç Artigas i Planas
Alcalde de Vilassar de Dalt

Anna Marín i Martínez
Regidora de Serveis Socials, Sanitat, Participació
Ciutadana i Educació

1. Marc de Referència de les Polítiques d'Igualtat de Gènere

El **principi d'igualtat de gènere** és un dels eixos nuclears de les societats modernes. La consecució d'aquest principi polític ha estat present des de la creació dels estats democràtics; tanmateix el seu reconeixement no ho ha estat per tot el conjunt de la ciutadania, les dones no han iniciat un procés d'equiparació de drets formals fins a principis del s. XX. La divisió sexual del treball continua encara vigent i organitzant les estructures socials de tal forma que la igualtat real encara és un repte a aconseguir.

La desigualtat de gènere ha estat invisibilitzada durant molt de temps i actualment s'ha assumit com una problemàtica de dimensió pública i política, per aquesta raó, es fa necessari el desenvolupament de polítiques de gènere. Aquestes polítiques, venen impulsades per diversos agents:

A nivell internacional, el moviment feminista ha estat central en la formulació de les polítiques d'igualtat, i en la dècada dels 60 i 70 va aconseguir que els poders públics possessin a les seves agendes el principi d'igualtat per raó de sexe. El moviment feminista de la segona onada, va posar en evidència, que la consecució del dret a vot, a l'educació i als treballs, que la primera onada feminista havia aconseguit, no era suficient per l'assoliment de la igualtat, tant a nivell formal com real. Les noves idees que s'introdueixen en aquell moment si bé generen ruptures en el moviment de dones respecte el diferent paper que se li atorga a l'Estat en la teoria feminista, també provoquen la pròpia intervenció de l'estat, a través de la formulació de polítiques d'acció positiva per a les dones. Seguint a Judit Astelarra¹, podem dir que les prioritats de l'agenda del moviment feminista de la segona onada, i per tant, les demandes polítiques que faran davant les institucions internacionals són:

- Reivindicar que es compleixin en la pràctica els drets polítics i socials de les dones i estendre'ls a tots els àmbits en els que encara no existeixen (drets reproductius, de la cura...)
- Repensar la política de forma que inclogui les relacions entre l'àmbit privat i públic. Les injustícies que es donin en l'àmbit domèstic i la discriminació de les dones en la vida quotidiana també són un problema polític.

El paper de **Nacions Unides** ha estat capdavanter i protagonista en el desenvolupament de les polítiques de gènere, establint mesures i estratègies polítiques a favor de la igualtat de gènere. Sobretot a partir de 1975, data que marca l'inici de la dècada de les dones, amb l'entrada en vigor de la *CEDAW*, la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de

1 Astelarra, Judit. Veinte años de políticas de igualdad. Col. Feminismos (2005)

Discriminació contra la Dona, que comprèn drets de les dones acceptats internacionalment, aplicables en tots els camps i que els països ratifiquen de forma voluntària.

Les quatre conferències mundials sobre la Dona (Mèxic 1975/Copenhagen 1980/Nairobi 1985/ /Beijing 1995) i els seus respectius plans d'acció han marcat de forma progressiva els objectius i estratègies per l'equitat de gènere i han fet explícits la necessitat de crear organismes a nivell nacional i local responsables de la implementació de les polítiques de gènere. Un aspecte que incorporen és el canvi de paradigma de les polítiques de gènere des d'un enfocament de la igualtat d'oportunitats, cap al *mainstreaming* de gènere.

La **Unió Europea** també ha exercit influència en el desenvolupament del marc legislatiu comunitari en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes. La primera referència legal és l'article 119 del Tractat de Roma (1957) on reconeix el principi d'igualtat referit exclusivament a que dones i homes han de rebre igual salari per igual treball. L'ampliació de la qüestió de la igualtat amb el Tractat d'Amsterdam (1997) i l'aprovació de la Carta dels Drets Fonamentals (2000), la Unió Europea va ampliar el marc comunitari en matèria d'igualtat.

Actualment, la legislació cobreix 13 directives en l'àmbit del treball, la seguretat social i els béns i serveis. És important destacar l'efecte que ha tingut aquest marc legal europeu a l'estat espanyol, *la Ley Orgànica para la Igualdad Efectiva de Mujeres y Hombres* respon a una Directiva Comunitària. En relació a la participació equilibrada de dones i homes en els processos de presa de decisions, el punt de partida fou la Declaració d'Atenes el 1992, en la que per primera vegada es parla de la infrarepresentació de les dones en els càrrecs de decisió com a problema polític i de la "democràcia paritària". El Consell recomana als estats membres adoptar una estratègia global per a promoure la participació equilibrada.

L'**Administració Local** ha tingut un paper clau a l'hora de generar una opinió pública sensibilitzada amb els problemes de gènere en un context en el que els governs locals han creat polítiques innovadores que han donat resposta a les demandes socials cada vegada més diversificades. Aquest major protagonisme es fonamenta en la seva proximitat amb la realitat social que li permet conèixer millor que les altres administracions les necessitats de la població. D'aquesta manera els ajuntaments incorporen les polítiques de gènere promovent les regidories específiques en la temàtica, els serveis, els programes i les agents d'igualtat amb l'objectiu de solventar els efectes de les relacions desiguals entre dones i homes. En tot aquest procés han tingut un paper clau algunes dones dels partits polítics i tècniques municipals que establint aliances de gènere introdueixen les polítiques d'igualtat en les diferents agendes i busquen recursos per la seva implementació.

A més, a partir dels anys setanta, les **comunitats acadèmiques**, han començat a incorporar els

estudis de gènere en els plans d'estudi i centres d'investigació, i per tant, contribueixen a la formació de professionals i a l'impuls en la investigació dels estudis feministes i de gènere que tenen un paper cabdal en la pràctica i desenvolupament de les polítiques públiques.

Per la seva banda, **els mitjans de comunicació**, juguen un paper important a l'hora de sensibilitzar i fer visible les desigualtats de gènere, envers **l'opinió pública**, encara que també assenyalen els avenços assolits entorn la igualtat entre homes i dones, i d'aquesta manera converteix la igualtat de gènere en una prioritat política.

1.1 Marc legal

Les polítiques públiques d'igualtat han viscut un procés d'implementació a tots els nivells de l'Administració. En els darrers trenta anys, aquestes polítiques han passat de ser inexistents a introduir-se mitjançant diferents models de planificació a totes les administracions públiques, tant central, com autonòmica o local.

Actualment disposem d'un marc legal en els diferents nivells institucionals que fonamenten la implementació de les polítiques d'igualtat.

1.1.1 El marc normatiu en l'àmbit nacional

Constitució Espanyola 1978

La Constitució espanyola recull com a drets i llibertats fonamentals vinculats al desenvolupament de la igualtat de gènere els següents:

En el títol I, capítol II, l'article 14:

Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social

En el títol preliminar, l'article 9.2:

Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives

Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica

La Llei regula mesures de protecció per a les dones que pateixen agressions per part de la seva parella, i en general, per a les víctimes de violència en l'àmbit familiar.

Llei Orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere

La violència de gènere és enfocada per aquesta llei orgànica d'una manera integral i multidisciplinària. Es comença pel procés de socialització i educació per prevenir la seva aparició i educar les noves generacions en els valors de llibertat i igualtat entre ambdós sexes, però també emfatitza la protecció de les víctimes i reconeix nous drets, introdueix importants reformes en l'ordre civil i penal i crea els Jutjats de Violència sobre la Dona.

L'àmbit de la Llei inclou tant els aspectes preventius, educatius, socials, assistencials i d'atenció posterior a les víctimes, com la normativa civil que incideix en l'àmbit familiar o de convivència (on principalment es produeixen les agressions) i la resposta penal davant d'aquests delictes.

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes

Sorgeix fruit de la necessitat d'establir accions normatives dirigides a combatre totes les formes de discriminació, directe i indirecte, per raó de sexe i a potenciar la igualtat real entre dones i homes. Les novetats d'aquesta llei són que reconeix que la igualtat formal no és suficient, l'accent en la prevenció de conductes discriminatòries i en fer polítiques actives per garantir el principi d'igualtat.

Cal destacar que potencia accions en diversos àmbits:

a) L'ordenació de les polítiques públiques sota el principi d'igualtat i la perspectiva de gènere

b) En l'àmbit administracions públiques

c) Contempla la regulació de l'accés als béns i serveis (la relació entre particulars) i mesures de promoció de la igualtat en les empreses privades com subvencions o en matèria de contractació i en referència als consells d'administració

d) Mesures per a potenciar el dret al treball i la igualtat d'oportunitats, en l'accés, la formació i la promoció. S'inclou entre els drets, la protecció en cas d'assetjament sexual i l'establiment de mesures per a potenciar la conciliació, el repartiment de les tasques domèstiques i laboral i per altra banda, en el marc de les negociacions col·lectives, adoptar mesures per a la igualtat.

e) En la participació política, la modificació de la Llei Orgànica de Règim Electoral, marca que cal una composició equilibrada de dones i homes en les candidatures a les eleccions, tant a nivell autonòmic, nacional i local. S'exigirà la paritat excepte pels municipis menors de 3000 habitants.

f) També fa explícit en l'article 21 en relació a la col·laboració amb altres administracions públiques i en que les Entitats Locals integrin el dret d'igualtat en l'exercici de les seves competències.

1.1.2 El marc normatiu en l'àmbit autonòmic

Llei Orgànica 6/2006 de Reforma de l'Estatut d'Autonomia

El nou Estatut regula els drets civils i socials, entre els quals els drets de les dones correspon a l'article 19.

Títol I. Drets, deures i principis rectors. Capítol I. Drets i Deures en l'àmbit civil i social.

Article 13. Drets de les Dones.

19.1 Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació

19.2 Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats

D'acord amb l'article 41 de l'Estatut, situat dins l'apartat de "principis", reconeix que els poders públics han de garantir **la incorporació de la perspectiva de gènere**.

L'Estatut també incorpora **la paritat** en la composició i règim electoral del Parlament (article 56).

Són electors i elegibles els ciutadans de Catalunya que estan en ple ús de llurs drets civils i polítics, d'acord amb la legislació electoral. La llei electoral de Catalunya ha d'establir criteris de paritat entre dones i homes per a l'elaboració de les llistes.

Llei 5/2008 de 24 d'abril del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Aquesta llei recull les actuacions que els poders públics catalans han de dur a terme contra la violència masclista i la xarxa de serveis d'atenció i recuperació que garanteixin una intervenció integral contra totes les formes d'aquesta violència. A nivell conceptual, ha posat al centre les dones com a subjectes de dret i la consideració que la violència masclista com una greu vulneració dels seus drets humans i llibertats fonamentals, i reconeix la importància dels aspectes preventius i subratlla les mesures de sensibilització, prevenció i detecció precoç com a principis fonamentals en la seva eradicació.

A nivell competencial correspon als municipis programar, prestar i gestionar els Serveis d'Informació i Atenció a les dones i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes previstos en aquesta llei.

1.1.3 El marc normatiu en l'àmbit local

A **nivell local** el marc normatiu de les polítiques de gènere el trobem en primer lloc en la Constitució Espanyola i en els textos jurídics sectorials que s'han anat aprovant en els últims anys que incorporen mesures específiques per abordar la igualtat de gènere.

Les competències de les administracions públiques locals s'estableixen en la **Llei 7/1985 de Bases de Règim Local** en dos articles bàsics que delimiten la capacitat d'actuació dels ajuntaments.

Article 25: «El municipi, per a gestió dels seus interessos en l'àmbit de les seves competències, pot promoure tota classe d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal».

Article 28: «Els municipis poden realitzar activitats complementàries de les pròpies o altres administracions públiques i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient».

El protagonisme de l'administració local i sovint capdavanter en el desenvolupament de les polítiques de gènere és fonamental en la seva proximitat amb la realitat social que li permet conèixer-la millor que les altres administracions i, per tant, disposa de més elements a l'hora d'establir unes actuacions que responguin a les necessitats de la població.

La **Carta Europea d'Autonomia Local** reconeix aquesta nova posició dels governs locals (article 4.3) a través del principi de subsidiarietat: «l'exercici de les responsabilitats públiques, de manera general, ha d'incumbir preferentment a les autoritats més properes a la ciutadania» Així, estableix que els governs locals tenen el dret i la capacitat efectiva per ordenar i gestionar tots aquells assumptes públics que incumbeixen directament a la seva comunitat, amb l'objectiu de dispensar uns serveis de qualitat i beneficiar la ciutadania.

No obstant, si que cal tenir en compte que existeix una normativa a nivell internacional, nacional i autonòmica que té una incidència en les competències dels ens locals, bàsicament pel principi de subsidiarietat i d'eficàcia i descentralització administrativa que caracteritza l'organització política del nostre territori.

2. Principis i Metodologia

2.1. Principis inspiradors

2.1.1 El principi d'igualtat, una opció ideològica

Darrere de qualsevol anàlisi, planificació, actuació o avaluació hi ha una manera de veure el món, de situar-s'hi i de plantejar-se què s'ha de canviar i què s'ha de mantenir. Darrere de qualsevol persona, organització o institució hi ha una manera d'entendre el propi territori i d'estar a la vida. Aquestes maneres seran les que ens faran tenir o no present la perspectiva de gènere, és a dir, tenir en compte en l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de les actuacions les diferències socials i culturals dels homes i les dones en qualsevol àmbit.

Per tant, en l'elaboració del Pla hem tingut present que els processos que ens permeten planificar i actuar tenen una importància cabdal, però no són neutres: sempre es deriven d'una manera determinada d'entendre la política i la vida. **El Pla sorgeix, doncs, del reconeixement de l'existència de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere, i del rebuig i la voluntat d'actuar per transformar aquesta realitat.**

2.1.2 Construir una societat més justa i democràtica

Les actuacions dels Ajuntaments per la igualtat de gènere al nostre país se situen en el context dels importants canvis polítics i socials viscuts en els darrers vint-i-cinc anys que, com en altres països europeus però amb retard, signifiquen un trencament progressiu de la mentalitat tradicional sobre el paper de les dones i els homes a la societat i en els espais públic i privat. **El desenvolupament de polítiques de gènere suposa el planejament d'actuacions que permetin construir una societat més igualitària, justa i democràtica.**

En el present Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere integrem la diversitat i l'heterogeneïtat, perquè enriqueix la nostra societat, però, en cap cas, aquestes diferències poden esdevenir factors de desigualtat, de subordinació o de jerarquització de les persones. La igualtat de gènere que persegueix el Pla orienta els sistemes polítics, socials, econòmics i culturals sobre la base del principi d'igualtat entre dones i homes com un dels pilars bàsics de les societats democràtiques modernes.

2.1.3 Treballar transversalment

L'estratègia més recent de la política d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes a la Unió Europea es coneix com **gender mainstreaming o transversalitat de gènere**, que implica incloure la perspectiva de gènere en totes les polítiques i actuacions, prèviament a la presa

de decisions, així com en l'anàlisi, la planificació, l'aplicació metodològica i l'avaluació de totes les àrees d'intervenció: econòmiques, jurídiques, ambientals, culturals, etc. És a dir, en cadascun dels àmbits de les polítiques públiques.

Així, la transversalitat de gènere suposa un canvi de paradigma polític: **de les polítiques de la dona a les polítiques de gènere**. Des d'aquest nou paradigma es promou que, a banda de desenvolupar accions específiques per a les dones, es tinguin presents les necessitats de les dones i els homes des de totes les àrees municipals.

El Pla ha estat fruit d'un espai de reflexió, discussió i disseny, compartit per les diferents àrees de l'Ajuntament, procés que ha afavorit l'assimilació dels principis fonamentals de la igualtat entre homes i dones i ha facilitat la incorporació de la perspectiva de gènere dintre de totes les àrees municipals.

2.1.4 Revisar constructivament el model actual d'actuació municipal

Cal tenir present, que la desigualtat de gènere ha marcat les estructures socials, econòmiques i polítiques, i que el model patriarcal ha estat la base de la construcció de les identitats individuals i les col·lectives.

Les estructures socials i polítiques han seguit el model establert i no han tingut en compte altres identitats, valors o cultures que es trobaven al marge dels marcs normatius i que alhora s'han utilitzat per retroalimentar la justificació de la seva pròpia desigualtat.

Actualment, gràcies a la democratització i l'extensió d'un nou paradigma de justícia social, les agendes polítiques han incorporat el principi d'igualtat i per tant, es fa possible integrar les diferències dintre d'un nou model polític de justícia més global.

És per aquesta raó, que des de les administracions públiques hem d'assumir les mancances derivades del model del que provenim, i repensar les polítiques que desenvolupem per tal d'incorporar les mesures correctores oportunes per no continuar avalant aquesta desigualtat ni fomentant discriminacions, tant directes com indirectes.

Les polítiques públiques doncs, han d'anar encaminades a l'assoliment de la justícia de gènere, a través de la redistribució, el reconeixement i la representació. Els governs locals, han d'incloure el gènere com a eix transversal en les seves actuacions, i observar i avaluar l'impacte de les actuacions que desenvolupen amb una visió integral que inclogui la igualtat entre homes i dones.

Així doncs, el repte actual dels Ajuntaments, passa per reconèixer d'on venim, amb els dèficits derivats dels models heretats, però també les potencialitats de canvi a nivell polític i social. Ens trobem en un moment idoni per a la consecució d'una nova societat, on totes les identitats tinguin cabuda i es reconegui i posi en valor el que abans es trobava invisibilitzat i alhora obri horitzons per nous models de societats.

2.2. Metodologia de treball

Per tal de desenvolupar el Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere que teniu entre les mans, l'Ajuntament de Vilassar de Dalt ha comptat amb el suport de l'Oficina de Promoció de les Polítiques d'Igualtat Dona-Home de la Diputació de Barcelona, amb qui s'ha treballat estretament per fer néixer una eina que permeti assolir nous reptes en la igualtat de gènere al municipi.

Per tal de materialitzar aquest treball, l'Ajuntament ha creat una Comissió formada per:

- Anna Marín Martínez, Regidora de Serveis Socials, Igualtat Dona-Home, Educació, Salut i Participació Ciutadana
- Anna Berengüi Reales, Tècnica de Salut i Ocupació Juvenil
- Carme Berengüi Reales, Secretària
- Marta Clotet Riera, Cap de l'OAC
- Sílvia Domènech Pou, Directora del Centre Obert
- Josep Fàbregas Peinado, Cap de Servei d'Obres i Serveis
- Laia Ferrer Sellés, Tècnica de Ràdio
- Mercè Fonts Sala, Psicòloga del Servei Psicopedagògic
- Sara Laia Galbany Roselló, Tècnica de Comunicació
- Sílvia Julià Pons, Recursos Humans
- Esther Lancho Agundez, Servei d'Ocupació
- Albert Llauredó Ibars, Cap de Serveis Personals
- Àurea Loire Fernández, Cap d'Esports
- Ana Mas Abril, Biblioteca
- Mercè Pou Colomer, Auxiliar administrativa d'Hisenda
- Àurea Puig Vilà, Recursos Humans
- Sergi Romera Cortés, Cap de Serveis Socials
- Adriana Saborit Santcliment, Directora de la Llar d'Infants
- Xavier Soriano Gabarró, Arquitecte tècnic, Urbanisme
- Maite Subirats Vila, Tècnica de Joventut
- Adamina Swante Guerritsma, Coordinadora Casal de Dia
- Josep Lluís Vargas Gómez, Cap de la Policia Local

També van participar persones representants de les entitats del municipi en una sessió de treball on van proposar accions de futur dins del Pla. En aquesta sessió hi van estar representades les següents entitats:

- Amics de la Gent Gran i Pensionista
- AA.VV. Barri del Pi
- AA.VV. Can Salvat
- AA.VV. La Galbanya
- Casal de la Gent Gran
- Comissió Dindori
- Vilassar de Dalt contra el càncer

Així doncs, realitzar el Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere de l'Ajuntament

de Vilassar de Dalt no tant sols ha consistit en posar d'acord un grup de persones sobre objectius, i accions a emprendre, sinó també en perfilar un discurs polític basat en la justícia social i la democràcia plena. Aquesta càrrega ideològica ha afegit una gran complexitat al treball de la Comissió, però també ha donat un gran sentit al procés d'elaboració del Pla i al seu resultat final.

En aquest sentit, l'elaboració del Pla ha estat un procés que ha implicat decisions a diferents nivells:

- visió estratègica
- adquisició de compromisos polítics
- lideratge de la regidoria específica de gènere
- compromís públic davant la ciutadania
- assignació de mitjans econòmics i recursos humans necessaris
- creació d'estructures i formes de treballar que potenciïn la transversalitat i la horitzontalitat

Veurem reflectits aquests diferents nivells de decisió al llarg dels següents apartats del Pla:

- Condicions prèvies, que estableixen els reptes del propi Ajuntament per tal de tirar endavant el Pla.
- Objectiu general del Pla, que defineix cap a on es dirigeix l'Ajuntament en l'àmbit de les polítiques de gènere i explica la importància del Pla per a la societat, en termes de beneficis a més llarg termini.
- Línies Estratègiques, que marquen les grans àrees d'actuació en l'àmbit del gènere, i que venen definides pel Pla d'Igualtat de Gènere de la Diputació de Barcelona.
- Marc conceptual, que aporta els elements de reflexió sobre cadascuna de les línies, els quals ajuden a entendre les desigualtats de gènere existents i justifiquen la necessitat d'intervenció .
- Mapa de situació que recull de forma sintètica la informació significativa del municipi en clau de gènere.
- Objectius específics del Pla, per cada línia estratègica, que defineixen els compromisos que adquireix l'Ajuntament i les fites que vol assolir en cadascun dels àmbits de treball, en coherència amb les prioritats i l'objectiu general; són, doncs, les finalitats a perseguir durant l'execució del Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere, i són susceptibles de continuar un cop finalitzat el mateix.
- Actuacions, ordenades per línies estratègiques que, a nivell operatiu, s'han planificat al llarg de l'execució del Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere per tal d'assolir els objectius proposats. Recullen les àrees municipals que hi intervenen tot reflectint el treball transversal necessari per al seu desenvolupament (tant per aquelles que s'han vingut desenvolupant fins ara com per a les accions de futur).
- Glossari, amb la descripció dels termes específics de gènere emprats en el document del Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere .

3. Condicions prèvies i Objectiu general

3.1. Condicions prèvies

El Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt és una bona eina per aprofundir i avançar en la tasca que l'Ajuntament ja ve desenvolupant en favor de la igualtat de gènere, però també, per coresponsabilitzar el conjunt municipal en aquesta tasca, impregnant en major mesura la resta d'àrees municipals, assegurant una major transversalitat de les actuacions i, en definitiva, afavorint que es desplegui amb un major impuls polític la bona tasca duta fins el moment.

S'ha identificat una limitació de recursos financers i humans; el propi Pla assenyala com a prioritari i fonamental la consolidació i permanència de la figura de l'agent d'igualtat, i preveu una destinació de recursos que caldrà anar ampliant per tal de comptar amb pressupostos suficients i realistes que permetin desenvolupar el Pla en tot el seu abast.

Serà imprescindible comptar amb personal especialitzat en gènere, i també serà important una inversió en formació i sensibilització del personal municipal, que permeti integrar la perspectiva de gènere i adoptar un canvi cultural profund en tota l'acció local.

Una millora en la formació i sensibilització del personal municipal haurà de contribuir també a una millora en la coordinació entre departaments, transversalitat que haurà de vetllar-se des del nou personal especialitzat en igualtat. Aquest treball participat i coordinat ha de ser intramunicipal, però també interinstitucional amb els diferents agents implicats en les diferents línies estratègiques, en especial en l'atenció i prevenció de la violència, en promoció econòmica i en la salut.

Serà el compromís polític de tot el consistori per desenvolupar polítiques d'igualtat transversals i no sectorialitzades, el que permetrà creure en el Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt, assumir-lo i aplicar-lo amb coherència; liderat des de la pròpia Regidoria, i amb la implicació de tota l'organització municipal.

Un compromís, un lideratge i una implicació municipals que tindran un impacte en la població de Vilassar de Dalt en la mesura que contribueixin a trencar amb la cultura existent respecte als rols de gènere, a visualitzar i abordar adequadament realitats tant terribles com la violència de gènere, així com a minvar la reproducció del model patriarcal i les resistències a un nou model de relacions personals, comunitàries i socials, basat en l'equitat.

3.2. Objectiu general del Pla

Configurar la incorporació de la perspectiva de gènere com un dels eixos vertebradors de la vida local a Vilassar de Dalt i com un dels trets identitaris del treball municipal.

4. Anàlisi poblacional

4.1. Territori

El terme municipal de Vilassar de Dalt forma part de la comarca del Maresme. El municipi limita amb els municipis de Vilassar de Mar, Premià de Dalt, Cabrils, Òrrius i la comarca del Vallès Oriental, està situat a uns dotze quilòmetres de Mataró, capital de la comarca.

Vilassar de Dalt **és un poble ben situat a mig camí del mar i de la muntanya** (el municipi forma part del Consorci del Parc de la Serralada Litoral i l'entorn natural de Vilassar de Dalt forma part de la Serra de Marina).

Vilassar de Dalt² té uns orígens senzills, humils. Durant els primers cinc segles del segon mil·lenni podem parlar d'un Vilassar pagès que evoluciona molt lentament, que s'encalla amb els desastres naturals, les pestes i les guerres, però que s'apunta a les primeres revifalles del país i es transforma progressivament. Els segles XVI, XVII i XVIII ens mostren un Vilassar menestral dinàmic i emprenedor, que esclatarà el segle XIX en un Vilassar industrial que es convertirà en un **important centre productor de la indústria tèxtil cotonera** fins a la segona meitat del segle XX, quan les onades migratòries del sud d'Espanya primer, i la proximitat a Barcelona després, configuren el Vilassar actual, amb grans zones residencials entorn del nucli històric.

Les seves dimensions territorials, la configuració urbana al voltant del nucli antic, i el creixement sostingut però no exacerbant de la població, **han permès conservar la vida tranquil·la de poble**, on la gent es coneix, se sent pertànyer al municipi i teixeix un tramata associatiu ric i divers. Tanmateix, el tarannà de la població local és encara poc obert i això es tradueix en la **conservació de models tradicionals familiars** i de relació social; per tant, també es tradueix en la **conservació de rols tradicionals de gènere**.

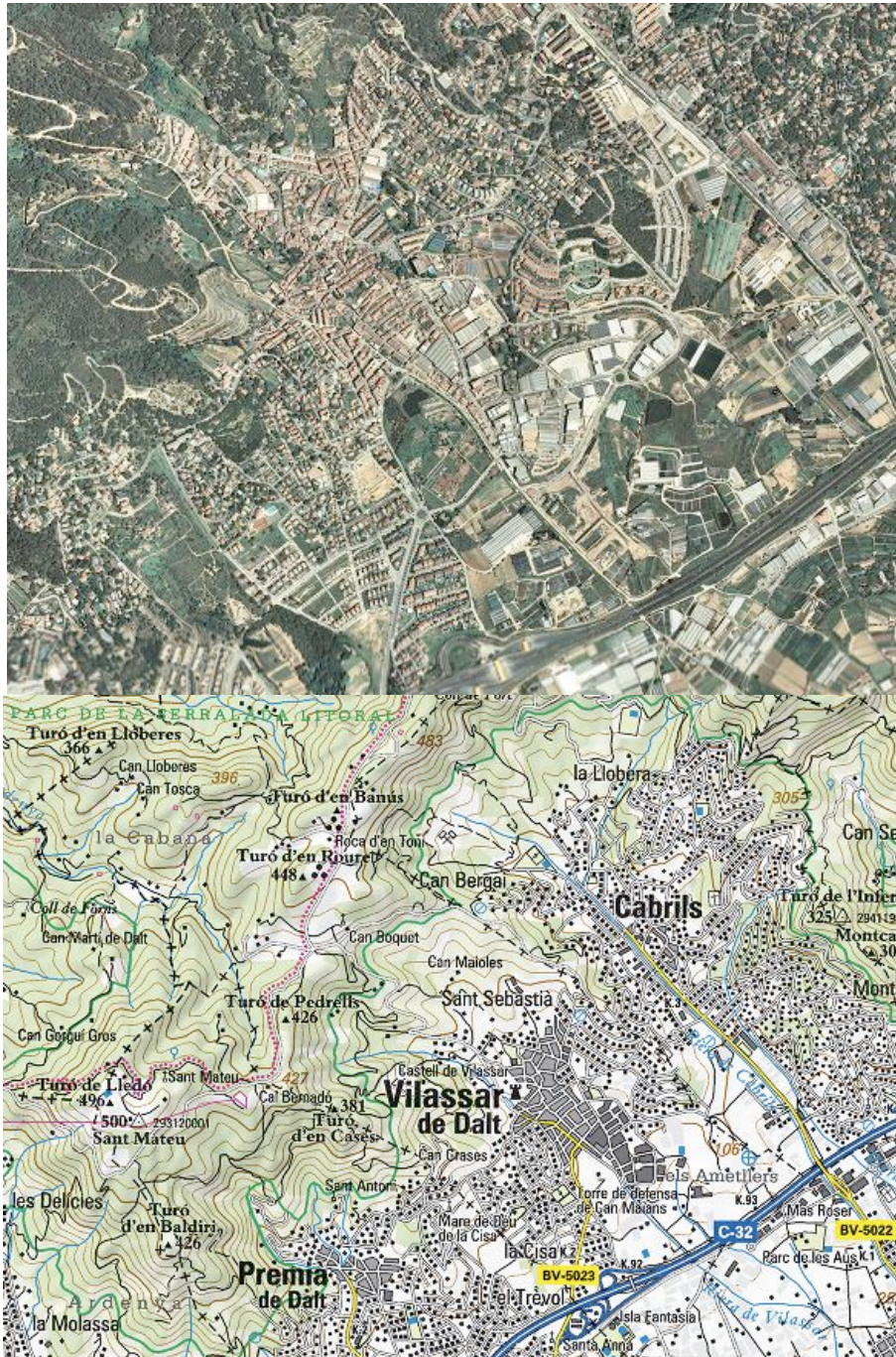
Donades les dimensions de Vilassar de Dalt, es pot considerar que **disposa d'amplis recursos i serveis, socials i culturals**; tot i així, encara caldria reforçar i **millorar els serveis destinats a famílies, persones grans i persones joves**, les quals tenen poques oportunitats al municipi.

El creixement de Vilassar de Dalt **no ha anat acompanyat d'una suficient millora de les infraestructures, en especial pel que fa a les comunicacions i transports públics**. Tampoc es percep l'existència d'un teixit comercial dinàmic i el disseny urbà dels darrers temps, tot prioritzant les zones perimetrals, ha minvat la cohesió urbana.

Té una extensió de 8,9 km² i està format pel Districte 1 i 2 amb 4 i 2 seccions respectivament.

²Paràgraf extret del web municipal de Turisme i Promoció de Vilassar de Dalt: www.vilassarturisme.org

MAPA 1. Distribució territorial de Vilassar de Dalt

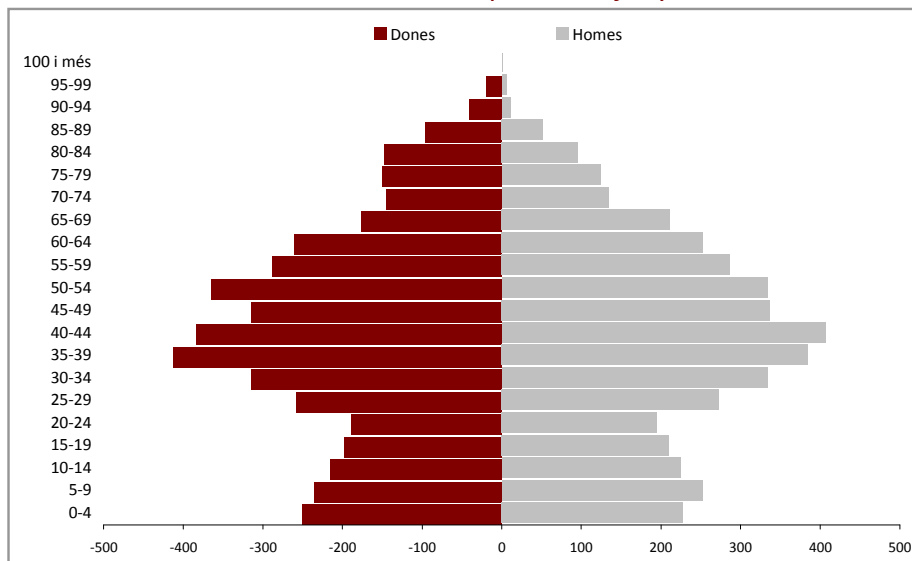
Font: Institut Cartogràfic de Catalunya

4.2 Estructura de la població

Distribució i evolució de la població per sexe i per grups d'edat

Vilassar de Dalt és un municipi amb **una població de 8.814 habitants** (50,6% són dones i el 49,4% són homes) segons dades del padró municipal a 1 de juny de 2010.

GRÀFIC 1. Piràmide de població, juny 2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

La població es troba distribuïda territorialment en 2 districtes, dividits en seccions. **La població de Vilassar de Dalt es reparteix de manera bastant homogènia entre les diferents seccions**, sent el Casc Antic el barri amb més població (24%) i el Barri Salvat la secció amb menys població (11%). La distribució de dones i homes entre les diferents seccions és similar.

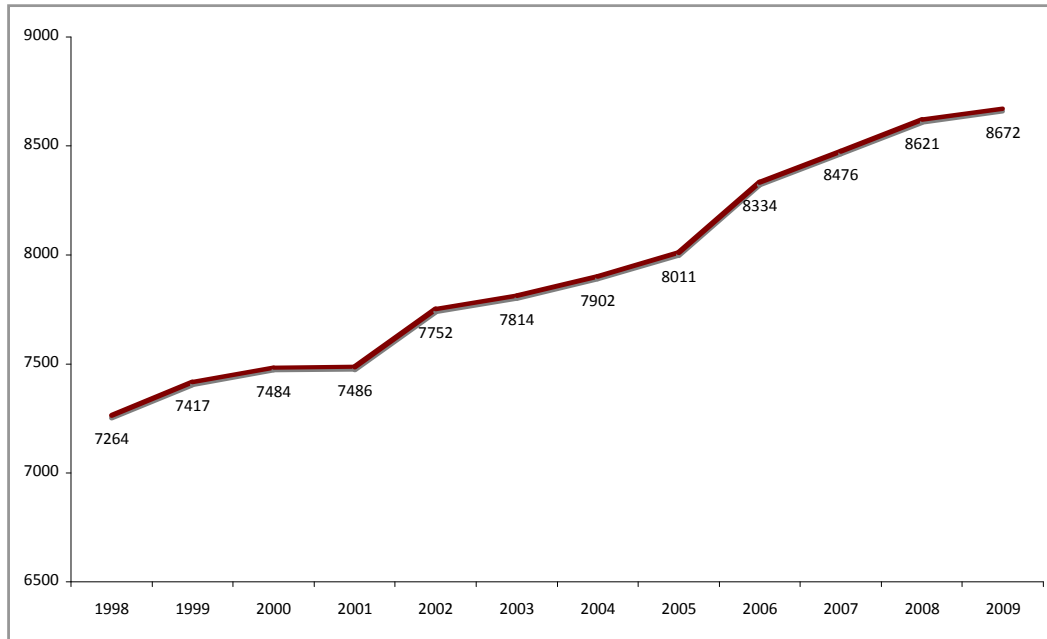
TAULA 1. Distribució de la població per seccions i sexe, 2010

	DONES	HOMES	TOTAL	%TOTAL
Secció 1ª 1ª: Santa Maria, Comtes d'Urgell, La Cisa, Reina Elisenda, Camp dels Hermanos, Can Nolla, Les Oliveres i La Granja	698	676	1.374	16%
Secció 1ª 2ª: Barri Salvat	506	478	984	11%
Secció 1ª 3ª: Barri del Pi	737	736	1.473	17%
Secció 1ª 4ª: El Ravalet, La Fornaca, Pol-Vallmorena, Pol. Serra d'en Pons	717	702	1.419	16%
Secció 2ª 1ª: Casc Antic	1.073	1.070	2.143	24%
Secció 2ª 2ª: La Galbanya-Sant Pere i Urb. Sant Sebastià	729	694	1.423	16%

Font: Elaboració pròpia amb dades cens de població de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

La població de Vilassar de Dalt **ha mantingut una evolució creixent**, del 16,2%, a la darrera dècada, amb una evolució similar tant per dones com per homes.

GRÀFIC 2. Evolució del padró municipal d'habitants, 2000-2009

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró Continu de l'Idescat

TAULA 2. Evolució de la població per sexe, 1998-2009

	DONES	HOMES	TOTAL
1998	3.676	3.588	7.264
1999	3.739	3.678	7.417
2000	3.767	3.717	7.484
2001	3.769	3.717	7.486
2002	3.894	3.858	7.752
2003	3.916	3.898	7.814
2004	3.953	3.949	7.902
2005	4.019	3.992	8.011
2006	4.194	4.140	8.334
2007	4.269	4.207	8.476
2008	4.340	4.281	8.621
2009	4.407	4.265	8.672

Font: Elaboració pròpia amb dades Padró continu, Idescat

Per grans grups d'edat, el **70,1% de la població de Vilassar de Dalt es concentra en la franja d'edat de 15 a 64 anys**, en un percentatge similar al conjunt de la comarca del Maresme i de Catalunya. En canvi, **Vilassar de Dalt té més població en el grup d'edat de 65 anys i més que el Maresme**, però menys que el conjunt de Catalunya.

TAULA 3. Població per grans grups d'edat, 2001 i 2009

	2001			2009		
	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més
Vilassar de Dalt	14.2%	70.1%	15.7%	15.5%	68.8%	15.7%
Maresme	15.2%	70.2%	14.6%	16.1%	69.2%	14.7%
Catalunya	13.8%	68.8%	17.4%	15.0%	68.7%	16.3%

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró Continu de l'Idescat

Pel que fa a **l'evolució de la població** per sexe i territori, el percentatge de població d'ambdós sexes s'ha incrementat de manera similar entre 2000 i 2009, **sent l'increment de les dones superior al dels homes a diferència del conjunt de la comarca del Maresme i de Catalunya** on la població masculina s'ha incrementat més que la femenina.

TAULA 4. Variació de la població per sexe i territori , 2000 i 2009

	DONES			HOMES			TOTAL		
	2000	2009	Variació	2000	2009	Variació	2000	2009	Variació
Vilassar de Dalt	3.767	4.407	17%	3.717	4.265	15%	7.484	8.672	16%
Maresme	174.798	214.054	22%	170.625	212.511	25%	345.423	426.565	23%
Catalunya	3.203.371	3.761.655	17%	3.058.628	3.713.765	21%	6.261.999	7.475.420	19%

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró Continu de l'Idescat

En comparació amb el conjunt de la comarca del Maresme hi ha 10 punts de diferència amb els homes i 5 punts de diferència amb les dones. Aquest increment més pronunciat dels homes tant a la comarca del Maresme com a Catalunya pot venir donat per la immigració externa majoritàriament masculina tant al Maresme com a Catalunya. En canvi, com veurem més endavant, **el percentatge de població estrangera a Vilassar de Dalt és baix si es compara amb la comarca i Catalunya i a més és majoritàriament femenina.**

TAULA 5. Variació de la població per sexe i grans grups d'edat, 2000-2009

	DONES			HOMES			TOTAL		
	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més	0 a 14 anys	15 a 64 anys	65 anys i més
2000	437	2.618	712	467	2.729	521	904	5.347	1.233
2001	430	2.617	722	465	2.714	538	895	5.331	1.26
2002	453	2.714	727	471	2.843	544	924	5.557	1.271
2003	463	2.724	729	503	2.843	552	966	5.567	1.281
2004	480	2.759	714	516	2.878	555	996	5.637	1269
2005	511	2.782	726	546	2.896	550	1.057	5.678	1.276
2006	609	2.839	746	631	2.947	562	1.240	5.786	1.308
2007	646	2.887	736	654	2.981	572	1.300	5.868	1.308
2008	656	2.95	734	665	3.025	591	1.321	5.975	1.325
2009	670	2.974	763	671	2.992	602	1.341	5.966	1.365
Variació	53,3%	13,6%	7,2%	43,7%	9,6%	15,5%	48,3%	11,6%	10,7%

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró Continu de l'Idescat

La variació poblacional més notable s'ha produït en el grup de 0 a 14, igualant-se per sexes la població infantil. D'altra banda, la variació poblacional en homes majors de 65 anys ha sigut el doble que la variació en dones de la mateixa franja d'edat.

Índex de Dependència Juvenil³

A Vilassar de Dalt, l'índex de dependència és de 22,5 i no mostra importants diferències entre dones i homes.

TAULA 6. Índex de dependència juvenil, 2009

	DONES	HOMES	TOTAL
Vilassar de Dalt	22,5	22,4	22,5
Maresme	22,8	23,7	23,3
Catalunya	21,6	22	21,8

Font: Elaboració pròpia a partir de Padró Continu, Idescat

L'índex de dependència juvenil de Vilassar de Dalt està lleugerament per sota del de la comarca; aquesta diferència ve donada sobretot perquè l'índex de dependència juvenil masculí és més elevat al conjunt del Maresme que a Vilassar de Dalt, mentre que el femení és similar pel municipi i per la comarca. En comparació amb Catalunya, l'índex de dependència juvenil del municipi és lleugerament superior.

³ Quocient entre el nombre de joves menors de 15 anys i el nombre de persones de 15 a 64 anys.

Envel·liment poblacional

L'índex d'envel·liment⁴ és més alt a Vilassar de Dalt que al conjunt de la comarca. En particular, és més alt entre les dones de Vilassar de Dalt en relació a les del Maresme.

Les dones de Vilassar de Dalt tenen un índex de sobreenvelliment⁵ més elevat tant en relació a la comarca com a Catalunya.

TAULA 7. Índex d'envel·liment i de sobreenvelliment, 2009

	ÍNDEX ENVELLIMENT			ÍNDEX SOBREENVELLIMENT		
	D	H	TOTAL	D	H	TOTAL
Vilassar de Dalt	113,9	89,7	101,8	59,5	46,7	53,8
Maresme	108,9	74,7	91,2	54,4	43,6	49,8
Catalunya	129,8	88,9	108,7	55,4	46,7	51,7

Font: Elaboració pròpia a partir de Padró Continu, Idescat

Per tant, **caldrà tenir en compte aquest major envelliment de la població femenina del municipi alhora de planificar actuacions futures** relacionades amb serveis de proximitat i dependència.

Migracions

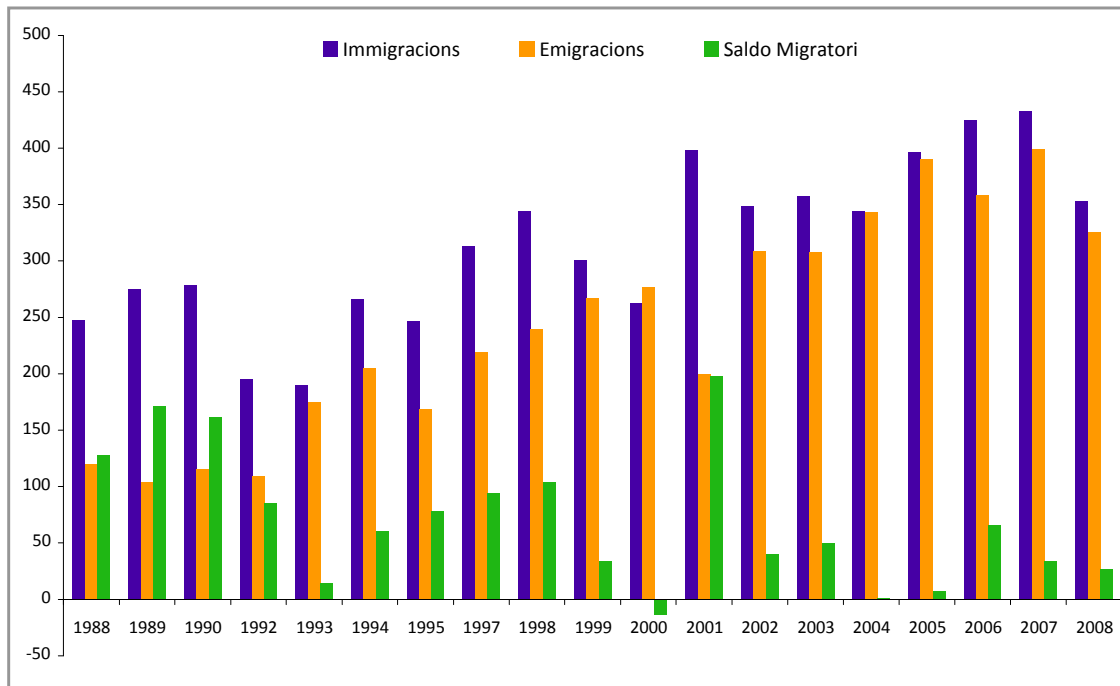
Migracions internes

L'evolució de les **migracions internes** a Vilassar de Dalt és heterogènia, malgrat presentar **un saldo migratori positiu durant els darrers 20 anys** amb l'excepció de l'any 2000. En l'última dècada, han augmentat tant les immigracions com les emigracions. Les immigracions provenen en proporció similar de la comarca i la província de Barcelona, mentre que les emigracions es produeixen majoritàriament a la resta de la comarca.

⁴ Quocient entre el nombre de persones de 65 anys i més i el nombre de menors de 15 anys.

⁵ Quocient entre el nombre de persones de 75 anys i més i el nombre de persones de 65 anys i més.

GRÀFIC 3. Moviments Migratoris, 1988 - 2008

Font: Elaboració pròpia a partir de Padró Continu, Idescat

Migracions externes

A Vilassar de Dalt, la població estrangera representa el 5,4% de tota la població. Les dones són el 56,6% d'aquesta població.

TAULA 8. Percentatge població estrangera per territori, 2009

	Població Estrangera	Total Població	% Població Estrangera
Vilassar de Dalt	468	8.672	5,4
Maresme	52.783	426.565	12,4
Catalunya	1.189.279	7.475.420	15,9

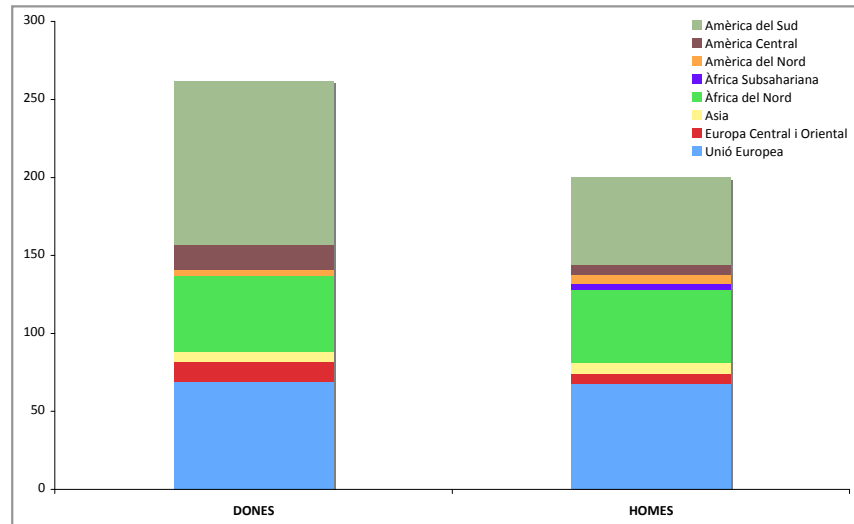
Font: Elaboració pròpia a partir de Padró Continu, Idescat

El percentatge de població estrangera a Vilassar de Dalt representa menys de la meitat del percentatge del conjunt de la comarca i 3 vegades menys del conjunt de Catalunya. Per tant, **es tracta d'un municipi amb immigració estrangera molt baixa.**

Per nacionalitat, **la majoria de població estrangera prové d'Amèrica del Sud; col·lectiu en el qual destaquen principalment les dones que doblen en nombre als homes provinents de la mateixa regió.** Aquesta diferència tant destacada entre dones i homes no es produeix en la mateixa mesura al conjunt de la comarca del Maresme on les dones d'Amèrica del Sud

superen el 30% el nombre d'homes de la mateixa procedència. Aquest fet està relacionat amb la feminització de la immigració, sobretot amb el grup de persones procedent de l'Amèrica Llatina, fenomen que es ve donant a nivell nacional i internacional des del anys 90. Les dones immigrants acostumen a treballar en el sector serveis, sobretot en l'àmbit de la neteja i de la cura de persones dependents. El nombre de dones immigrants treballant en aquest sector ha augmentat mentre les dones nascudes a l'Estat Espanyol han anat accedint a llocs de treball més qualificats.

GRÀFIC 4. Població estrangera per nacionalitat i sexe, 2009

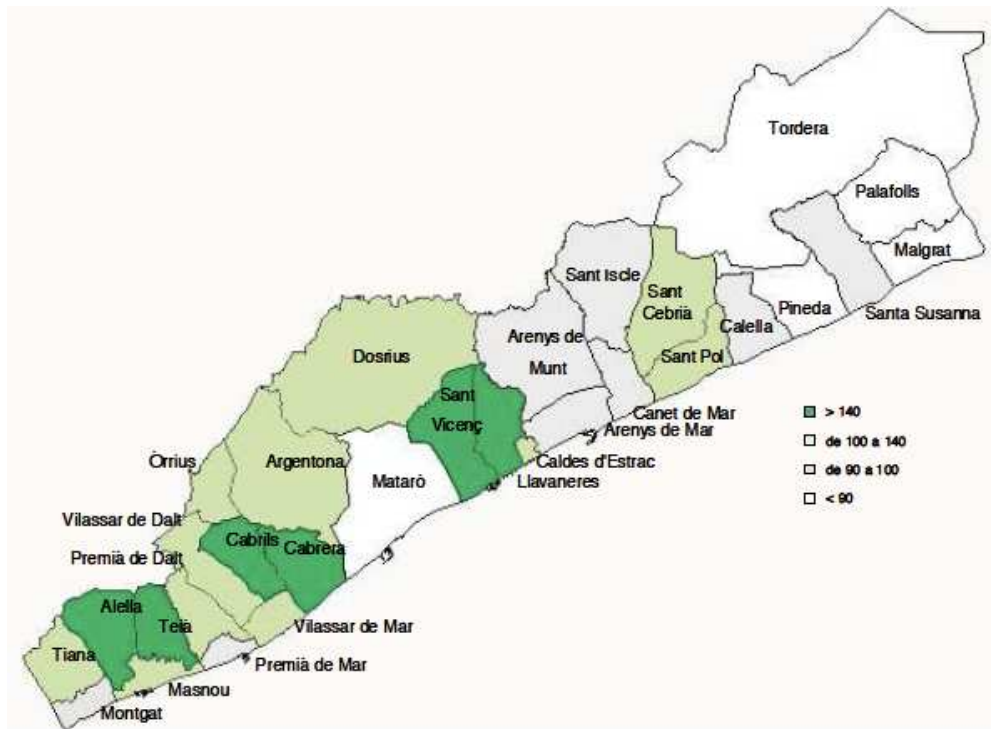
Font: Elaboració pròpia a partir de Padró Continu, Idescat

Per edats, el 78% de la població estrangera té entre 15 i 54 anys, **concentrant-se sobretot en els grups d'edat entre 25 i 39 anys**. Aquesta realitat es produeix, tant en dones com en homes sense diferències significatives.

Renda per càpita

La renda per càpita del Maresme és una de les més altes de Catalunya, i els darrers anys ha crescut a un ritme molt superior al de la resta de comarques metropolitanes. Pel que fa a la renda per càpita a Vilassar de Dalt, al 2006 el municipi disposava d'una renda per càpita de 100 a 140, junt amb altres municipis com Premià de Dalt, Òrrius, Tiana o El Masnou. Les rendes més altes al Maresme es troben a Alella, Teià, Cabrils, Cabrera i Sant Vicenç, mentre que les més baixes es troben a la zona de la Tordera.

MAPA 2. Distribució de la renda per càpita del Maresme, 2006

Font: Informe Estratègic del Maresme, Projecte REPTE, Diputació de Barcelona.

5. Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere

Línia I. Impulsar les Polítiques d'Igualtat de Gènere a Vilassar de Dalt

5.1.1. Marc conceptual

Les **polítiques públiques d'igualtat de gènere** tenen com a finalitat transformar les condicions que fan possible l'existència de desigualtats entre dones i homes en els diferents àmbits de la vida personal, social, política, econòmica i cultural. La visibilitat del principi d'igualtat de gènere en les polítiques públiques s'inicia, fa relativament pocs anys, amb la introducció de les demandes dels moviments feministes a les agendes polítiques i amb el compromís dels ajuntaments democràtics.

L'administració local ha tingut un paper clau a l'hora de generar una opinió pública sensibilitzada amb els problemes de gènere i en desenvolupar serveis i programes amb l'objectiu d'abordar els efectes de les relacions desiguals entre dones i homes. Es creen els primers serveis d'assessoria jurídica i suport psicològic per a dones que pateixen violència. S'elaboren polítiques específiques que van dirigides a necessitats concretes de les dones relacionades amb temàtiques referents a la salut, la participació, la formació... A partir dels anys noranta, les administracions públiques fan un pas endavant en el compromís cap a la igualtat de gènere entenent que la problemàtica de la desigualtat té una base estructural i, per tant, no només requereix accions concretes fruit de les problemàtiques del moment. Es creen òrgans polítics específics, com són les **regidories de la dona o d'igualtat**, que seran les responsables institucionals d'impulsar els plans municipals d'igualtat.

Els **Plans municipals d'igualtat** són un conjunt d'intencions, decisions, objectius i mesures adoptades pels poders públics per tal d'aconseguir la igualtat de gènere en el seu territori. Els Plans tenen l'objectiu de situar la igualtat de dones i homes en un nivell estratègic que combina les accions específiques adreçades a les dones amb la incorporació de la perspectiva de gènere en les diferents àrees o departaments de l'ajuntament. Aquesta **transversalitat de gènere** suposa un canvi de paradigma polític: de les *polítiques de la dona* a les *polítiques de gènere*, que busquen que les diferents polítiques municipals adreçades a la ciutadania tinguin present no només les necessitats dels homes sinó també les de les dones.

D'altra banda, la **Llei d'Igualtat 3/2007** representa un pas decisiu cap a la responsabilitat de les institucions públiques i privades amb la igualtat real de dones i homes. La Llei obre un nou camí perquè des del món empresarial s'elaborin plans d'igualtat que permetin visualitzar les desigualtats de gènere i aplicar mesures per eliminar-les. Per la seva banda, les institucions públiques han d'assumir un doble compromís:

- sensibilitzar i fomentar que les empreses del territori elaborin i apliquin aquests plans d'igualtat de gènere que promou la Llei.
- posar les bases per corregir les desigualtats existents en l'interior de la pròpia organització, desenvolupant mesures i/o plans d'igualtat interns que permetin assolir la igualtat entre el seu personal i que estiguin en consonància amb la projecció exterior de les polítiques municipals en matèria d'igualtat. La llei marca com a obligatòria l'elaboració i aplicació de protocols d'abordatge de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe.

Aquesta línia estratègica planteja algunes d'aquestes mesures internes i proposa eines per a la implementació del Pla d'Igualtat des de la transversalitat, entre les que destaquen:

- L'ús del llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials i culturals.
- La formació dels i les professionals municipals per a l'adquisició de certes competències conceptuals i instrumentals sobre gènere i igualtat.
- L'aplicació de metodologies que permetin l'avaluació de l'impacte de gènere en qualsevol proposta política.
- El lideratge de persones expertes en gènere.

Per altra banda, dins d'aquesta línia, en els darrers anys des de l'administració pública local també s'està promovent el treball en l'àmbit de les noves masculinitats, per tal de visibilitzar la diversitat de models masculins, així com amb l'objectiu d'incloure els homes en el desenvolupament d'actuacions per la igualtat de gènere.

5.1.2 Diagnosi

Recursos Disponibles

L'Ajuntament de Vilassar de Dalt impulsa les polítiques de gènere a través de la Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home. **Les polítiques d'igualtat de gènere que es duen a terme són fruit de la tenacitat i el compromís personal i ètic d'aquesta Regidoria**, i malgrat s'ha avançant en la permeació, continua sense ocupar el lloc que li pertoca a l'agenda política municipal. Aquesta regidoria comptava amb un Tècnic d'Igualtat⁶, figura que s'encarregava de treballar per tal d'incorporar la perspectiva de gènere a totes les àrees de polítiques del govern local, dissenyar i coordinar plans, programes i projectes concrets en l'àmbit de la igualtat d'oportunitats en diferents escenaris; promoure mesures al voltant de la violència vers les dones; afavorir la inserció laboral de les dones en situació d'atur; sensibilitzar la ciutadania i promoure la divulgació i producció dels sabers de les dones; així com avaluar el grau d'acompliment de cadascuna de les actuacions que s'inclouen en el pla d'actuació. Actualment aquesta figura es troba vacant i s'estan buscant fórmules per tal de suplir el seu paper.

⁶ En el moment d'elaborar la diagnosi aquest lloc estava ocupat per un home.

Des de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt **es commemora el Dia Internacional de les Dones, 8 de Març** a través de diverses activitats com ara, la lectura del manifest per visibilitzar la presència de les dones al municipi, activitats en el Centre Obert, i activitats culturals. També al voltant d'aquesta data es fa entrega de l'agulla de plata, un reconeixement que cada any es fa a una dona destacada del municipi.

Des de la Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home també s'ha creat al 2009 una comissió de treball amb la referent de normalització lingüística i comunicació per tal de promoure l'ús de llenguatge no sexista per part de l'Ajuntament.

Actualment es troba en procés de **finalització l'elaboració del Protocol de Violència de Gènere**.

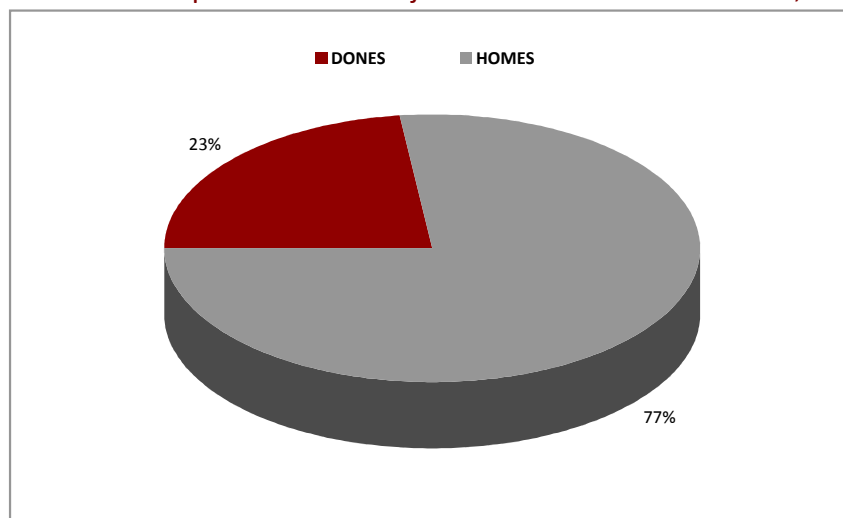
També està desenvolupant un anàlisi interna de la plantilla amb Promoció Econòmica per tal de visibilitzar el compliment de la igualtat d'oportunitats entre les treballadores i els treballadors municipals.

Anàlisi

Estructura Política

El Ple de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt no mostra paritat, ja que del total de 13 regidories, només tres – que representen el 23% - estan encapçalades per dones. D'aquestes tres, només dues van ser electes; la tercera va entrar en substitució d'un regidor. Cal tenir present que fins a l'any 1985 no s'incorpora la primera dona regidora al ple municipal.

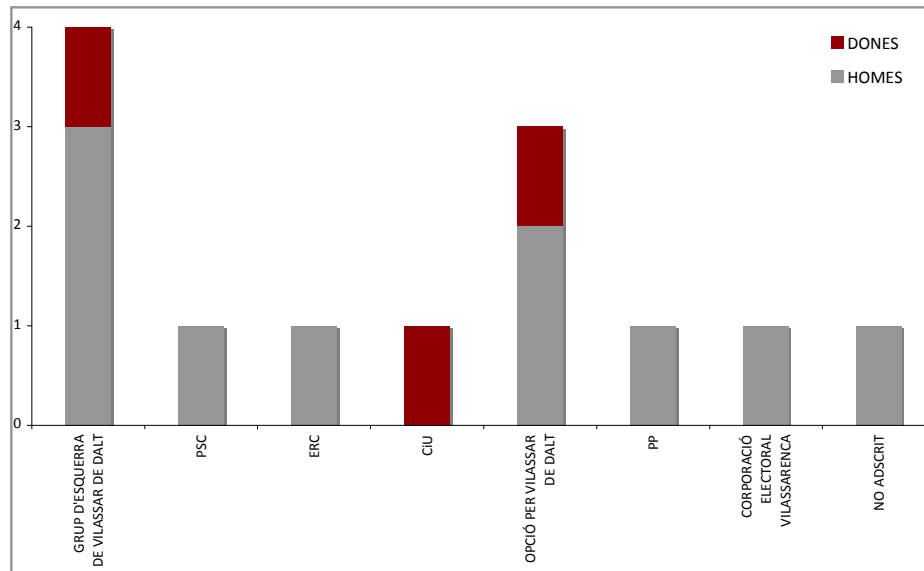
GRÀFIC 5. Composició Ple de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt, 2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

L'equip de govern tampoc és paritari. De les 7 persones que conformen l'equip de govern, només 2 són dones (29%). Les dues regidores de l'equip de govern són del Grup d'Esquerra de Vilassar de Dalt i de CiU. Una de les regidores és la 1a tinent d'alcalde i Regidora de Comunicació, de Planificació, coordinació i seguiment de la política d'habitatge, de Via Pública i d'Habitatge. L'altra és Regidora de Serveis Socials, Sanitat, Participació Ciutadana i Educació.

GRÀFIC 6. Regidores i regidors de Vilassar de Dalt per partit polític, 2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

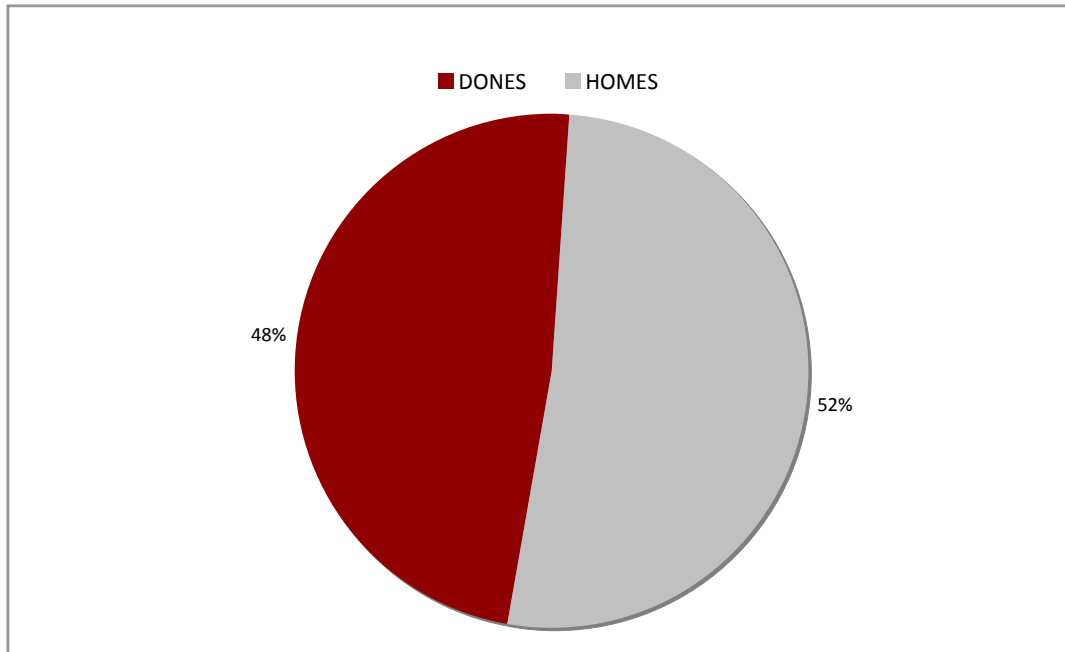
Per tant, a l'**Ajuntament de Vilassar de Dalt es dóna segregació vertical⁷ ja que hi ha poques dones representades i només una ocupa una tinència d'alcaldia.** Tot i que només hi ha dues regidores a l'equip, és positiu que una d'elles encapçali una regidoria tradicionalment masculinitzada com la d'Habitatge i Via Pública.

Estructura Tècnica

La plantilla de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt està composta per 140 persones, de les quals el 48% són dones. Per tant, **l'estructura tècnica de l'Ajuntament presenta paritat.**

⁷ Es parla de segregació vertical de l'ocupació quan es produeix una distribució no uniforme de dones i homes en nivells diferents d'activitat. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat i per tant, amb menor retribució. La poca presència de dones en càrrecs directius, als cercles d'empreses, en col·legis oficials, etc., és una realitat palesa de segregació vertical del mercat de treball català ("Recull de termes. Dones i Treball. Generalitat de Catalunya").

GRÀFIC 7. Personal tècnic de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt per sexe, 2010

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Tot i que la plantilla és paritària, l'Ajuntament es divideix en dos grans àrees (Àrea de Serveis Personals i Àrea de Serveis Generals) ambdues encapçalades per homes.

TAULA 9. Personal de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt per servei i sexe, 2010

	DONES	HOMES
INFORMÀTICA	0	2
URBANISME	1	3
BRIGADA	0	28
NETEJA INSTAL·LACIONS	8	0
EDUCACIÓ	2	0
SERVEIS PERSONALS	1	2
SERVEIS SOCIALS	12	1
CULTURA I JOVENTUT	3	2
LLAR D'INFANTS	19	0
PROMOCIÓ ECONÒMICA	2	0
ESPORTS	1	3
SECRETARIA	3	2
HISENDA	3	1
RR.HH.	2	0
POLICIA LOCAL	0	18
OAC	3	2
TOTAL	60	64

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

A l'Ajuntament de Vilassar de Dalt també es dona **segregació horitzontal en la seva estructura tècnica**. Per una banda, **la Policia Local i la Brigada són dos serveis que estan 100% masculinitzats**, ja que només hi treballen homes. Anys enrere hi havia hagut tres dones a la Policia Local, però malauradament actualment no n'hi ha cap en aquest cos. En canvi, serveis tradicionalment més feminitzats com Serveis Socials, la Llar d'infants i la Unitat administrativa i de suport (neteja, manteniment i auxiliars administratives) estan composts majoritàriament per dones.

5.1.3 Pla d'Igualtat de gènere

Línea I. Impulsar les Polítiques d'Igualtat de Gènere a Vilassar de Dalt	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU I.1 Promoure el compromís institucional i polític de l'Ajuntament amb la igualtat de gènere al municipi.</p>	<p>RESULTAT I.1.1 S'haurà consolidat l'equip tècnic dedicat a les polítiques municipals d'igualtat de gènere.</p> <p>RESULTAT I.1.2 S'haurà adoptat un manual de llenguatge i comunicació no sexista.</p> <p>RESULTAT I.1.3 S'haurà desenvolupat i posat en marxa un pla de formació política sobre igualtat i perspectiva de gènere.</p>
<p>OBJECTIU I.2 Promoure canvis estructurals entre la ciutadania a través de la integració transversal de la perspectiva de gènere en les actuacions municipals.</p>	<p>RESULTAT I.2.1 S'haurà creat i consolidat una Comissió transversal municipal.</p> <p>RESULTAT I.2.2 S'hauran incorporat mecanismes de treball transversal a nivell municipal.</p> <p>RESULTAT I.2.3 S'haurà desenvolupat un pla de formació sobre igualtat i perspectiva de gènere per al personal tècnic municipal, específic per àrees de treball.</p> <p>RESULTAT I.2.4 S'hauran posat en marxa mecanismes de recollida i difusió interna de dades desagregades de les actuacions municipals.</p> <p>RESULTAT I.2.5 S'hauran difós els resultats del Pla d'Igualtat de Gènere entre tots els agents econòmics i socials del municipi i la ciutadania en general.</p>
INDICADORS	
<p>Disponibilitat d'equip tècnic per al desenvolupament de les polítiques municipals d'igualtat de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones que el formen - Nombre d'hores de treball tècniques destinades - Grau de compliment del seu propi pla de treball <p>Grau d'utilització d'un llenguatge no sexista en la comunicació externa i interna municipal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'incorreccions en comunicacions - % d'incorreccions detectades per àrees <p>Millora dels coneixements de l'equip de govern sobre igualtat de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes - Nombre de persones formades - Valoració de les persones assistents a la formació <p>Evolució de la cultura organitzativa i de treball municipal vers la transversalitat interdepartamental:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dinàmica transversalitzadora de la Comissió <ul style="list-style-type: none"> . Nombre de persones i àrees implicades . Periodicitat de trobades . Valoració del propi pla de treball per les persones implicades - Percepció del personal municipal (% per departaments, per nivells professionals, per sexe i per períodes) sobre els nivells de: horitzontalitat-verticalitat; flexibilitat-rigidesa; cooperació-competència; consens-decisions unilaterals; treball en equip-treball individual. - Existència de comissions de treball interdepartamental (nombre de departaments, de membres i % per sexe i per períodes) 	

<p>Millora dels coneixements del personal municipal sobre igualtat de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes - Nombre de persones formades (per sexe/edat) - Valoració de les persones assistents a la formació <p>Grau de difusió de dades desagregades de les actuacions municipals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disseny de mecanismes de recollida i difusió - Nombre de persones que han accedit a les dades - Nivell d'incorporació de la desagregació de dades en la planificació d'actuacions municipals <p>Grau de difusió del Pla Municipal d'Igualtat de Gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nivell de compliment dels indicadors prevists - Nombre i perfils de participants en accions de difusió - Impactes comunicatius

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Elaboració del Pla Municipal d'Actuació per a la Igualtat de Gènere	Totes Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	
Commemoració del Dia Internacional de les Dones: 8 de març	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació Biblioteca Centre Obert Joventut Alcaldia Cultura- Teatre La Massa	Casal de la Gent Gran de Can Rafart Entitats del municipi
Entrega de l'agulla de plata a una dona destacada del municipi en el marc dels actes del 8 de març	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Entitats del municipi
Commemoració del Dia Internacional de persones gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals: 28 de juny	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
I.1.1	Implementació i seguiment del Pla d'Igualtat per part d'una figura tècnica	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Recursos Humans		2011	Contínua			X
I.1.2	Creació de la Regidoria d'Igualtat Dona-Home	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Alcaldia		2011	Contínua	X		
I.1.3	Elaboració, aprovació i aplicació d'un protocol de detecció i abordatge de l'assetjament sexual o per raó de sexe	Totes les regidories Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Diputació Barcelona	2011	Contínua	X		
I.1.4	Elaboració i difusió d'un Manual de llenguatge no sexista	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació Servei de Català Totes les regidories		2011	Contínua	X		
I.1.5	Disseny i implementació d'un pla de formació política sobre igualtat de gènere	Totes les regidories	Diputació Barcelona	2012	Contínua	X		
I.1.6	Assignació, identificació i difusió interna de la persona/àrea responsable de vetllar i garantir un llenguatge municipal inclusiu a nivell escrit, visual i oral	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories		2012	Contínua	X		
I.2.1	Publicació i difusió (interna i externa) del Pla d'Igualtat de Gènere de Vilassar de Dalt	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació Totes les regidories		2011-2012	Puntual	X		
I.2.2	Formació en igualtat de gènere per a personal tècnic municipal de totes les àrees i departaments	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories	Diputació Barcelona	2011	Puntual	X		
I.2.3	Programació de reunions periòdiques de la Comissió Transversal Municipal	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les		2011	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
		regidories						
I.2.4	Creació d'una Base de Dades sobre prestació serveis municipals, compartida entre departaments	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories		2012	Contínua	X		
I.2.5	Promoció de la paritat en les llistes electorals dels partits polítics	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Entitats Partits	2012	Contínua	X		
I.2.6	Formació política per a dones per tal de motivar la seva participació en la vida política	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Entitats Partits	2013	Contínua	X		

Línia II. Lluitar contra la violència de gènere

5.2.1 Marc conceptual

La **violència de gènere** és la manifestació més contundent de les relacions de desigualtat entre dones i homes, suposa un greu atemptat contra la dignitat de les dones i impedeix la seva consideració com a persones de ple dret.

El fenomen de la violència de gènere emergeix com a problemàtica social en les darreres dècades del segle XX. La normalització històrica de la problemàtica es va trencar gràcies a la denúncia protagonitzada pel moviment feminista i al paper posterior que han tingut els mitjans de comunicació en la seva visualització i en la creació d'opinió pública al respecte. Això ha facilitat l'entrada de la violència de gènere a les agendes polítiques.

L'any 1993, en el marc de la Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona, de les Nacions Unides es consensua la definició de la violència de gènere com *"tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a les dones, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada"*. La IV Conferència Mundial de la Dona, celebrada a Beijing, l'any 1995, reconeix que *"a totes les societats, en menor o major mesura, hi ha dones i nenes subjectes a maltractaments físics, psíquics i sexuals sense distinció de nivell d'interessos, classe o cultura"*.

La **Llei catalana del dret de les dones a eradicar la violència masclista** utilitza l'expressió de *violència masclista*, entenent que el *masclisme* és el concepte que de forma més general defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que, alhora, ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per algunes parts de la societat com a superior. La llei aborda totes les formes d'exercir la violència masclista: violència física, violència psicològica, violència sexual i abusos sexuals a dones i menors, i violència econòmica.

També situa els àmbits en què es pot produir aquesta violència: en l'àmbit de la parella, en l'àmbit familiar, en l'àmbit laboral, i en l'àmbit social o comunitari –agressions sexuals, assetjament sexual, tràfic i explotació sexual de dones i nenes, matrimonis forçats, violència derivada de conflictes armats, i violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones.

Així doncs, la violència de gènere és un **problema social i estructural** que requereix un tractament per part dels governs i la resta d'agents socials que han de promoure una política activa i transversal, que doni una resposta integral. Això implica el desenvolupament de models d'intervenció que incloguin des de la **detecció**, la **sensibilització** i la **prevenció** de la problemàtica fins a l'**atenció** i la **recuperació** de les dones. Sense oblidar la necessitat de

formació de professionals. Des de l'àmbit local és imprescindible impulsar marcs d'actuació que permetin optimitzar recursos, així com sumar i coordinar esforços i intervencions.

És important no desvincular l'abordatge de la violència de gènere del desenvolupament de les polítiques d'igualtat. Per això, els **plans d'igualtat de gènere**, així com els centres d'informació, atenció i recursos per a dones, esdevenen instruments per excel·lència des dels quals abordar, de forma transversal, totes les problemàtiques relacionades amb les desigualtats que pateixen les dones, incloent-hi, evidentment, la violència de gènere.

5.2.2 Diagnosi

Recursos disponibles

L'Ajuntament de Vilassar a través de la Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home promou mesures al voltant de la violència vers les dones mitjançant: **tallers de sensibilització a centres educatius –mares i pares, professorat i alumnat-, suport i atenció a dones que han patit violència de gènere, i campanyes de sensibilització.**

En l'actualitat, l'Ajuntament de Vilassar de Dalt està treballant en la **creació d'un protocol comú de violència de gènere en el que participaran els diferents serveis i agents de Vilassar de Dalt**: CAP de Vilassar de Dalt, Policia Local, Mossos d'Esquadra, Serveis Socials, Consell Comarcal i la persona referent d'igualtat. Durant el procés, participaran també les entitats i serveis (públics, privats, ONG i altres organismes) que puguin estar en contacte amb dones i/o familiars que hagin sofert violència masclista.

La creació del protocol està pendent d'aprovació per part de l'òrgan de govern. Les accions realitzades fins ara han estat reunions de coordinació amb Serveis Socials, el Consell Comarcal i amb altres ajuntaments per conèixer les seves experiències en relació amb el protocol.

Tot i que encara no existeix un protocol municipal, **des de Serveis Socials i la Policia Local es dóna seguiment dels casos de violència de gènere.**

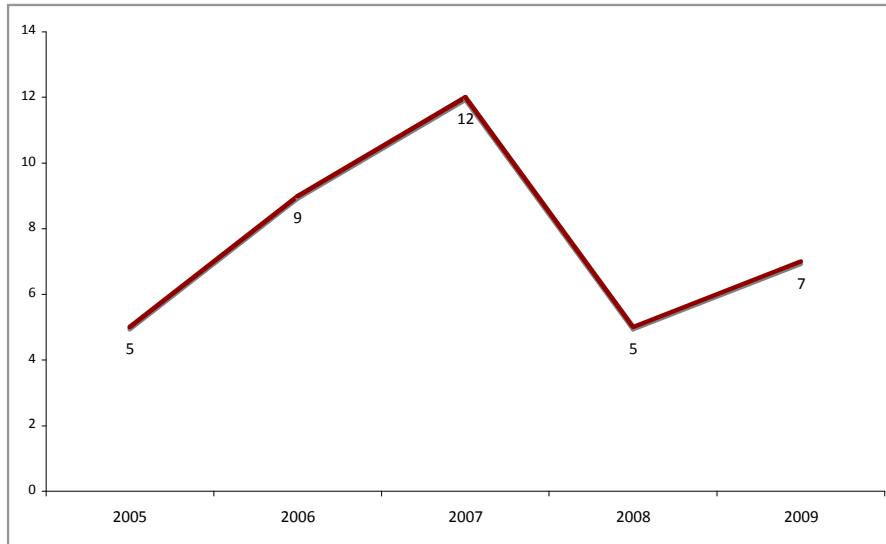
Pel que fa a la sensibilització sobre aquesta problemàtica, des de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt **es realitzen activitats al voltant del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència vers les Dones.** Al 2009 es van realitzar un total de 6 activitats que van tenir en compte als diversos públics d'edats i sexes, com la lectura del manifest rebuig contra la violència vers les dones a plaça en la que han participat personal de l'Ajuntament i la ciutadania, tallers de prevenció de violència, videofòrums, activitats a la biblioteca, xerrades, etc.

Anàlisi

El Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) dels Mossos d'Esquadra ha atès 37 incidències per violència masclista entre 2006 i 2009. Mentre que entre el 2006 i el 2007, va haver un

increment de les incidències, **arribant al seu punt més alt el 2007 amb 12 dones ateses**, el nombre de casos atesos ha disminuït en els darrers dos anys.

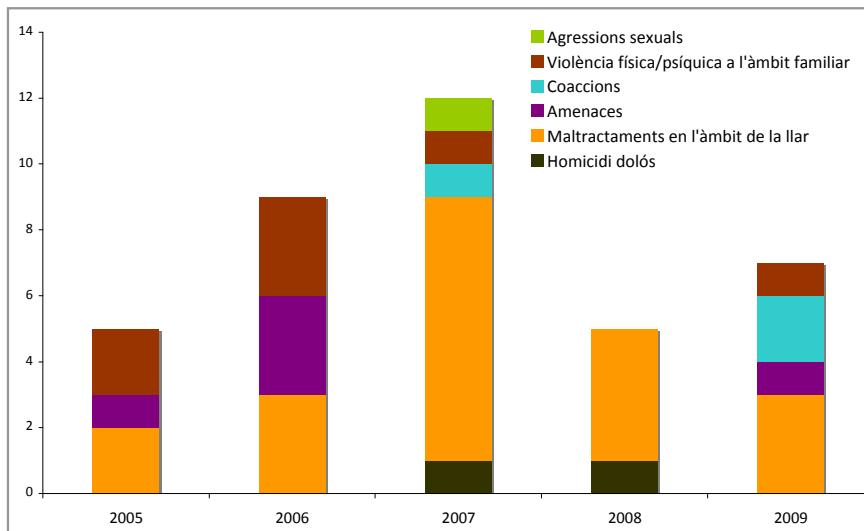
GRÀFIC 8. Intervencions de Mossos d'Esquadra per violència masclista a Vilassar de Dalt , 2005-2009

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per Mossos d'Esquadra

Pel que fa al tipus d'intervencions per violència masclista, la majoria de casos han estat maltractaments en l'àmbit de la llar i violència física o psíquica en l'àmbit familiar. Cal destacar, que malauradament, **els Mossos d'Esquadra van registrar dos casos d'homicidi dolós per violència masclista al municipi, un al 2007 i l'altre al 2008.**

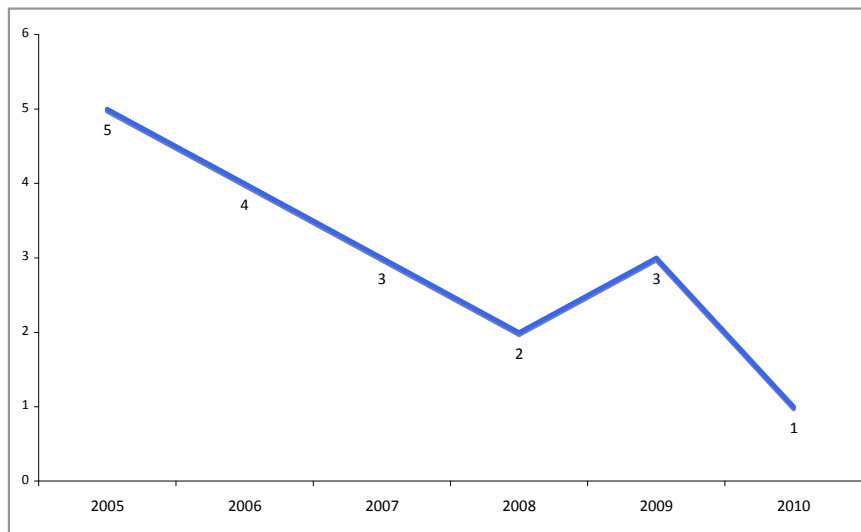
GRÀFIC 9. Tipus d'intervencions de Mossos d'Esquadra per violència masclista a Vilassar de Dalt , 2005-2009

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per Mossos d'Esquadra

En contrast, **el nombre d'intervencions per violència masclista per part de la Policia Local s'ha reduït al llarg dels últims 5 anys.** Mentre que al 2005 la Policia Local va atendre 5 casos de violència masclista, només n'ha atès 1 en la primera meitat del 2010.

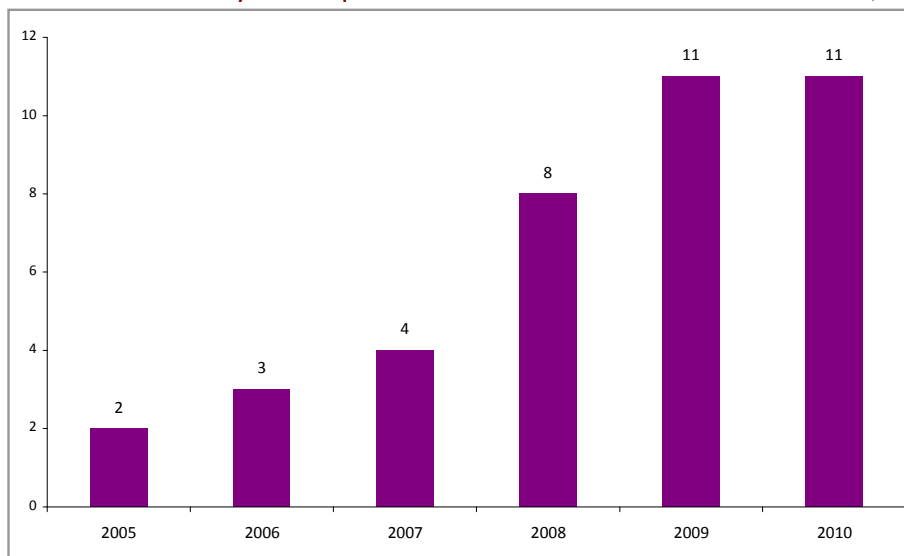
GRÀFIC 10. Intervencions de la Policia Local per violència masclista a Vilassar de Dalt , 2005-2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Policia Local de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

La Policia Local també dóna seguiment a les ordres d'allunyament que hi ha al municipi. Aquestes han anat augmentant en els darrers 5 anys. Al 2002 només hi havia 2 ordres d'allunyament, però **tant al 2009 com els primers 6 mesos de 2010 es donava seguiment a 11 ordres d'allunyament.**

GRÀFIC 11. Ordres d'allunyament per violència masclista a Vilassar de Dalt , 2005-2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Policia Local de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Malgrat que les intervencions de la Policia Local han anat disminuint any a any i les intervencions de Mossos d'Esquadra han tingut una evolució irregular, no es pot concloure que Vilassar de Dalt sigui un municipi lliure de violència de gènere. **Cal recordar que s'han produït dos intents d'assassinat en els darrers quatre anys i que les ordres d'allunyament no han parat de créixer.**

Cal tenir present que segons dades de *l'Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género del Consejo General del Poder Judicial*⁸, l'any 2008 Catalunya ha estat la tercera comunitat autònoma en volum de denúncies a l'Estat espanyol (20.365) amb una ràtio de 56 dones (majors de 15 anys) per cada 10.000 dones d'aquesta mateixa edat.

Si utilitzem aquest ràtio per a la població de Vilassar de Dalt tindríem una població femenina major de 15 anys potencialment víctima de violència de gènere de 21 dones, de manera que des dels serveis públics caldria estar alerta per tal de donar l'abordatge necessari als casos potencials.

Aquesta situació de possibles casos que no arriben als serveis públics podria explicar-se en el fet que l'estructuració urbana d'una part del municipi desfavoreix el control social sobre l'entorn de cases aïllades i de les urbanitzacions. Així mateix en tractar-se d'un municipi relativament petit amb població de rendes mitges i altes, i amb alts nivells d'instrucció, les dones que pateixin situacions de violència poden preferir no utilitzar els serveis locals existents.

Caldrà no perdre de vista que la violència de gènere és un problema social i estructural i, que malgrat els avenços, continua legitimant l'ús de la violència, requerint una resposta integral. **L'aprovació del nou Protocol de Violència de Gènere, prevista per aquest any, ha de ser l'eina que permeti abordar de forma integral aquesta realitat al municipi, enfortint la tasca preventiva i de sensibilització.**

⁸Pla transversal de polítiques de dones del Baix Llobregat, 2008-2010. Consell Comarcal del Baix Llobregat.

5.2.3 Pla d'Igualtat de gènere

Línia II. Lluitar contra la violència de gènere	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU II.1 Promoure la sensibilització i prevenció de la violència de gènere al municipi.</p>	<p>RESULTAT II.1.1 S' haurà signat un acord interinstitucional per a la prevenció, detecció, atenció i seguiment de situacions de violència de gènere.</p> <p>RESULTAT II.1.2 S'hauran establert mecanismes per augmentar la detecció de casos de violència de gènere.</p> <p>RESULTAT II.1.3 S'haurà sensibilitzat la comunitat educativa i els serveis d'atenció a les persones (serveis socials, salut bàsica, agents esportius, etc.) del municipi, sobre la prevenció de la violència de gènere.</p> <p>RESULTAT II.1.4 S'haurà assolit la màxima difusió i procurat la màxima participació en les diferents accions de prevenció i lluita contra la violència de gènere.</p>
<p>OBJECTIU II.2 Donar resposta i atendre a les víctimes de la violència de gènere sota el marc competencial vigent.</p>	<p>RESULTAT II.2.1 S'haurà creat un Circuit i un Protocol d'atenció a les víctimes de violència de gènere.</p> <p>RESULTAT II.2.2 S'haurà ampliat l'atenció de les dones del municipi que hagin patit violència de gènere (i els seus infants).</p> <p>RESULTAT II.2.3 S'haurà garantit la formació i implicació de totes les persones professionals que formin part del Circuit.</p>
INDICADORS	
<p>Perfils i sectors socials representats en les entitats signants del Protocol d'atenció a les víctimes de violència de gènere</p> <p>Nivell de coneixement de la població local sobre la violència de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau de coneixement de la població local sobre els recursos existents (nombre i % per sexe/edat) - Freqüència d'ús dels recursos existents per part de les dones del municipi (nombre i % per edat) <p>Difusió i sensibilització entre la població i de la comunitat educativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones participants en actes de sensibilització i prevenció de la violència vers les dones (per sexe/edat) - Nombre de centres educatius implicats en la prevenció de la violència - Nombre d'alumnes, professorat i membres de les AMPA participants en activitats (per sexe/edat) <p>Coordinació de les persones professionals i serveis implicats en el Circuit i en el Protocol d'atenció a les víctimes de violència de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre i % de dones ateses per motiu de violència en els diferents serveis que integren el Circuit - Nombre de situacions d'urgència ateses satisfactòriament, d'acord amb el Circuit establert - Grau de capacitat d'escolta activa, d'empatia, d'assertivitat i de professionalitat del personal - Grau de responsabilitat de la xarxa social (informal i formal) - Nombre i tipologia de les derivacions que es realitzen - Nombre i tipologia de denúncies i delictes associats <p>Millora dels coneixements professionals en indicadors de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes per professionals - Nombre de persones formades - Valoració del personal assistent a la formació - Nombre d'indicadors de risc adoptats i validats 	

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Elaboració del Protocol Municipal de Violència de Gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Policia Local	CAP Vilassar de Dalt Mossos d'Esquadra Consell Comarcal
Commemoració del Dia Internacional contra la Violència Masclista: 25 de novembre	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Joventut Comunicació Biblioteca	Centres educatius
Ajuda i suport econòmic per a la recuperació biopsicosocial de dones que han sofert violència masclista	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	
Tallers de prevenció de violència masclista	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Centres educatius Comissió Dindori
Xerrada de mares i pares del Centre Obert	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Centre Obert	
Casa de pas	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	
Hora del Conte (25 de novembre i 8 de març)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Biblioteca	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
II.1.1	Jornades formatives periòdiques destinades a diferents col·lectius – gent gran, infància, joventut, etc. -	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Policia Local Educació	Consell Comarcal Centres Educatius Casal gent gran Casal de joves Centre obert Diputació Barcelona Entitats municipi CAP	2011	Contínua	X		
II.1.2	Programa educatiu sobre violència de gènere als centres educatius	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Policia Local Educació Salut	CAP Consell Comarcal Mossos d'Esquadra Diputació Barcelona	2011	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
II.1.3	Concurs de cartells amb eslògan per la commemoració del 25 de novembre	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Joventut Educació Cultura Comunicació	Entitats municipi Museu Casal de Joves	2011	Puntual	X		
II.1.4	Disseny i aprovació d'un acord interinstitucional per a la prevenció, detecció, atenció i seguiment de la violència de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Polícia Local Totes les regidories	CAP Consell Comarcal Diputació Barcelona Entitats municipi	2012	Puntual	X		
II.1.5	Servei municipal d'atenció als casos de violència de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories	CAP Consell Comarcal Mossos d'Esquadra Diputació Barcelona ICD	2012	Contínua		X	
II.2.1	Aprovació i aplicació del protocol municipal de prevenció i d'atenció a les víctimes de violència de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories	Consell Comarcal Mossos d'Esquadra CAP Entitats municipi	2011	Aprovació: Puntual Aplicació: Contínua	X		
II.2.2	Disseny i prestació d'un servei d'assessorament jurídic per a dones al municipi	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Polícia Local	Consell Comarcal Mossos d'Esquadra CAP	2011	Contínua	X		
II.2.3	Cursos de formació per als agents implicats al circuit de violència de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Polícia Local Educació Salut	Consell Comarcal Mossos d'Esquadra Diputació Barcelona	2011	Contínua	X		

Línia III. Fomentar la participació sociopolítica de les dones de Vilassar de Dalt

5.3.1. Marc conceptual:

“Participar”, és formar part d’una activitat dirigida a influir directa o indirectament en l’entorn col·lectiu i en les polítiques públiques.

Segons aquesta definició, les dones han participat des de sempre proporcionant cura i benestar, s’han implicat en les tasques col·lectives en els municipis, en els barris, com a voluntàries, com a companyes, com a veïnes, i han teixit xarxes de suport per donar cobertura a determinades necessitats socials de les que l’administració pública no se’n feia càrrec. Les dones sempre han participat en els espais comunitaris com a “gestores socials”, implicades en la millora de les condicions de vida de les comunitats a les que pertanyien, però aquesta participació ha tingut lloc dintre de marcs informals i s’ha desvaloritzat pel fet de tractar-se de qüestions “tradicionalment” femenines. És per aquesta raó que es fa necessària la **diferenciació entre participació formal e informal**.

Pel que fa a la participació en la vida política, social, laboral i econòmica, en càrrecs de responsabilitat o en llocs de presa de decisions, les dones s’han vist excloses per la pròpia construcció de gènere. **El patriarcat ha negat històricament la “ciutadania” a les dones**, els hi ha impedit l’accés al món públic i ha construït una divisió sexual del treball que ha marcat els diferents rols, treballs, usos del temps i el diferent accés a recursos econòmics entre sexes. A més, determinats **factors psico-socials** com l’apoderament, l’autoestima o la prioritització de les necessitats alienes, **condicionen la participació femenina**, i la participació formal no inclou una representació equitativa d’homes i dones.

Per altra banda, la **falta de coresponsabilitat** en les tasques de cura i reproductives, fa que les dones hagin d’afrontar una doble presència o doble jornada, i comptin amb menys temps lliure per a la participació formal, i amb més impediments a l’hora d’assumir responsabilitats fora de l’àmbit familiar i domèstic.

Les estratègies desenvolupades per potenciar la participació sociopolítica de les dones, s’han fet a través d’accions positives, de sensibilització, i a través del foment de la **paritat**, és a dir, fomentar la representació equilibrada d’homes i dones de forma que cap dels sexes tingui una presència major al 60% ni menor al 40%.

La Llei Orgànica 3/2007 per a la Igualtat Efectiva entre Dones i Homes, modifica el Règim Electoral i obliga a que les candidatures siguin paritàries en els diferents nivells polítics. En el cas dels municipis però, només serà exigible abans de les eleccions del 2011 i per part d’ajuntaments amb més de 5.000 habitants.

Les dones representen un 50 % de la població, i la seva participació formal resulta imprescindible per construir una societat justa, equitativa i una ciutadania completa; però l'anàlisi general de les dades, tant a nivell estatal com autonòmic, mostra que la presència política de les dones en els governs locals es redueix a mesura que s'ascendeix en l'escala dels llocs de responsabilitat, i el mateix succeeix en el mercat laboral o dintre d'organismes i entitats socials.

Per una banda, **els poders públics**, tenen en aquest sentit, la responsabilitat d'impulsar la paritat, l'apoderament, el lideratge de les dones, i sensibilitzar el sector privat entorn la necessitat d'una presència equilibrada d'homes i dones en tots els àmbits laborals i de responsabilitat.

Per altra banda, **l'administració local** té un paper fonamental a l'hora de promocionar la participació de les dones en les decisions col·lectives, però també en la necessitat de redefinir la participació des de la pròpia experiència femenina, donant reconeixement als sabers femenins i atenent a la visualització, el just reconeixement i la valoració de la participació de les dones dintre de marcs informals.

5.3.2. Diagnosi

Recursos disponibles

En l'actualitat, Vilassar de Dalt compta amb **un ric teixit associatiu format per 64 entitats** de l'àmbit ambiental, educatiu, esportiu, cultural, social i comunitari. L'Ajuntament de Vilassar de Dalt dóna visibilitat a les seves entitats a través de la web de l'Ajuntament on hi ha un portal específic per al teixit associatiu.

La Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home ha contactat amb les entitats del municipi per potenciar la figura del Tècnic d'Igualtat, així com presentar les polítiques d'igualtat de l'Ajuntament. Tot i el nombre elevat d'entitats respecte a la mida del municipi, a Vilassar de Dalt **no existeix cap entitat específica de dones i/o que treballi específicament per a la igualtat**. Tot i que no existeix cap entitat registrada en aquest tema, sí que hi ha grups de dones que realitzen activitats, però que no estan constituïts formalment com a associacions. En el passat, l'Ajuntament havia impulsat un grup de dones per treballar temes d'igualtat de gènere.

També existeixen diverses entitats de temàtiques variades que poden tenir en compte el tema d'una manera indirecta, com la Comissió Dindori que treballa per a la cooperació i que té en compte en alguns dels seus projectes les desigualtats que es produeixen i que pateixen les dones.

La Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home també ha creat una **base de dades adreçada a dones i homes del municipi, amb interès de treballar per a la igualtat real d'oportunitats entre dones i homes. Des de la seva creació, hi ha inscrites un total de 27 dones**, no hi ha cap home que s'hagi inscrit.

Segons la guia d'associacions de dones de l'Institut Català de les Dones (ICD), al Maresme hi ha 27 associacions de dones, de les quals dues es troben a Premià de Dalt, dues a Premià de Mar, una a Vilassar de Mar i una a Cabrera de Mar (municipis més propers a Vilassar de Dalt).

Per altra banda, **al 2007** es va crear la **Federació d'Associacions de Dones i Grups de Dones del Maresme**, després de que diverses entitats de la comarca mantinguessin trobades anuals al 2005 i 2006. Malgrat que Vilassar de Dalt no hi participa és important tenir present l'existència d'aquesta Federació i de les entitats que la componen, ja que la Federació pretén abraçar el màxim d'associacions i grups de dones de tot el Maresme. La Federació està formada per 10 associacions de 9 municipis dels 30 que hi ha a la comarca: Associació Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar, Associació Dona x la Dona de Llavaneres, Associació Dones de Cabrera de Mar, Dones de Dalt de la Societat Cultural Sant Jaume de Premià de Dalt, Associació Dones Solidàries d'Alella, Associació de Dones Montserrat Roig d'Alella, Associació Viladona de Vilassar de Mar, Associació de Dones de la Vallalta de Sant Iscle de Vallalta, Associació de Mataró ADELFA i Associació Donaviva d'Arenys de Munt.

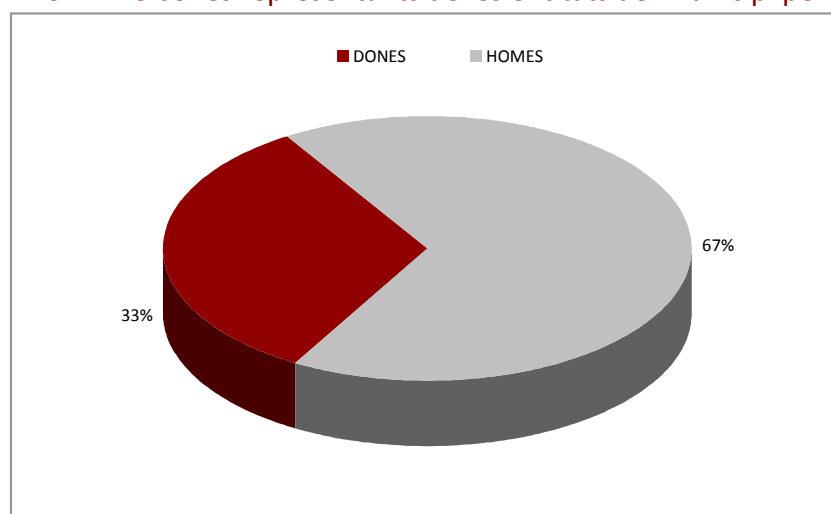
També hi ha tres municipis del Maresme (Arenys de Mar, Mataró, El Masnou) que formen part del **portal web "Dones en Xarxa"**, web que promou les xarxes de dones.

L'Ajuntament de Vilassar de Dalt disposa de consells municipals com a òrgans de participació. En l'actualitat estan en funcionament el Consell Municipal de Serveis Socials, el Consell Municipal d'Educació, el Consell Municipal de Joventut i el Consell Municipal de Comerç. La Diagnosi no ha pogut recollir quina és la seva composició i per tant, no s'ha pogut observar quina és la presència de dones en aquests consells. En canvi, **l'Ajuntament no compta amb un Consell Municipal de Dones i/o d'Igualtat** on les dones del municipi puguin participar activament i directament en la política municipal.

Anàlisi

De les 64 entitats que hi ha a Vilassar de Dalt, **el 33% de les persones representants d'aquestes associacions són dones**. Per tant, **no s'assoleix la paritat en la representació de dones i homes en el teixit associatiu del municipi**.

GRÀFIC 12. Persones representants de les entitats del municipi per sexe

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Les dones que estan en llocs de decisió es troben representades en la seva majoria en el sector de l'educació i de salut, mentre que els homes es troben representats en l'àmbit esportiu. La representació d'ambdós sexes és paritària en l'àmbit cultural, i social i polític.

Els homes es troben tant sobrerrepresentats en les presidències d'entitats esportives que aquestes iguolen en nombre el total de presidències femenines del conjunt associatiu del municipi.

Aquesta baixa presència de dones a les presidències d'entitats **també afecta al poder no formal derivat de la participació activa i directiva en elles**, les xarxes socials generades des de i a través del lideratge d'aquestes entitats i, en definitiva, les possibilitats de promoció social, i política. **Les presidències de les entitats es configuren com a les figures vàlides amb la interlocució amb els poders públics, i per tant la seva veu i opinió té repercussions més enllà dels interessos i necessitats de les pròpies associacions.**

TAULA 10. Persones representants de les entitats del municipi per sexe i àmbit associatiu

	DONES	%	HOMES	%
ÀMBIT AMBIENTAL	0	0%	1	100%
ÀMBIT CULTURAL	7	41%	10	59%
ÀMBIT EDUCATIU	4	80%	1	20%
ÀMBIT ESPORTIU I RECREATIU	1	5%	21	95%
ÀMBIT SOCIAL I POLÍTIC	4	50%	4	50%
ÀMBIT SALUT	2	67%	1	33%
ÀMBIT VEÏNAL	3	38%	5	62%
TOTAL	21	33%	43	67%

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

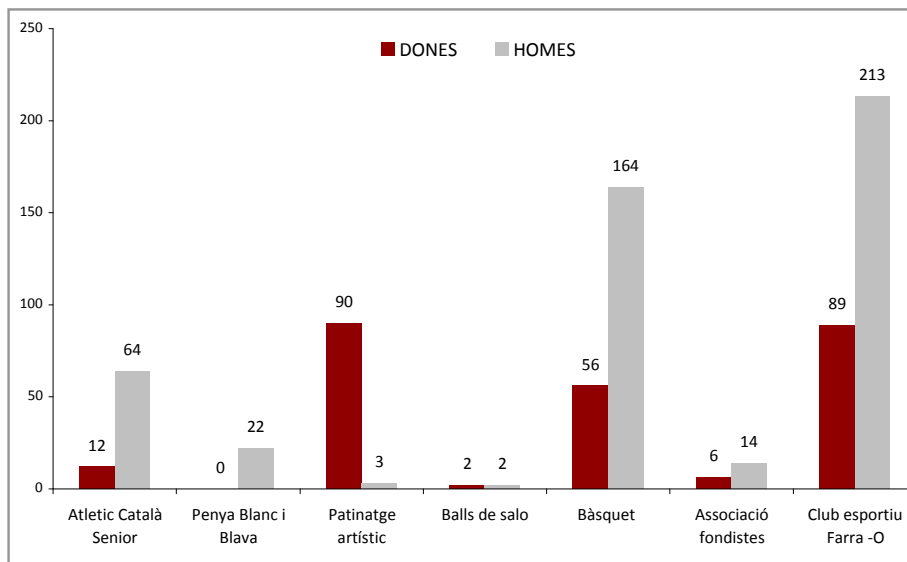
A més a més d'observar els càrrecs de màxima representació també és interessant analitzar la composició de les bases socials del teixit associatiu local. A Catalunya en general les bases

socials de les associacions estan formades per dones, però les presidències i els òrgans de decisió estan ocupats majoritàriament per homes.

Fora interessant iniciar una recerca activa de les dones que participen a les associacions de Vilassar de Dalt, per tal de conèixer el nivell de participació social que tenen les dones al municipi. La Diagnosi només ha tingut accés a les dades de la composició de clubs esportius.

D'acord amb les dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt, **la composició dels clubs esportius del municipi està fortament masculinitzada. L'únic club esportiu amb un nombre major de dones que d'homes és el club de patinatge artístic.** La resta de clubs on es practiquen esports com el bàsquet, el futbol i l'atletisme estan formats majoritàriament per homes.

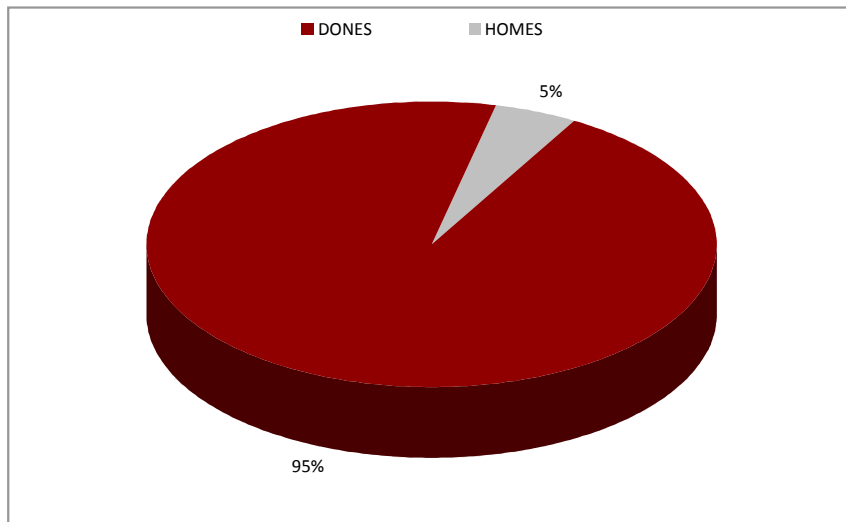
GRÀFIC 13. Composició clubs esportius de Vilassar de Dalt per sexe

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

En contraposició, **la participació en les activitats esportives oferides pel gimnàs municipal de Vilassar de Dalt és clarament feminitzada.** Durant el curs 2009-2010, 251 persones van participar en les activitats esportives del gimnàs, de les quals el 95% són dones. Les activitats esportives desenvolupades al gimnàs són en la seva majoria classes dirigides.

GRÀFIC 14. Participació activitats esportives dirigides al Centre Esportiu Municipal de Vilassar de Dalt per sexe, 2009-2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Caldria qüestionar-se el perquè d'una participació tant diferenciada. Ja que si estem parlant dels clubs privats i associacions esportives, ens trobem amb entorns fortament masculinitzats, tant en nombre de persones participants com a nivell de presidències, ja que aquestes són ocupades en un 95% per homes. En contraposició a la pràctica esportiva realitzada als equipaments públics, marcadament feminitzada, practicada en un 95% per les dones pel que fa a les activitats dirigides.

5.3.3. Pla d'Igualtat de gènere

Línia III. Fomentar la participació sociopolítica de les dones a Vilassar de Dalt	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU III.1 Promoure l'associativisme de les dones al municipi, tot propiciant la seva representativitat i visibilitat, social i política.</p>	<p>RESULTAT III.1.1 S'haurà promogut que els agents socials i polítics del municipi incorporin dones en els seus càrrecs de responsabilitat i de representació.</p> <p>RESULTAT III.1.2 S'haurà format en perspectiva de gènere a les persones amb càrrecs de responsabilitat institucional i associativa.</p>
<p>OBJECTIU III.2 Facilitar la incorporació de la veu de les dones a les polítiques municipals.</p>	<p>RESULTAT III.1.1 En els consells municipals de participació s'haurà promogut la presència paritària de dones i homes.</p> <p>RESULTAT III.1.2 S'haurà creat un consell municipal per a la igualtat de gènere que vetlli per la perspectiva de gènere als òrgans de poder.</p> <p>RESULTAT III.1.3 S'haurà creat una associació, plataforma o grup estable de dones al municipi.</p>
INDICADORS	
<p>Presència de dones en associacions i entitats del municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de dones en càrrecs de representació - % de dones i d'homes a les presidències - % de dones i d'homes representants - % de dones i d'homes en càrrecs de responsabilitat <p>Grau de sensibilització i formació de les persones amb càrrecs de responsabilitat institucional i associativa del municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes per agents socials i polítics - Nombre de persones formades (per sexe/edat) - Valoració de les persones assistents a la formació - Valoració de l'aplicabilitat de la formació - Nombre d'entitats que hagin desenvolupat accions positives vers les dones - Nombre de dones beneficiades en aquestes accions positives <p>Presència de dones en consells municipals de participació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de dones presents - % de dones i d'homes presents - % de dones i d'homes a les presidències <p>Grau d'incorporació de les propostes del consell municipal per a la igualtat de gènere al procés de presa de decisions polítiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de propostes del consell elevades als òrgans de govern i presa de decisions municipals. - % de propostes del consell acceptades pels òrgans de govern i presa de decisions municipals. <p>Grau de dinamització d'un grup de dones estable al municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de dones del grup (per edat) - Tipus d'actuacions desenvolupades pel grup - Nombre participants a les actuacions desenvolupades pel grup (per sexe/edat) 	

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Contacte i presentacions amb les entitats del municipi de la figura del Tècnic d'Igualtat home-dona	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Entitats del municipi
Creació d'una base de dades adreçada a dones i homes amb interès en treballar per a la igualtat d'oportunitats dona-home	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Secretaria Informàtica	
Xerrades al Casal de la Gent Gran de Can Rafart	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	Casal de la Gent Gran de Can Rafart Entitats del municipi CAP Vilassar de Dalt
Recital de poesia Can Rafart per acostar la poesia amb clau de dones (8 de març)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Entitats el municipi Casal de la Gent Gran de Can Rafart
Xerrades a mares i pares del Centre Obert: "Som iguals o diferents?" (8 de març)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Centre Obert	Centres Educatius
Entrevista puntual a Ràdio Vilassar de Dalt	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	
Cinema gratuït en clau de dones (8 de març)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Teatre La Massa	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
III.1.1	Inclusió d'una clàusula en les ordres municipals de subvenció a les entitats locals, que afavoreixi aquelles que fomentin la incorporació de dones en els càrrecs representatius i de direcció	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Participació Hisenda	Entitats municipi	2011	Puntual		X	
III.1.2	Cursos de formació de perspectiva de gènere a representants del teixit associatiu	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Participació	Consell Comarcal Diputació Barcelona	2011	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
III.2.1	Impuls de la constitució d'una associació, plataforma o grup estable de dones al municipi	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Participació Comunicació	Entitats municipi	2011	Contínua	X		
III.2.2	Creació d'un consell municipal per a la igualtat de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Participació	Entitats municipi	2013	Puntual	X		
III.2.3	Aplicació del requisit de paritat a la composició dels consells municipals de participació (educació, festes, joventut, etc..)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Totes les regidories amb consell	Entitats municipi	2013	Contínua	X		

Línia IV. Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps

5.4.1. Marc conceptual

En les últimes dècades la incorporació de les dones al mercat de treball ha posat en evidència les mancances de la relació que s'estableix entre **mercat de treball i activitat productiva**. La desvinculació clàssica de les tasques vinculades al desenvolupament econòmic i els **treballs de l'esfera reproductiva, familiar-domèstica i de cura de la llar i de les persones** ha establert desigualtats de gènere significatives que afecten la vida en **l'esfera pública i privada** de les dones. Aquesta línia estratègica vol reflexionar sobre aquesta divisió sexual del treball que s'expressa, principalment, en dos fenòmens:

- **La presència/absència en el mercat laboral:** *entrades i sortides de les dones en el mercat de treball generalment relacionades amb el cicle vital (casament, embaràs, criança de fills i filles) i amb les polítiques empresarials que s'activen en circumstàncies determinades (per ex. No contractar dones en edat fèrtil o l'acomiadament quan es troben en estat de gestació).*
- **La doble presència:** *presència d'una dona al lloc de treball en el qual realitza la tasca d'assalariada mentre ocupa també la major part del treball reproductiu.*

Ambdós fenòmens tenen una sèrie de conseqüències per les dones:

- Dificultats per a incorporar-se o reincorporar-se al mercat de treball.
- Reducció de les possibilitats de reciclatge professional o de promoció laboral.
- Major presència de dones en treballs productius que són una extensió dels rols culturalment assignats i, generalment, menys valorats i pitjor remunerats (treballs relacionats amb la cura i l'atenció a les persones).
- Manca de dones en aquelles professions i càrrecs que requereixen una dedicació molt alta.
- Contractació temporal o a temps parcial.
- Reducció del temps de lleure i temps per a sí mateixes que repercuteix en el desenvolupament vital de les dones.

D'altra banda, quan parlem d'usos del temps ens referim també als lligams en l'organització de la vida **del treball reproductiu, el treball productiu, el temps relacional, personal i d'oci**; uns temps que condicionen inevitablement els altres. La majoria de vegades, el temps de lleure, d'oci i de participació social està pensat i estructurat en funció del treball productiu, és a dir, en relació al temps masculí, i gairebé mai es tenen en compte els horaris del treball reproductiu. Per això, les **polítiques del temps** han de fer emergir el temps personal de les dones i construir societats on aquestes puguin gaudir en igualtat de condicions. En aquest

sentit, **la Xarxa de Ciutats i Pobles pels Nous Usos del Temps de la Diputació de Barcelona** està portant a terme un treball per identificar, generar i difondre instruments conceptuals, polítics i operatius que facilitin als governs locals una millor gestió de les polítiques del temps.

Totes aquestes problemàtiques han portat a parlar de la necessitat de **conciliar la vida personal, familiar i professional**. Però, diversos anàlisis ja han mostrat que la majoria d'aquestes polítiques de conciliació han contribuït a afermar les dones en el rol de mares i esposes, i no han estat adreçades a fomentar la responsabilitat dels homes en les tasques domèstiques i en les tasques de cura. Per això, cal promoure mesures adreçades a fomentar la **coresponsabilitat**, no només dins de l'estructura familiar, sinó també la **coresponsabilitat pública i social**, que promogui estratègies i mesures que transformin les formes de producció actuals i aportin noves formes d'entendre la ciutadania.

5.4.2. Diagnosi

Recursos disponibles

L'Ajuntament de Vilassar de Dalt **disposa d'un Servei d'Orientació i Inserció Laboral (SOIL), que depèn de l'Àrea de Promoció Econòmica**. Aquest servei forma part de la xarxa XALOC de la Diputació de Barcelona i ofereix recursos per a la inserció laboral de la població local, com són els Tallers de Recerca de Feina. **Vilassar de Dalt s'ha integrat, amb tretze ajuntaments més del Maresme, al recentment creat Club virtual de la feina**, una pàgina web que permet cercar feina, accedir a una borsa de treball, consultar ofertes formatives i gaudir d'un assessorament personal a través de la xarxa.

Des del 2009, **Vilassar de Dalt disposa de la comissió de treball SOIL – DONA entre la tècnica d'ocupació, la tècnica de joventut i ocupació i el tècnic d'igualtat per tal d'analitzar la situació del mercat de treball a Vilassar de Dalt**. Aquesta comissió de treball es reuneix mensualment des del setembre de 2009 amb l'objectiu de fer una radiografia del municipi sobre aquesta línia.

Anàlisi

Estructura productiva

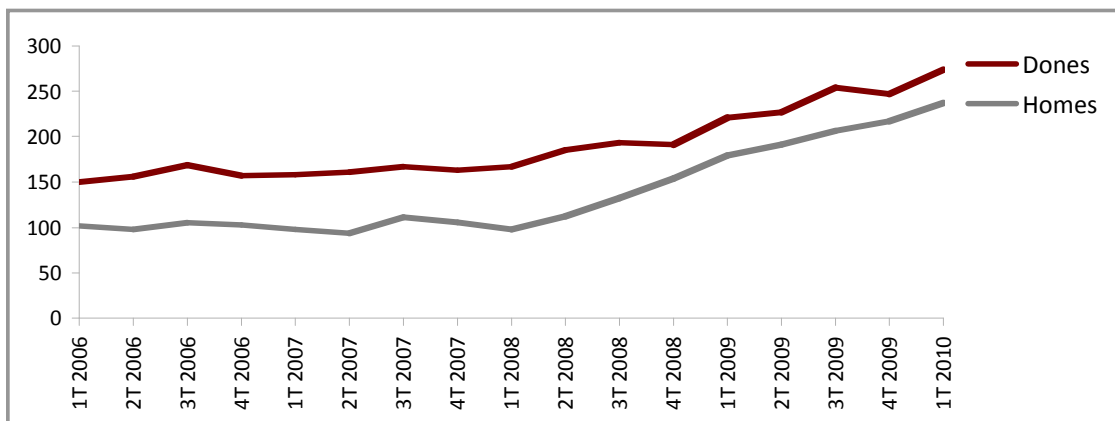
Segons dades de l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme (per al primer trimestre de 2010), **l'estructura productiva de Vilassar de Dalt està fonamentada en la petita empresa i en el sector serveis**: gairebé el 71% de les persones ocupades – assalariades ho estan en empreses petites i poc més del 57% ho estan en el sector serveis: 1.316 persones. En aquest sector destaquen el comerç a l'engròs i al detall, que ocupen el 24% de la població assalariada local i el 28% de persones autònomes. Fora interessant tenir aquesta informació desagregada per sexe, doncs permetria un millor anàlisi de les potencialitats ocupacionals del mercat de treball local.

Malgrat el protagonisme del sector serveis l'estructura productiva de Vilassar de Dalt varia substancialment respecte a la comarcal: en el cas local el sector serveis té un pes menor del que té pel conjunt de la comarca, en favor de **la indústria que té un pes major al municipi (prop del 34%) que no pas pel conjunt del Maresme (19%)**. La indústria ocupa gairebé el 34% del personal assalariat i genera el 12% del treball autònom al municipi.

Mercat de treball

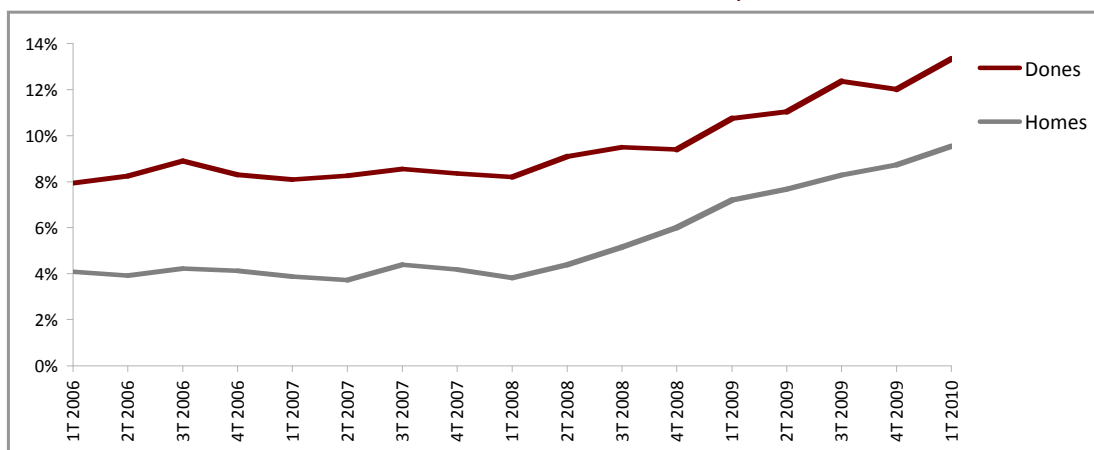
Tal com exposa l'*Informe trimestral sociolaboral. Primer trimestre 2010*, elaborat per l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme, l'atur registrat no ha deixat d'augmentar des del primer trimestre de 2006, sent així el vuitè trimestre consecutiu en què l'atur creix a Vilassar de Dalt. La repercussió dels augments per sexe són del mateix signe però amb graus diferents: en el cas dels homes, l'atur registrat ha augmentat (9%) menys que el de les dones (11%) en la comparativa trimestral, però en l'interanual veiem que l'atur entre els homes ha augmentat (32%) més que en cas de les dones (24%).

GRÀFIC 15. Evolució trimestral de l'atur registrat per sexe, 2006-2010

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

GRÀFIC 16. Evolució trimestral de la taxa d'atur per sexe, 2006-2010

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

Com s'observa en els gràfics anteriors, **tant l'atur registrat (nombre de persones) com la taxa d'atur (persones a l'atur en relació a la població activa) és sempre superior entre les dones que entre els homes.**

Quan s'observen les dades per grups d'edat, i prenent com a referència el darrer trimestre de 2009, **l'augment de persones aturades a Vilassar de Dalt es concentra a les edats entre 40 i 54 anys.** En canvi, s'observa que la població més jove (menor de 20 anys) ha tingut una evolució negativa de l'atur (aquest ha disminuït), tant en noies com en nois.

TAULA 11. Evolució interanual de persones aturades, per grups d'edat i sexe, 4rt trimestre 2009

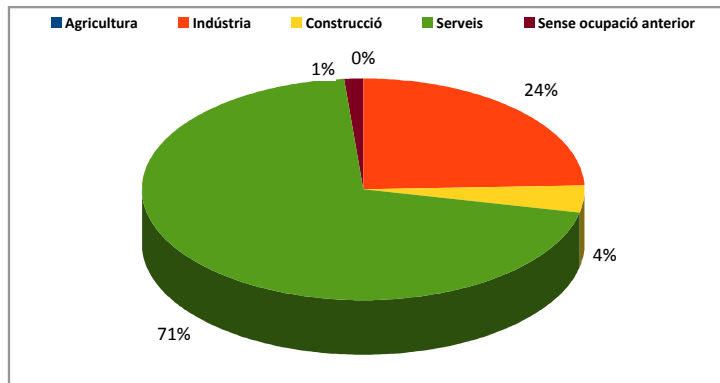
Grups d'edat	DONES		HOMES	
	Nombre	Variació interanual	Nombre	Variació interanual
16-19	2	-33.3%	3	-25.0%
20-24	13	-7.1%	17	30.8%
25-29	29	20.8%	29	11.5%
30-34	36	12.5%	39	25.8%
35-39	40	11.1%	31	29.2%
40-44	35	34.6%	35	52.2%
45-49	29	38.1%	35	94.4%
50-54	37	54.2%	15	36.4%
55-59	35	29.6%	20	66.7%
>59	18	20.0%	13	-23.5%
TOTAL	274	24.0%	237	32.4%

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

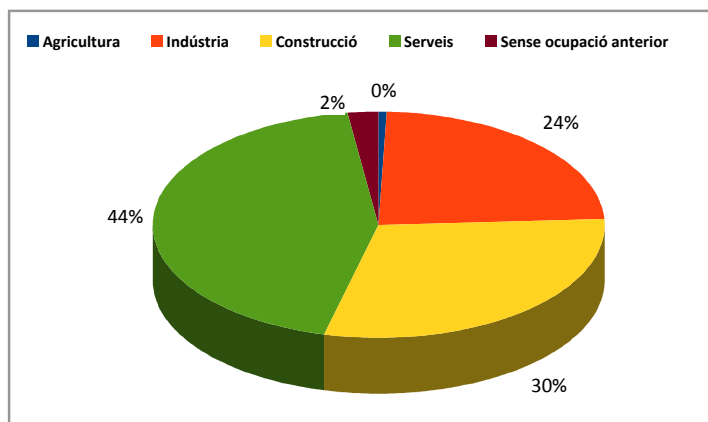
El nombre de dones aturades supera al d'homes en les franges més avançades d'edat (a partir dels 50 anys), mentre que ells les superen en nombre en gairebé la resta de grups d'edat.

La distribució de l'atur per sectors i sexe no deixa de ser un reflex del mercat de treball, en el sentit que hi ha més homes aturats en aquelles activitats tradicionalment masculinitzades i més dones en aquelles feminitzades, tal i com poden ser la construcció i els serveis. La desocupació ha augmentat en tots els sectors respecte el trimestre passat. Interanualment l'evolució no ha estat gaire millor i només ha disminuït en l'agricultura.

GRÀFIC 17. Distribució de l'atur registrat per sectors, 1T 2010
DONES

HOMES

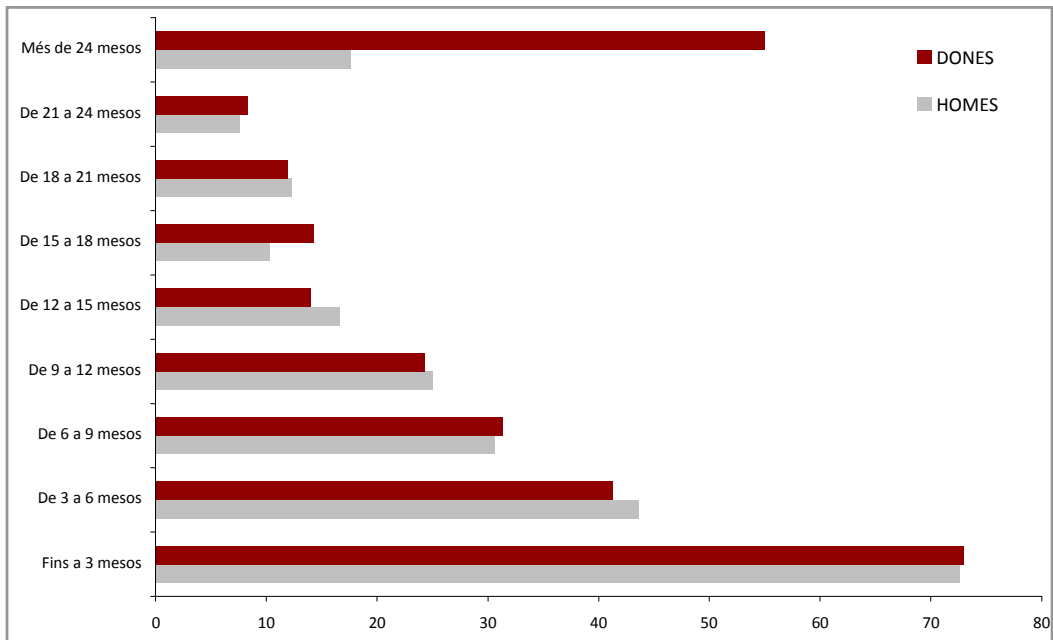

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

Per durada de la demanda, i segons dades del Departament de Treball, recollides per l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme, **de les 510 persones registrades el primer trimestre de 2010 a Vilassar de Dalt, el 45% d'elles duien mig any o menys a l'atur. D'altra banda, però, més del 14% de les persones aturades ho estaven des de feia més de 2 anys, de les quals més de la meitat (50,7%) són persones més grans de 50 anys.**

Des del primer trimestre de 2010 l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme recull dades de durada de l'atur desagregada per sexes. Tant en el primer com en el segon trimestre de 2010 veiem que dones i homes es concentren en l'atur de curta (fins 3 mesos) i de llarga durada (més de 24 mesos).

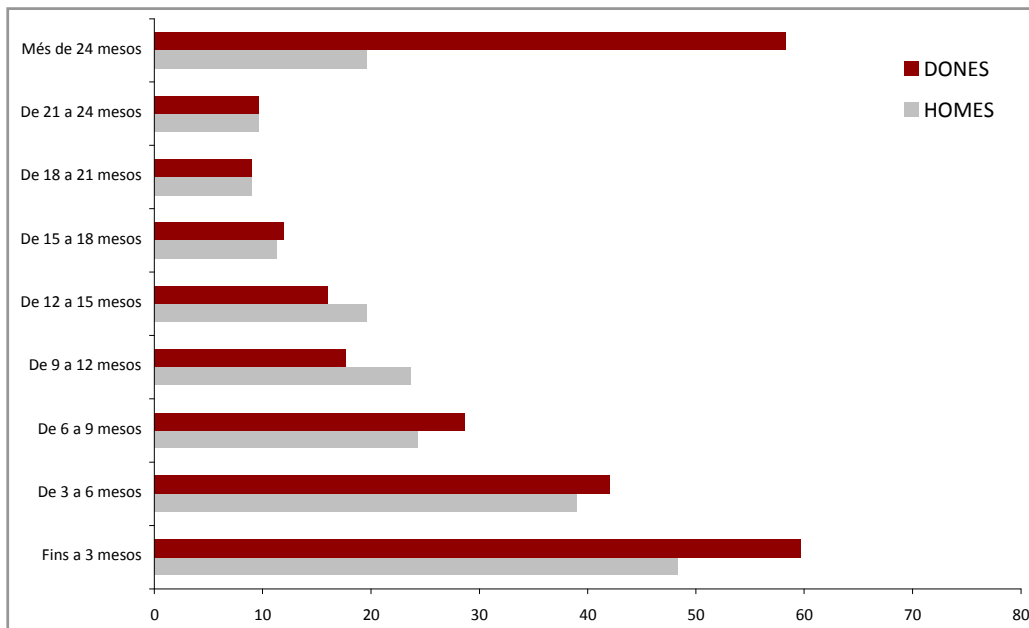
GRÀFIC 18. Atur registrat per sexe i durada en mesos, 1T 2010

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

Al 1er i 2n trimestre de 2010, les dones són les més afectades per l'atur de llarga durada (més de 24 mesos). Pel que fa a l'atur de curta durada, al 1er trimestre dones i homes estaven representats en nombre similar, però al 2n trimestre, les dones superen clarament als homes.

GRÀFIC 19. Atur registrat per sexe i durada en mesos, 2T 2010

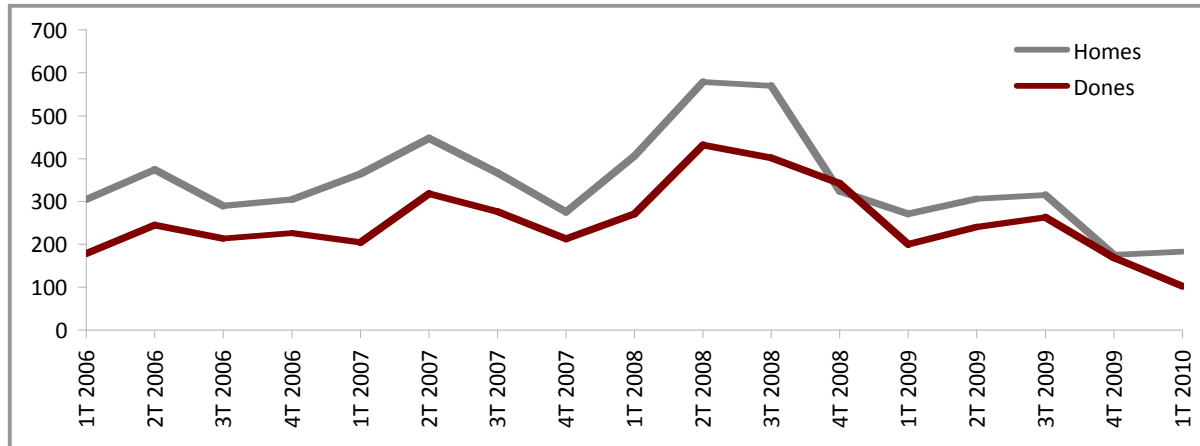

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

Contractació

Tot i que l'atur afecta majoritàriament a les dones, les dades sobre contractació mostren que els homes entre 2006 i 2010 han sigut més contractats que les dones.

GRÀFIC 20. Evolució de la contractació per sexe, 2006-2010

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme

Orientació i inserció laboral

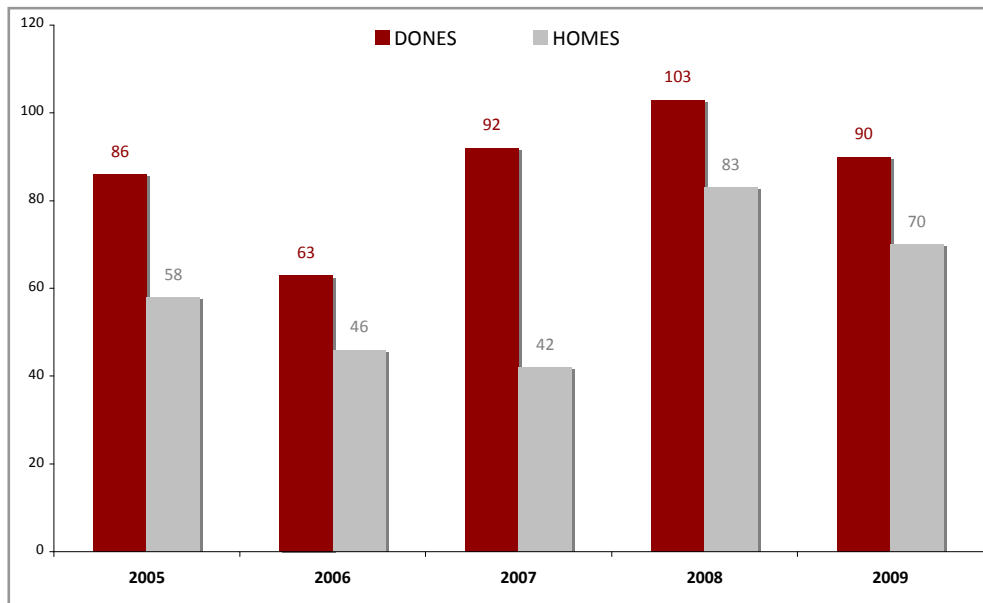
L'any 2009 es van atendre un total de 160 persones al SOIL, de les quals el 56% van ser dones. Aquestes, des de l'any 2005 sempre han estat el grup més nombrós.

TAULA 12. Persones usuàries del SOIL, 2005-2009

	DONES	%	HOMES	%	TOTAL
2005	86	60%	58	40%	144
2006	63	58%	46	42%	109
2007	92	69%	42	31%	134
2008	103	55%	83	45%	186
2009	90	56%	70	44%	160

Font: Elaboració pròpia amb dades del SOIL de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

GRÀFIC 21. Persones usuàries del SOIL, 2005-2009

Font: Elaboració pròpia amb dades del SOIL de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Cal tenir present que durant els anys 2005 a 2007 es recullen dades d'atencions al SOIL desagregades per sexe i edat, nivell d'estudis, situacions especials, situació laboral, antiguitat a l'atur. Aquesta informació oferiria un detall molt interessant de les diferents causes, motivacions i necessitats diferenciades de dones i homes per acudir al SOIL i, per tant, per planificar actuacions. Tanmateix **a partir de l'any 2008 es deixen de recollir les dades amb aquest nivell de desagregació, perdent quantitat i qualitat d'informació, útil per a una atenció adequada de dones i homes.**

En els tres anys anteriors s'observen diverses tendències:

- l'augment progressiu de la població amb estudis secundaris (batxillerat i/o formació professional) que acudeix al SOIL (especialment en el cas dels homes), en paral·lel a la reducció de la població amb estudis fins a batxillerat (ambdós perfils els més nombrosos del SOIL);**
- el protagonisme permanent de dones entre el col·lectiu de persones immigrades, molt per sobre dels homes immigrants;**
- la concentració de persones aturades en la franja d'edat de 25 a 45 anys.**

Seria positiu revisar els expedients de les 346 persones ateses durant els dos darrers anys per tal de contrastar l'evolució d'aquests indicadors. Cal tenir present que segons dades del Departament de Treball, recollides per l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal del Maresme, de les 510 persones registrades el primer trimestre de 2010 a Vilassar de Dalt, més del 70% tenien estudis secundaris (batxillerat i/o formació professional).

Durant el període 2005-2009 el SOIL ha gestionat un total de 317 ofertes de llocs de treball (per un total de 400 llocs de treball).

TAULA 13. Ofertes gestionades pel SOIL, totals acumulats 2005-2009

Sexe	Nombre d'ofertes	Llocs sol·licitats	Llocs coberts	Taxa de cobertura
No especificat	206	279	166	59.50%
DONES	44	50	32	64.00%
HOMES	67	71	37	52.11%
TOTAL	317	400	235	58.75%

Font: Elaboració pròpia amb dades del SOIL de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

D'una banda cal destacar que si bé el 65% de les ofertes no tenien sexe especificat, les empreses encara formulen demandes només per a dones (el 21% de les ofertes) i només per a homes. D'altra banda s'observa que gairebé el 59% dels llocs oferts es van cobrir des del SOIL, però que la taxa de cobertura desagregada per ofertes amb sexe especificat ha estat molt més favorable als homes (64%) que a les dones (52%).

Perfil de la persona aturada i contractada

L'anàlisi de les dades d'atur entre 2006 i el primer trimestre de 2010 porten a la conclusió de que **el perfil de dona aturada és el d'una dona entre 30 i 34 anys** amb nivell d'educació general que prové del grup professional administratiu i que treballava al sector serveis.

Perfil de persona aturada, primer trimestre 2010		
Variable	Perfil	Intensitat (%)
Sexe	Dona	53.60%
Edat	30-34 anys	14.70%
Nivell d'instrucció	Educació general	62.00%
Grup professional	Administració	19.40%
Sector econòmic	Serveis	57.90%

En canvi, analitzant **les dades de la contractació pel mateix període de temps el perfil de persona contractada és d'un home entre 25 i 34 anys** que rep un contracte temporal en el sector serveis.

Perfil de persona contractada, primer trimestre 2010		
Variable	Perfil	Intensitat (%)
Sexe	Home	64.20%
Edat	25-34 anys	34.40%
Temporalitat	Temporal	85.30%
Sector econòmic	Serveis	77.00%

Podem concloure que a Vilassar de Dalt les dones pateixen un major taxa d'atur, fan un major ús el SOIL per trobar feina, i tenen majors dificultats d'accedir al mercat de treball, en especial les dones majors de 50 anys en comparació amb els homes de la mateixa franja d'edat.

5.4.3 Pla d'Igualtat de gènere

Línia IV. Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU IV.1 Promoure unes polítiques públiques socials i familiars que potenciïn la coresponsabilitat i la conciliació de la vida personal, laboral i familiar de dones i homes a Vilassar de Dalt.</p>	<p>RESULTAT IV.1.1 El treball domèstic i de cura haurà estat dignificat simbòlicament.</p> <p>RESULTAT IV.1.2 S'haurà procurat assolir un increment significatiu d'homes treballadors en actiu que han fet ús de la llicència de paternitat, promovent-la amb campanyes específiques.</p> <p>RESULTAT IV.1.3 S'haurà programat el servei "minuts, menuts", serveis de guarderia o activitats infantils paral·leles als serveis i actes municipals, tot vetllant per una programació d'horaris no extensiva en detriment dels drets de la infància.</p>
<p>OBJECTIU IV.2 Vetllar per la implicació dels diferents actors públics i privats en la promoció de canvis estructurals al mercat de treball.</p>	<p>RESULTAT IV.2.1 S'hauran incorporat criteris de contractació municipal afavoridors per a les empreses igualitàries i que compleixin la Llei d'Igualtat.</p> <p>RESULTAT IV.2.2 El 15% de les empreses de Vilassar de Dalt hauran participat en accions de promoció de la igualtat d'oportunitats al mercat de treball.</p> <p>RESULTAT IV.2.3 S'hauran adoptat criteris de gestió de la borsa de treball municipal que sensibilitzin el teixit empresarial respecte a la segregació vertical i horitzontal del mercat de treball.</p>
INDICADORS	
<p>Nivell de participació local en sensibilitzacions sobre el treball domèstic i de cura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones participants (per sexe/edat) - Valoració de les persones participants (per sexe/edat) - Nombre de joves participants (per sexe/edat) - Valoració de les persones joves participants (per sexe/edat) <p>Evolució dels nivells d'utilització de mesures de coresponsabilitat al municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volum d'ús del servei "minuts, menuts" - Nombre de permisos de paternitat utilitzats al municipi (i % per edat) 	

<ul style="list-style-type: none"> - Nivell de coneixement de la població sobre les mesures de conciliació (% per sexe/edat) - Ús de mesures de conciliació i coresponsabilitat (% per sexe/edat/estatus econòmic/sectors d'activitat) <p>Afavoriment d'empreses que disposen de mesures internes d'igualtat d'oportunitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de contractacions - Volum de contractació - Nombre de persones treballadores de les empreses contractades (per sexe/edat) - Nombre de noves empreses que incorporen mesures igualitàries <p>Sensibilització de les empreses del municipi vers la implantació de la igualtat d'oportunitats efectiva entre les persones treballadores:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'empreses participants en accions de promoció de la igualtat - Volum total de persones treballadores de les empreses participants (per sexe) - Nombre de persones d'equips directius en les empreses participants (per sexe/edat) - Nombre de persones representats/afiliades a sindicats de les empreses participants (per sexe/edat) - Valoració de les persones participants de les activitats de sensibilització desenvolupades - Nombre d'ofertes de feina no discriminatòries gestionades pel Servei Orientació i Inserció Laboral
--

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Constitució de la comissió de treball entre Promoció Econòmica, Ocupació Juvenil i Igualtat, SOIL-DONA	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica Ocupació Juvenil	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
IV.1.1	Difusió de temes d'igualtat dona-home al butlletí municipal	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica Comunicació	Empreses locals Dep. de Treball Centres de formació	2011	Contínua	X		
IV.1.2	Campanya de sensibilització sobre la dimensió econòmica del treball de cura i domèstic	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació Promoció Econòmica Comunicació	Escoles IES Centres educatius Entitats municipi	2012	Puntual	X		
IV.1.3	Disseny i posada en marxa del servei "Minuts, menuts" (Ludoteca oberta per poder deixar canalla de forma	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació	Esplais escoltes Entitats educatives	2012	Puntual	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
	puntual)							
IV.1.4	Campanya de sensibilització sobre l'ús de la llicència de paternitat	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació Promoció Econòmica Comunicació	AMPAs Empreses Entitats municipi	2013	Puntual	X		
IV.2.1	Definició d'un argumentari per al Servei Orientació i Inserció Laboral sobre processos de selecció no discriminatoris	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica	Dep. de Treball Diputació Barcelona	2012	Puntual	X		
IV.2.2	Campanya de difusió entre les empreses del municipi sobre les mesures que faciliten la conciliació de la vida laboral i familiar del seu personal	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica Comunicació Alcaldia	Empreses locals Entitats empresarials Mitjans comunicació comarcals	2012	Puntual	X		
IV.2.3	Incorporació al plec general de contractació de l'Ajuntament d'una clàusula que garanteixi que la incorporació de criteris d'igualtat d'oportunitats a les empreses	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Hisenda Alcaldia Promoció Econòmica Recursos Humans		2012	Puntual	X		
IV.2.4	Incorporació al plec general de contractació de puntuació addicional per a les empreses que promoguin la igualtat d'oportunitats al mercat de treball	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Hisenda Alcaldia	Empreses locals	2013	Contínua			X
IV.2.5	Campanya de sensibilització sobre la segregació vertical i horitzontal al mercat de treball	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica Comunicació	Empreses locals Mitjans comunicació comarcals	2013	Puntual	X		
IV.2.6	Campanya de difusió entre les empreses del municipi "A Igual Treball Igual Salari"	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció	Empreses locals Mitjans comunicació	2013	Puntual	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
		Econòmica Comunicació	comarcals					
IV.1.7	Campanya publicitària on intervinguin homes amb càrrecs polítics desenvolupant tasques domèstiques	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	Mitjans comunicació comarcals	2014	Puntual	X		
IV.2.8	Difusió en els mitjans de comunicació municipals de les accions envers la igualtat que hagin dut a terme les empreses locals	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica Comunicació	Empreses locals	2014	Contínua	X		

Línia V. Fomentar la coeducació, la formació i la presència cultural de les dones

5.5.1. Marc conceptual:

L'educació i la formació són essencials per al desenvolupament de les societats i constitueixen el sistema de transmissió de valors socials i culturals que conformen els patrons de comportaments i actuacions. El sistema patriarcal que conforma la societat actual té conductes desiguals envers les dones i els homes perpetuant discriminacions i subordinacions.

Vivim un moment històric caracteritzat per la complexitat i pels processos constants de canvi davant dels quals, l'educació en el sentit més ampli del terme, no pot restar indiferent. Per això resulta fonamental comptar amb orientacions metodològiques, eines i recursos per poder fer front a les noves necessitats educatives de la ciutadania, de manera que es pugui assolir adequadament aquesta responsabilitat compartida sobre la base de la igualtat entre els gèneres i la interacció de les diferents maneres de fer i de viure al món.

Des de l'any 1990, la legislació educativa (**Ley Orgànica de Ordenación General del Sistema Educativo, LOGSE**) afirma que s'ha d'evitar la discriminació per raó de sexe i oferir una educació igualitària. No obstant això, la igualtat continua sent una tasca pendent a les escoles. Es segueix fent ús d'estereotips o prejudicis que transmeten valors, normes i actituds encara allunyades de la igualtat. La **coeducació**, basada en la diversitat i els valors propis de les persones, i en l'acceptació dels altres com a subjectes de ple dret ha de permetre que els valors culturals i socials es modifiquin i que les persones siguin capaces de crear una societat democràtica i justa.

Cal tenir en compte, però, que la coeducació no és un model acceptat ni socialment estès, ja que el discurs pedagògic dominant, així com el model d'organització escolar, mantenen un caràcter eminentment androcèntric i es considera que ja s'ha assolit la igualtat entre els sexes amb actuacions com l'educació mixta o l'accés de dones a carreres masculinitzades, però això no és suficient. **És necessari formular nous reptes per a la coeducació del segle XXI, així com un nou model escolar tot incorporant les noves necessitats i realitats social.**

La formació, és un dels elements crucials per la consecució d'un valors socials i culturals idonis pel creixement integral de les persones. La formació capacita les persones, ofereix possibilitats d'elecció (laborals, personals...), possibilitats de canvi i de transformació social.

La participació de les dones en la cultura ha de ser un element primordial a l'hora de visibilitzar les seves aportacions i de treballar per la transformació del rol de "dones – passives- consumidoras" al de **dones – actives- creadores" de cultura**. La presència de les dones enriqueix i diversifica el fet cultural (música, literatura, arts escèniques, cinema, pintura, escultura, arts, decoratives...) Amb la incorporació de noves idees i sensibilitats. La

ciutadania de gènere passa també per la universalització de l'accés i l'ús estratègic de les tecnologies de la informació i la comunicació per part de les dones, perquè siguin protagonistes actives de les noves formes de construcció social.

5.5.2.Diagnosi

Recursos disponibles

Vilassar de Dalt disposa de 5 centres educatius: la Llar d'Infants Can Roure, l'Escola Francesc Macià, l'Escola La Immaculada, l'IES Jaume Almera i l'IE Sant Jordi. **El municipi també ha tingut en funcionament una escola d'adults fins el curs 2009-2010** on s'han fet 6 tallers de castellà per a persones estrangeres, català, ESO, alfabetització, neolectura i matemàtiques amb 41 persones participants (31 dones). El proper curs "l'escola d'adults" no estarà en funcionament.

Al 2009 s'ha dissenyat un projecte de coeducació que planteja la necessitat de treballar amb els centres educatius del municipi, tant públics com concertats, la coeducació i la prevenció de les relacions abusives. Al novembre de 2009 es va presentar en el Consell Escolar Municipal, i s'ha desenvolupat al llarg del 2010. **El projecte ha ofert 25 tallers** adreçats al professorat, a les AMPAs i a l'alumnat dels 5 centres educatius de Vilassar de Dalt.

En l'àmbit de l'educació, la Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home també ha realitzat en coordinació amb el SOIL **tallers d'alfabetització digital adreçat a dones** amb l'objectiu d'acostar les noves tecnologies a dones del municipi.

En l'àrea de reconeixement de les dones, l'Ajuntament de Vilassar de Dalt realitza l'entrega de l'agulla de plata a una dona destacada del municipi durant la commemoració dels actes del 8 de març.

Malgrat aquest reconeixement específic, cal tenir present que altres espais de visibilitat molt propis de Vilassar de Dalt, com són el pregó de Festa Major, han estat majoritàriament atorgats a homes.

Anàlisi

La majoria de la població de Vilassar de Dalt compta amb **un nivell d'instrucció mig - alt**. El 16% de la població té estudis superiors 3 punts per sobre de la mitjana de Catalunya. I el 50% de la població té estudis de segon grau, 3 punts superior a la mitjana catalana. En canvi en els nivells més baixos d'instrucció és inferior a la mitja catalana.

Nivells d'instrucció

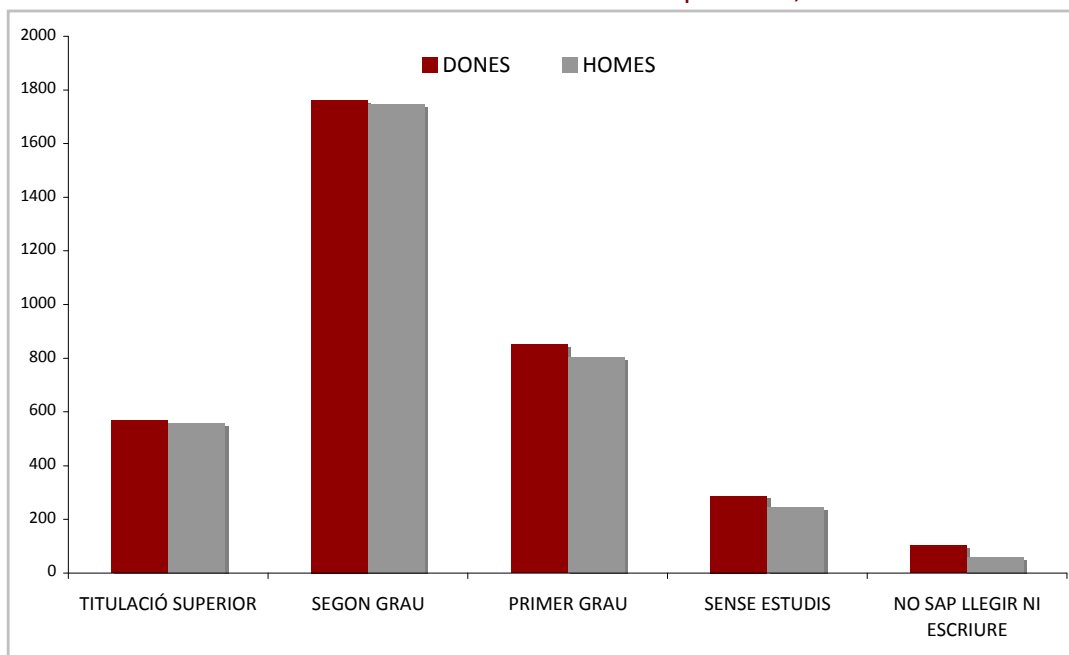
TAULA 14. Nivells d'instrucció de la població, 2001

	DONES	HOMES	TOTAL	%	Catalunya
TITULACIÓ SUPERIOR	567	560	1.127	16%	12,8 %
SEGON GRAU	1.763	1746	3.509	50%	47,2 %
PRIMER GRAU	851	804	1.655	24%	26,2 %
SENSE ESTUDIS	288	244	532	8%	11,5 %
NO SAP LLEGIR NI ESCRIURE	101	60	161	2%	2,3 %
TOTAL	3.570	3.414	6.984	100%	100%

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Tot i la baixa incidència, és important establir mecanismes de suport per aquest **10% de població majorment feminitzat, que consta sense estudis o que no sap llegir ni escriure**, la pèrdua de "l'Escola d'Adults" no sembla una bona notícia en aquest sentit.

GRÀFIC 22. Nivells d'instrucció de la població, 2001

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Hi ha més homes amb Llicenciatura, que es veuen compensats per la població femenina superior amb diplomatures o equivalents. **Entre les persones que no saben llegir ni escriure o sense estudis les dones superen als homes amb un 41% i un 15% respectivament.**

TAULA 15. Nivells instrucció de la població, 2001

		DONES	HOMES	% Variació
TITULACIÓ SUPERIOR	LLICENCIATURA O EQUIVALENT	242	297	-23%
	DIPLOMATURA O EQUIVALENT	325	263	19%
SEGON GRAU	BATXILLERAT SUPERIOR	458	490	-7%
	FP GRAU SUPERIOR	177	204	-15%
	FP GRAU MITJÀ	150	161	-7%
	ESO, EGB o BATXILLERAT ELEMENTAL	978	891	9%
PRIMER GRAU		851	804	6%
SENSE ESTUDIS		288	244	15%
NO SAP LLEGIR NI ESCRIURE		101	60	41%
TOTAL		3.570	3.414	4%

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Escolarització i distribució de l'alumnat

Al curs 2008-2009 als centres d'educació primària de Vilassar de Dalt hi havia 534 infants matriculats.

TAULA 16. Alumnat de Primària, 2009-2010

	NENES	NENS	TOTAL
PRIMER	38	54	92
SEGON	52	43	95
TERCER	42	48	90
QUART	51	39	90
CINQUÈ	42	37	79
SISÈ	40	48	88
TOTAL	265	269	534

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Pel que fa a l'Educació Secundària pel mateix curs escolar, hi havia 549 estudiants cursant ESO als dos centres escolars de secundària del municipi i 122 estudiants de Batxillerat. Tant a l'ESO com al Batxillerat les noies representaven el 49% del total d'estudiants de secundària.

TAULA 17. Alumnat d'ESO de Vilassar de Dalt , 2008-2009

	2008-2009		
	NOIES	NOIS	TOTAL
1er ESO	76	77	153
2n ESO	73	72	145
3er ESO	60	63	123
4rt ESO	59	69	128
TOTAL	268	281	549

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

TAULA 18. Alumnat de Batxillerat de Vilassar de Dalt , 2008-2009

	NOIES	NOIS	TOTAL
1er Batx.	31	32	63
2n Batx.	29	30	59
TOTAL	60	62	122

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

El municipi també atén l'alumnat que ho necessita al Servei Psicopedagògic. Al curs 2009-2010 es van atendre 169 alumnes, el 40% eren nenes. Malgrat la població infantil a Vilassar de Dalt és paritària, els nens necessiten major atenció psicopedagògica, fora interessant observar quins són els elements comuns entre els nens i entre les nenes per tal d'identificar l'existència o no de causes diferenciades en els seus trastorns.

TAULA 19. Casos atesos al Servei Psicopedagògic de Vilassar de Dalt , 2009-2010

	NENES	NENS	TOTAL
Ed. Infantil 0-3	10	13	23
Ed. Infantil P-3 a P-5	13	24	37
Ed. Primària	39	46	85
Ed. Secundària	5	19	24
TOTAL	67	102	169

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Vilassar de Dalt també disposa d'un Centre Obert que dona atenció a nenes i nens que cursen des de 5è de primària a 3r d'ESO; per tant amb edats entre 10 i 16 anys. Al Centre Obert majoritàriament s'han atès nois i només al 2008-2009 les noies van superar als nois.

TAULA 20. Dades del Centre Obert de Vilassar de Dalt, 2005-2010

	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
NOIES	7	10	10	20	10
NOIS	18	19	18	13	21
TOTAL	25	29	28	33	31

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Activitats per a joves

L'Ajuntament de Vilassar de Dalt disposa d'un **Servei de Joventut** que ofereix activitats per a joves del municipi. Les dades recollides de 2010 indiquen que 158 joves **han fet ús del Servei de Joventut, sent el 63% noies, en la seva majoria menors de 20 anys.**

Reconeixement de les dones

Analitzant el **nomenclàtor del municipi de Vilassar de Dalt podem obtenir informació del reconeixement i la visibilitat que l'Ajuntament atorga a les aportacions de les dones.** Del total de carrers i vies del municipi, 91 tenen nom de persona.

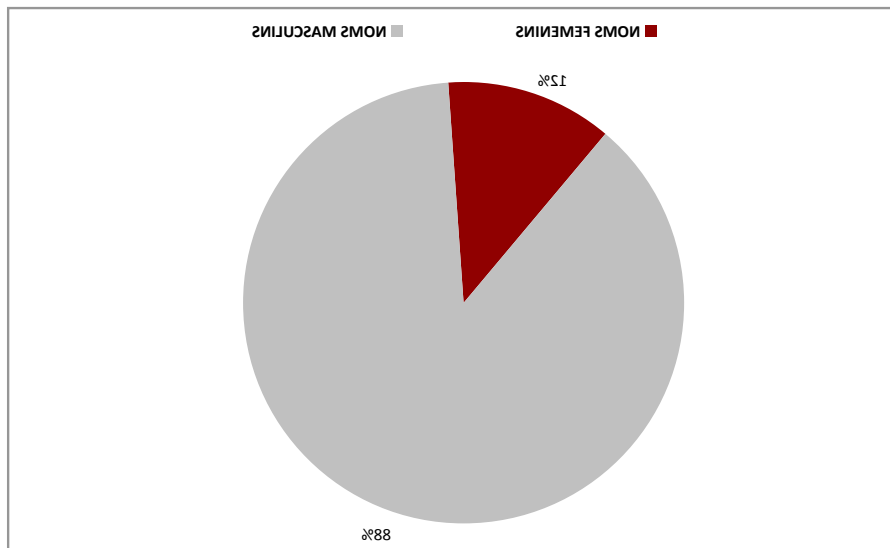
TAULA 21. Nomenclàtor carrers Vilassar de Dalt, 2010

	Amb noms referits a persones	Amb noms referits a espais i d'altres	Total
Nomenclàtor Vilassar de Dalt	91	90	181

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

Però **del total de carrers que tenen nom de persones, només el 12% són noms femenins.**

GRÀFIC 23. Nomenclàtor carrers amb nom de persona, 2010

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

TAULA 22. Nomenclàtor carrers Vilassar de Dalt amb noms de persona, 2010

	Amb nom religiós	%	Amb nom no religiós	%	Total
Nomenclàtor amb nom femení	3	27%	8	73%	11
Nomenclàtor amb nom masculí	16	20%	64	80%	80

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt

En molts casos els noms dels carrers van ser designats anys enrere. Per això és important analitzar el nom dels equipaments públics del municipi, els quals han sigut designats després de l'arribada dels ajuntaments democràtics.

Pel que fa als equipaments, Vilassar de Dalt compta amb 36 equipaments, dels quals 7 tenen nom de persona i només 1 de dona (el Mercat del Carme, però es fa referència en masculí no en femení). Recentment s'ha donat reconeixement a una veïna del municipi, la Casilda Arnáiz, donant el seu nom a les pistes municipals d'atletisme. Pel que fa al nom dels centres educatius, **quatre dels cinc centres porten nom de persona i només un porta nom femení.**

Vilassar de Dalt també disposa d'una base de dades d'artistes locals. En l'actualitat hi ha **57 artistes locals, dels quals només 15 són dones**, representant una quarta part del total d'artistes.

5.5.3. Pla d'Igualtat de gènere

Línia V. Fomentar la coeducació, la formació i la presència cultural de les dones	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU V.1 Promoure i vetllar per una educació en valors des d'una perspectiva de gènere en tots els àmbits educatius (formals i informals) i nivells d'ensenyament.</p>	<p>RESULTAT V.1.1 S'haurà format a les persones membres de la comunitat educativa, formal i informal, del municipi.</p> <p>RESULTAT V.1.2 La comunitat educativa, formal i informal, del municipi haurà participat en actuacions de promoció de la coeducació.</p> <p>RESULTAT V.1.3 S'haurà orientat l'alumnat d'ESO i Batxillerat amb clau de gènere sobre la tria d'especialitats.</p>
<p>OBJECTIU V.2 Treballar per fer visible i reconèixer l'aportació de les dones com a membres actives de la societat.</p>	<p>RESULTAT V.2.1 S'haurà donat visibilitat i reconeixement a dones de Vilassar de Dalt, amb rellevància per al municipi.</p> <p>RESULTAT V.2.2 S'hauran donat a conèixer les aportacions de les dones en els àmbits social, cultural, polític, històric, econòmic, lúdic, esportiu, etc. a nivell mundial.</p> <p>RESULTAT V.2.3 Les i els joves del municipi hauran participat a en accions positives de visibilització de les dones a la història i la cultura del municipi.</p>
INDICADORS	
<p>Promoció coeducativa entre la comunitat educativa del municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grau de participació de les associacions i entitats del municipi en l'educació no sexista i la coeducació (nombre i % per sexe/edat) - Grau de participació de les AMPA en actuacions d'educació no sexista i d'igualtat de gènere (nombre i % per sexe/edat) - Nivell d'implicació dels pares i de les mares a les activitats escolars (nombre i % per sexe/edat) - Valoracions de les persones participants en actuacions de promoció de la coeducació <p>Eliminació d'estereotips de gènere en la orientació formativa i professional de l'alumnat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evolució del currículum i materials educatius vers els estereotips sexistes o discriminatoris (per centres/nivells educatius/matèries) - Nombre d'intervencions en matèria d'orientació educativa i laboral no sexista - Nombre d'alumnes participants en intervencions d'orientació educativa i laboral no sexista (per sexe/edat) -Tria d'especialitats (per sexe/tipologia/sector d'activitat associat) <p>Visibilització de l'aportació històrico-cultural de les dones:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volum d'actuacions de difusió de les aportacions de les dones en els àmbits social, cultural, polític, històric, esportiu - Nombre de persones (per sexe/edat) participants en aquestes actuacions - Grau de satisfacció de les persones participants en aquestes actuacions - Impacte comunicatiu del reconeixement a dones de la ciutat per la seva rellevància - Nombre de dones que han rebut reconeixement municipal 	

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Projecte de Coeducació als centres educatius: cicle de 25 tallers amb AMPAs, professorat i alumnat	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Centres educatius Comissió Dindori
Taller d'alfabetització digital per a dones	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Promoció Econòmica	
Reconeixement a Casilda Arnaiz donant el seu nom a la pista d'atletisme municipal	Esports	Club Atletisme Iniciativa popular

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY INICI	DURADA (PUNTUAL/CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
V.1.1	Programa anual de tallers de coeducació per a la comunitat educativa	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació	AMPAs Diputació Barcelona	2011	Contínua	X		
V.1.2	Projecte d'orientació educativa i laboral no sexista, a les escoles del municipi	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home SOIL	Escoles AMPAs	2011	Contínua	X		
V.1.3	Jornada anual sobre la igualtat de gènere per a la comunitat educativa (d'àmbit reglat i no reglat)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació Joventut OAC Cultura Esports	Escoles AMPAs	2011	Contínua	X		
V.1.4	Programa anual de tallers de pares – homes – sobre habilitats parentals, nous models de família, coeducació i igualtat de gènere	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home		2012	Contínua	X		
V.2.1	Activitats formatives per a persones adultes dissenyades des de la perspectiva de gènere, per a persones adultes, i mares i pares	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació Alcaldia	Entitats municipi Diputació Barcelona Generalitat	2011	Contínua	X		
V.2.2	Projecte d'elaboració de treballs de l'alumnat sobre dones del municipi	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Educació	Escoles AMPAs Entitats municipi	2012	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY INICI	DURADA (PUNTUAL/CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
V.2.3	Exposició anual itinerant sobre vida i obra de dones rellevants a la història, des de les escoles del municipi	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Cultura		2012	Contínua	X		

Línia VI. Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de Vilassar de Dalt

5.6.1. Marc conceptual

Les ciutats i els espais de convivència han de ser llocs idonis i adients per al desenvolupament integral de les persones i, per això, han de tenir en compte les necessitats dels diferents col·lectius que els conformen. Així mateix, han de ser planificacions territorials respectuoses amb el medi ambient perquè són el mitjà on es desenvolupa una qualitat de vida idònia.

Les dones no han estat ni són presents (o hi són de forma molt minoritària) en el disseny i planificació de les ciutats i els espais públics. Absents dels nivells de decisió i de formulació de polítiques sobre els recursos naturals, a la gestió, conservació, protecció i rehabilitació del medi ambient. El patriarcat es reproduïx així a l'espai físic, la identificació de les dicotomies i la consideració del seu efecte a l'urbanisme esdevé com un factor clau així, i segons els rols socials adquirits, les dones són usuàries de molts dels espais dissenyats per homes.

Aquest model té conseqüències decisives en la vida de les dones. D'una banda, les dones, pels rols i activitats que tradicionalment desenvolupen i que estan molt lligades a les tasques familiars domèstiques, fan un ús de l'espai urbà més intens i diferenciat del masculí (majors desplaçaments dins del municipi, major ús dels recursos i serveis de la ciutat, mobilitat amb càrregues – cotxets dels infants o cotxets de la compra –). Sens dubte, l'existència de barreres arquitectòniques, o la manca d'un transport públic eficient són elements que dificulten la seva mobilitat i limiten la seva vida quotidiana.

Tanmateix, la reducció i la desaparició d'**espais comuns** i la conseqüent pèrdua de **teixit veïnal i social** ha ocasionat canvis importants pel que fa a la percepció del carrer i per tant, de la ciutat: si abans es tractava d'un lloc de trobada i relació social, ara és un "lloc de ningú", sols per transitar. La percepció del carrer com lloc aliè i de trànsit, augmenta la sensació d'**inseguretat**, que en el cas de les dones té un pes especial perquè són les qui, amb major freqüència, pateixen situacions de violència. Aquesta percepció restringeix la llibertat de moviments de les dones i limita, per tant, les seves possibilitats d'ús i gaudi dels béns i serveis urbans, condicionant la seva **participació en la vida urbana** (tant en el seu disseny com en el seu gaudiment).

Malgrat això, la projecció urbanística a partir de criteris de gènere està tot just fent els primers passos en un camí que és llarg i complex. Cada vegada es va imposant amb més força la consciència que aquest canvi de perspectiva és del tot necessari. S'han començat a prendre iniciatives de gran interès en aquest àmbit. Bona mostra d'això ha estat la inclusió del foment de l'equitat de gènere en l'ús de l'espai públic i els equipaments entre les actuacions de rehabilitació integral de barris promogudes per la **Llei 2/2004 de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen d'atenció especial**.

L'ONU defineix el desenvolupament sostenible com "aquell que permet satisfer les necessitats de les generacions presents sense comprometre les de les generacions futures". Per assolir-ho és necessària la consciència, individual i col·lectiva, del conjunt de les persones, homes i dones. És així com la planificació territorial serà la idònia per a tota la ciutadania.

També en el camp professional i disciplinar, la necessitat d'incloure la perceptiva de gènere i de les dones a l'urbanisme ha anat obrint-se camí. Creix l'interès que hi dediquen la recerca i els temaris de les escoles i les facultats d'arquitectura, enginyeria, geografia i altres matèries connexes.

És imprescindible la incorporació de la perspectiva de gènere en la planificació de les ciutats per tal de promoure serveis adients i pròxims, dotar suficientment d'infraestructures (escoles, llars d'infants, centres esportius, centres sanitaris...), vetllar per l'accessibilitat dels espais, controlar el creixement de suburbis, la degradació dels centres de les ciutats, reorganitzar els temps i els treballs... Cal també intervenir per millorar els espais de convivència, construir habitatges per diferents tipus de persones i famílies, millorar els espais verds, controlar el soroll i la contaminació, millorar la mobilitat de la ciutat, millorar la seguretat i, en definitiva, fer de la ciutat un espai òptim per a la socialització de les persones.

La clau rau en **pensar la ciutat amb els diferents ulls de les persones que la viuen**: dones i homes de diferents edats, orígens, condicions, maneres de vida. A més, cal tenir en compte que les dones, per l'assignació de gènere, han desenvolupat tota una sèrie d'estratègies per optimitzar i gestionar els recursos de l'entorn. Cal, doncs, recuperar i **aprofitar els sabers femenins** en tant que signifiquen maneres de fer que contribueixen a la millora i conservació del medi ambient més proper i, per extensió, a la sostenibilitat del sistema. L'àmbit municipal és un espai clau per centrar estratègies mediambientals i modificar comportaments i actituds envers la natura que, a més, afecten la salut i la qualitat de vida de les persones.

5.6.2. Diagnosi

Recursos Disponibles

El Maresme és un dels corredors de major mobilitat de Catalunya i un dels territoris on les infraestructures generen un impacte més dramàtic en l'entorn. Diàriament es desplacen, entre el Maresme i Barcelona 183.000 persones.

El municipi de Vilassar de Dalt està dividit en el Sector sud que es troba tocant amb l'autopista del Maresme, la C-32; el nucli urbanitzat que ha anat creixent i s'ha ajuntat amb les diferents urbanitzacions del municipi, i que continuen en els termes de Cabrils i Premià de Dalt; i el sector nord amb els terrenys dins de la franja de muntanya, en el límit municipal entre Vilassar de Dalt i Cabrils que presenten el desnivell més important del municipi. La zona més baixa es troba al sud-est, tocant amb el municipi de Vilassar de Mar.

La principal via de comunicació és la C-32, l'autopista del Maresme. El municipi disposa de serveis d'autobús interurbà que comunica la població amb municipis de la zona i també amb

Barcelona. Una companyia d'autobusos uneix Vilassar de Dalt amb l'estació de tren de Premià de Mar, de dilluns a divendres de 6 a 23 h cada 40 minuts. Aquest servei està pagat directament per l'Ajuntament. També hi ha una línia de bus que comunica el municipi amb Mataró cada hora de dilluns a divendres, i cada dues hores i mitja els caps de setmana; i amb Barcelona passant per Premià de Dalt, durant tota la setmana.

Al 2008 l'Ajuntament de Vilassar de Dalt va encarregar l'elaboració d'un informe de sostenibilitat ambiental per tal d'actualitzar el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). El POUM de Vilassar de Dalt té com a objectius els projectes d'infraestructures, la diversificació del model productiu i econòmic, el desenvolupament urbà compacte afavoridor de la mobilitat a peu, i la preservació de l'entorn natural.

Es detecta que l'àrea d'Urbanisme no incorpora la perspectiva de gènere en la planificació urbana del municipi. En aquest sentit, seria interessant analitzar les dades del pressupost municipal per tal d'observar la inversió econòmica en projectes urbanístics i quina relació existeix amb l'ús que en fan dones i homes del municipi.

Anàlisi

Parc de vehicles

A Vilassar de Dalt, de mitja hi ha 0,8 vehicles per persona. **El nombre mig de vehicle és superior al de la comarca i al de Catalunya (0,6 per persona).** Aquesta mitja més elevada reflecteix la **major dependència en transport privat** que existeix al municipi i la manca d'una xarxa de transport públic que arribi a la població. Fet corroborat pel personal tècnic municipal.

TAULA 23. Parc de vehicles per territoris, 2008

	TURISMES	MOTOCICLETES	CAMIONS I FURGONETES	TRACTORS INDUSTRIALS	AUTOBUSOS I ALTRES	TOTAL
VILASSAR DE DALT	66,8%	14%	16,2%	0,2%	2,8%	6.801
MARESME	67,9%	14%	15,4%	0,3%	2,5%	280.059
CATALUNYA	67,3%	12,5%	16,4%	0,6%	3,2%	5.004.879

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

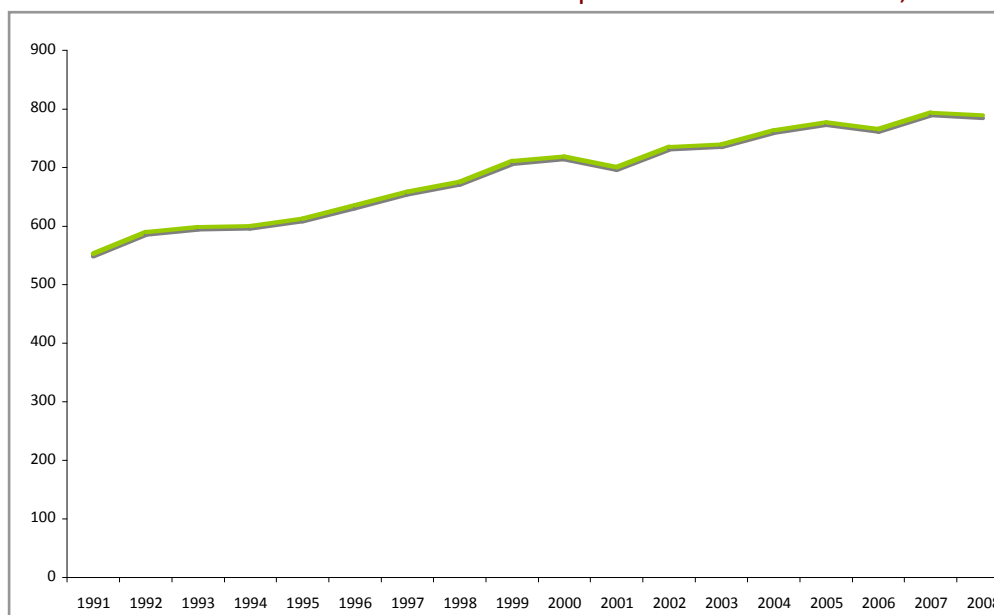
L'índex de motorització ha incrementat en les darreres dues dècades. **L'índex de motorització entre 1991 i 2008 s'ha incrementat en el 30%.** Per tant, la dependència en el transport individual (ja que és el medi de transport més utilitzat) continua incrementant amb els anys.

TAULA 24. Índex de motorització per cada 1.000 habitants, 2008

	CAMIONS I			TOTAL
	TURISMES	MOTOCICLETES	FURGONETES	
VILASSAR DE DALT	527,3	110,1	127,8	788,9
MARESME	451,9	93,0	102,8	666,0
CATALUNYA	457,7	84,7	111,5	679,6

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

GRÀFIC 24. Evolució de l'índex de motorització per cada 1.000 habitants, 1991-2008

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Pautes de mobilitat segons gènere

Només es disposen de dades de desplaçament de 2001. **Les dades mostren que les persones residents de Vilassar de Dalt generen més desplaçaments a fora del municipi dels que atrauen d'altres persones cap al municipi.** Alhora, **les dones realitzen en menor percentatge que els homes desplaçaments**, sobretot els desplaçaments des de fora del municipi.

TAULA 25. Desplaçament de les persones residents, 2001

	DONES	%	HOMES	%	TOTAL
Desplaçaments dins	596	45%	719	55%	1315
Desplaçaments a fora	904	40%	1334	60%	2238
Desplaçaments des de fora	581	34%	1132	66%	1713
Total generats	1500	42%	2053	58%	3553
Total atrets	1177	39%	1851	61%	3028
Diferència atrets/generats	-323		-202		-525

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Desenvolupament urbà i territorial

Al 2008, la Diputació de Barcelona va elaborar un Informe Estratègic del Maresme on s'analitzava el desenvolupament econòmic local de la comarca. En aquest informe s'apuntava que a Vilassar de Dalt es preveïen operacions de creixement residencial. En concret, l'informe parlava de la construcció a curt i mig termini de més d'un miler de nous habitatges, fet que podria suposar que la població del municipi arribés als 12.000 habitants cap el 2015.

L'informe també parlava d'altres projectes infraestructurals previstos com l'execució d'un túnel per la carretera dels Sis pobles junt amb Cabrils i la creació de nous equipaments. L'execució del túnel va ser desestimada en el seu moment. En canvi, a nivell d'equipaments tot ells s'han iniciat acomplint les previsions: el mercat, que ja està en execució i té prevista la seva ubicació i que a més a més integrarà un supermercat, element molt positiu per al municipi ja que fins ara la població s'havia de desplaçar a municipis colindants; l'Escola Francesc Macià que està en funcionament des del curs passat; la biblioteca Can Manyer, on ja s'està rehabilitant l'edifici; i la deixalleria mancomunada que ja està en funcionament i es troba a Premià de Dalt.

5.6.3. Pla d'Igualtat de gènere

Línia VI. Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de Vilassar de Dalt	
OBJECTIUS	RESULTATS
OBJECTIU VI.1 Potenciar la igualtat de gènere en la planificació del territori.	<p>RESULTAT VI.1.1 S'haurà incorporat la perspectiva de gènere en els criteris de redacció de tots els projectes d'obra del municipi.</p> <p>RESULTAT VI.1.2 S'haurà garantit la participació de veïnes i veïns, de forma paritària, en el disseny i planificació territorial.</p>
OBJECTIU VI.2 Promoure en els espais públics la igualtat d'usos per part de dones i homes.	<p>RESULTAT VI.2.1 La planificació del municipi haurà incorporat, de forma permanent i integral, la perspectiva de gènere en l'ús dels seus espais i equipaments.</p> <p>RESULTAT VI.2.2 S'haurà establert un sistema de detecció, seguiment i avaluació de la cobertura de necessitats diferenciades de dones i homes, a través del disseny urbà.</p> <p>RESULTAT VI.2.3 S'hauran potenciat els eixos de comerç de proximitat.</p> <p>RESULTAT VI.2.4 S'haurà facilitat la mobilitat a peu, bicicleta o en transport públic dins el municipi.</p> <p>RESULTAT VI.2.5 S'haurà incorporat l'anàlisi pressupostari des de la perspectiva de gènere</p>
INDICADORS	
<p>Nivell d'incorporació de la perspectiva de gènere i la sostenibilitat a la redacció de projectes d'obra del municipi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informes de valoració de l'impacte dels projectes en la vida quotidiana i la mobilitat de dones i homes del municipi - Valoració de la incorporació de la perspectiva de gènere en els projectes urbanístics - Nombre de persones participants per sexe i edat en la comissió de participació per aportar comentaris als projectes <p>Grau de participació de veïnes i veïns en espais de consulta (sobre urbanisme, zones verdes, parcs i medi ambient):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Composició de la comissió veïnal d'urbanisme (nombre i % per sexe/edat/residència) - Nombre d'hores de formació rebudes - Nombre de persones formades (per sexe/edat) - Valoració de les persones assistents a la formació - Nivell de satisfacció de les persones participants a la comissió - Nombre de propostes participatives proposades (i % per àmbit) - % de propostes participatives incorporades al disseny i planificació del municipi <p>Millora dels coneixements tècnics del personal municipal sobre perspectiva de gènere en l'ús dels seus espais i equipaments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes - Nombre de persones formades (per sexe/edat) - Valoració de les persones assistents a la formació <p>Recollida de dades sistematitzada sobre els usos dels espais i equipaments públics:</p> <p>* Mobilitat i Accessibilitat (nombres absoluts i % per sexe/edat/residència):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evolució de les persones usuàries dels transports públics 	

- Volum de transports adaptats a persones amb mobilitat reduïda
- Grau de millora d'horaris i freqüència dels transports públics (% per tipus)
- Motius dels desplaçaments
- Principals recorreguts i vies de connexió
- Mitjà de desplaçament
- Distància mitja entre el lloc de residència i el lloc de treball "productiu"
- Distància mitja entre el lloc de residència i els serveis de proximitat
- Nivell d'accessibilitat en serveis de proximitat (per períodes)
- Nivell d'accessibilitat a les escoles (grau d'autonomia dels nens i de les nenes)
- Distància mitja dels desplaçaments de les dones i dels homes
- Índex de motorització: distribució dels titulars dels vehicles i/o titulars de permisos de conducció
- Valoració dels models de desplaçament (grau de satisfacció dels diferents mitjans de transport)
- Persones que fan ús de la bicicleta

- * Sostenibilitat, convivència i esbarjo (nombres absoluts i % per tipus i per sexe/edat/residència):
- Grau de satisfacció de dones i homes en relació a la seva comunitat, el seu entorn i l'ordenació del seu territori
 - Espais públics de trobada i relació (nombre d'espais, distribució espacial i % sobre totals)
 - Persones que fan ús dels espais col·lectius
 - Grau de satisfacció en relació a la seva comunitat, el seu entorn i formes de fer del seu territori.
 - Grau de satisfacció en relació als comerços del municipi i del mercat municipal
 - Persones que fan ús del mercat municipal

Evolució dels pressupostos municipals en matèria de disseny i planificació del municipi, des de la perspectiva de gènere (dels usos diferenciats entre dones i homes dels espais i equipaments públics)

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Construcció d'un mercat municipal que incorpora un supermercat en el mateix espai	Promoció de la Vila Urbanisme	Viserma
Subvenció municipal de la línia de bus entre l'estació de tren de Premià de Mar i Vilassar de Dalt	Mobilitat	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
VI.1.1	Servei d'assessorament extern continu en la incorporació de la perspectiva de gènere en la redacció dels projectes d'obra	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Servei tècnic extern	2012	Contínua		X	
VI.1.2	Comissió veïnal paritària d'urbanisme de participació en la definició de projectes	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Associació de Veïns i veïnes	2014	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL / CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
	d'obra municipals	Participació ciutadana						
VI.1.3	Formació en perspectiva de gènere per a la comissió veïnal d'urbanisme	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Participació ciutadana	Associació de Veïns i veïnes	2014	Puntual	X		
VI.2.1	Formació del personal tècnic municipal d'urbanisme sobre perspectiva de gènere	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home		2011	Contínua	X		
VI.2.2	Campanya de difusió sobre avantatges de l'ampliació d'horaris comercials - aprofitant la inauguració del Nou Mercat i Supermercat	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comerç Comunicació	Associacions de comerciants Mercat municipal	2011	Puntual	X		
VI.2.3	Augment de la inversió municipal en els espais esportius i d'activitat física més participades per les dones del municipi	Esports Hisenda Urbanisme		2011	Contínua			X
VI.2.4	Disseny d'un sistema de recollida de dades, per sexe i edat, sobre els usos dels espais i equipaments públics	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	Associació de Veïns i veïnes Clubs esportius	2013	Puntual	X		
VI.2.5	Disseny d'un pla de mobilitat sostenible - a peu, en bicicleta, amb cotxets, etc.	Mobilitat Urbanisme	Associació de Veïns i veïnes Associacions esportives	2013	Puntual		X	
VI.2.6	Anàlisi de gènere dels pressupostos municipals destinats a urbanisme	Urbanisme Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Hisenda	Diputació Barcelona Comissió veïnal	2014	Contínua	X		

Línia VII. Promoure la salut de les dones de Vilassar de Dalt

5.7.1. Marc conceptual

La salut no es sols l'absència de malaltia. Salut és també el benestar físic, mental i social dels éssers humans.

En un intent de superar la perspectiva purament biologicista, on la **salut diferencial de les dones** ha estat sols associada a la salut sexual i reproductiva, hem de contemplar que el benestar de les dones està determinat per factors socials, econòmics, polítics, laborals i culturals. La feminització de la pobresa també és un dels fenòmens als que assistim en l'àmbit global. Tot això, sovint, dificulta que les dones puguin gaudir d'una bona salut física i emocional.

El dret a la salut és un dret de tots i totes. Perquè realment es faci efectiu s'han de reconèixer els diferents factors que influeixen en la salut dels homes i de les dones i no limitar-se a només donar rellevància a diferències de sexe per explicar les situacions de malaltia.

En aquest sentit, ens fem ressò de les directrius establertes en la **IV Conferència Mundial sobre les Dones de Beijing (1995)**, on es va atorgar gran importància al concepte de salut. Encara que ja des del 1986, la **OMS**, a la **Carta d'Ottawa**, ja incorpora un apartat per a la promoció de la salut de les dones.

Cal vetllar per el desenvolupament integral de la salut i la millora del benestar de les dones, tenint en compte les diferències biològiques, així com els trastorns psicològics i d'altres malestars sovint associats al rol social de cura i a la sobrecàrrega de treball i responsabilitat que les dones assumeixen majoritàriament.

Cal tenir en compte les diferents necessitats de les dones al llarg del cicle vital, que suposen atencions específiques. Així, les dones grans reclamen cures i atenció determinada envers l'envelliment i factors psicològics com la soledat, la pobresa, etc. Les dones joves representen un col·lectiu especial envers la prevenció de l'augment de la sida o els embarassos no desitjats. Les dones de mitjana edat són les que representen el col·lectiu de risc majoritari de càncers diversos i d'atencions personalitzades per raons físiques.

De la mateixa manera, cal fomentar actituds adreçades a augmentar el benestar de les dones com és la seva participació i presència en el món esportiu, així com la promoció d'hàbits saludables.

L'objectiu de les polítiques de salut ha de ser millorar la salut tant dels homes com de les dones mitjançant la recerca, polítiques i programes de salut que incorporin la perspectiva de

gènere. Les recerques, les intervencions, les reformes dels sistemes sanitaris i les polítiques i programes de salut han de considerar el gènere des del començament.

Les polítiques de promoció de la salut han de ser sensibles a les diferències de gènere en els missatges de salut perquè siguin realment efectius.

En raó d'això, **és necessari establir una coordinació entre diversos àmbits com l'educatiu, sanitari i serveis socials, per així perfilar línies d'actuació encaminades a la prevenció** que es complementin amb les actuacions sanitàries en l'àmbit municipal, per optimitzar recursos, sumar esforços i coordinar les intervencions.

Els objectius a nivell municipal són promoure una millora en l'atenció de la salut de les dones al llarg del seu cicle vital, promoure la prevenció de conductes de risc i crear espais formatius i de reflexió. Per altra banda, també es fa necessari treballar en la recerca i formació en salut des de la perspectiva de gènere al igual que definir les prioritats del sistema sanitari amb una metodologia participativa tot i obrint la participació a les associacions i xarxes de dones i salut.

En definitiva, es tracta d'aconseguir donar una atenció integral encaminada a una millora en la salut i qualitat de vida de les dones.

5.7.2. Diagnosi

Recursos disponibles

La nomenclatura dels recursos i serveis sanitaris a Catalunya és complexa, així és que fem un llistat previ d'acrònims que s'utilitzaran al llarg d'aquest apartat:

ABS: Àrees Bàsiques de Salut

ASSIR: Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

CAP: Centres d'Atenció Primària

GTS: Govern Territorial de Salut

RSB: Regió Sanitària de Barcelona

A Vilassar de Dalt hi ha un CAP que compta amb els següents serveis: Medicina general, Pediatria, Infermeria, Atenció continuada, ASSIR i Programa Salut i Escola. Recentment, **el CAP ha deixat de disposar de servei de ginecologia, fet que suposa un retrocés molt important en l'atenció sociosanitària de les dones municipi.** En canvi, no disposa de Radiologia ni d'Hospitalització d'especialitats mèdiques. La comarca només compta amb un hospital que està situat a Mataró.

Des de l'Ajuntament de Vilassar de Dalt també es desenvolupen campanyes i activitats per promoure la salut de les dones del municipi. **Al voltant del 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones, es realitzen diferents activitats i tallers en coordinació**

amb la Regidora de Serveis Socials, Joventut, Salut, l'Àrea Bàsica de Salut, la Biblioteca, ràdio de Vilassar de Dalt.

Al 2010, es va organitzar una caminada popular als jaciments de Can Boquet, organitzada per la Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home, Salut i el Museu Arxiu de Vilassar de Dalt.

La Regidoria de Serveis Socials, Polítiques d'Igualtat Dona-Home també organitza activitats relacionades amb la salut conjuntament amb Esports. Al 2009 es va dur a terme la Campanya "Belluga't. Quinzena Esport Jove."

Anàlisi

Vilassar de Dalt es troba dins la Regió Sanitària de Barcelona (RSB en endavant), que comprèn 164 municipis englobats en 7 comarques, i es configura, des del punt de vista de serveis sanitaris, en 15 GTS. La població de l'RSB (5.102.967 persones assegurades l'any 2007) comprèn a l'entorn del 68% de la població de Catalunya, amb comarques totalment urbanes i d'altres amb un component més rural.

MAPA 3. Distribució territorial del GTS de la comarca del Maresme

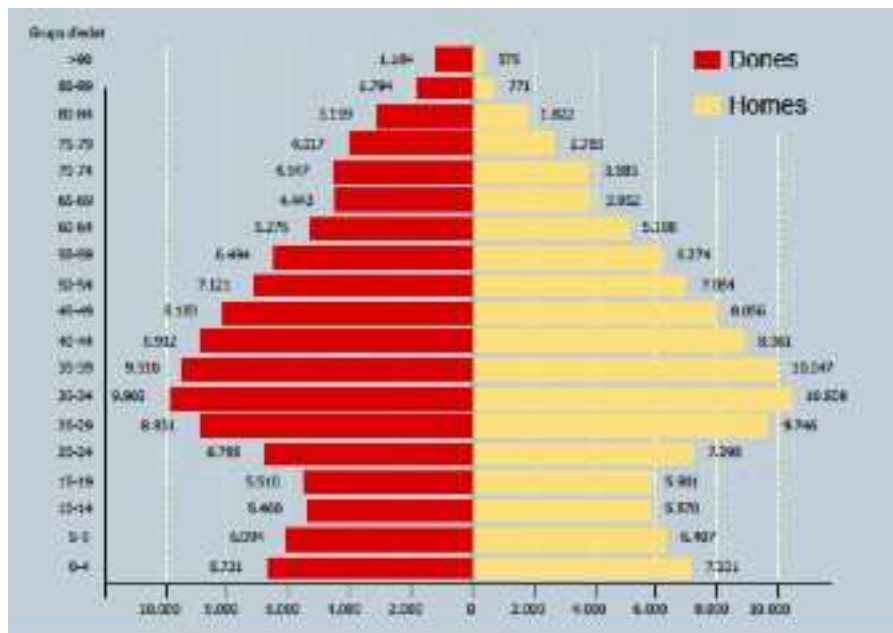

Font: GTS Maresme

Vilassar de Dalt pertany al GTS "Maresme"⁹, que l'any 2007 agrupava 226.171 persones (4,6% de Catalunya), el 50,4% de les quals eren dones.

⁹ El Govern Territorial de Salut del Maresme està format per Vilassar de Dalt, Vilassar de Mar, Premià de Mar, Premià de Dalt, Cabrials, Òrrius, Cabrera de Mar, Argentona, Mataró, Dosrius, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Vicenç de Montalt i Caldes d'Estrac.

GRÀFIC 26. Piràmide de població del GTS Maresme, 2006

Font: GTS Maresme

No es disposa de dades sanitàries específiques de salut sobre Vilassar de Dalt, però sí sobre la població atesa al GTS “Maresme”¹⁰.

Estils de vida de les dones i percepció de la seva salut

La prevalença¹¹ de població femenina que es declara consumidora de tabac és similar al del conjunt de l'RSB (24,4%), mentre que la de la població masculina és inferior a la mitja de 34,4% de l'RSB.

La prevalença de dones que es declaren consumidores de risc d'alcohol és lleugerament més elevada (2,5%) que la mitja de l'RSB d'1,8%. En comparació, la prevalença masculina en el GTS és de 5%, 2 punts per sota de la prevalença masculina a l'RSB.

El percentatge de dones i homes que es declaren persones sedentàries es situa per sota de la mitja de l'RSB. El 25% de dones es declaren sedentàries, tres punts per sota de la mitja (27,9%); enfront del 20% dels homes, quasi dos punts per sota de la mitja (21,6%).

El percentatge de la població que declara patir trastorns crònics és, en el cas de les dones, superior al percentatge mig de la població de l'RSB (78%); i superior (9%) al dels homes que és similar a la mitja del conjunt de l'RSB (69%).

¹⁰ “Els ciutadans i la seva percepció de la salut a la Regió Sanitària Barcelona” presentació del Departament de Salut de 5 de febrer de 2009, basada en els resultats de l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) 2006.

¹¹ Terme adoptat per l'Organització Mundial de la Salut (1966) per a indicar la proporció de persones afectades per una determinada malaltia per cada 1.000 habitants d'una àrea geogràfica o social, en un temps determinat.

Tant en dones com en homes, la població del GTS "Maresme" que declara patir alguna discapacitat és similar a la del conjunt de l'RSB (21,8% dones i 12,4% homes).

No sembla, doncs, que les dones del GTS tinguin més mala salut percebuda que en altres indrets de l'RSB, si bé perceben patir més trastorns crònics i majors discapacitats que els homes.

Serveis d'Ajuda a Persones Depenents a Vilassar de Dalt

L'any 2008 l'oferta pública de serveis per a gent gran a Vilassar de Dalt era de 58 places d'accés social en els centres residencials per a gent gran. Vilassar de Dalt compta amb un Casal de Dia per a gent gran que en els darrers tres anys ha donat servei majoritàriament a dones.

TAULA 27. Persones usuàries del Casal de Dia de Vilassar de Dalt per sexe, 2007-2009

	2007	2008	2009
DONES	14 (74%)	26 (76%)	27 (79%)
HOMES	5 (26%)	8 (24%)	7 (21%)
TOTAL	19	34	34

Font: Elaboració pròpia amb dades Ajuntament de Vilassar de Dalt

L'Ajuntament de Vilassar de Dalt també ofereix el Servei d'Atenció Domiciliària que al 2009 va donar servei a 73 persones de les quals el 63% són dones. L'evolució entre 2007 i 2009 de les persones ateses a través d'aquest servei mostren que tot i que les dones són les usuàries majoritàries, el percentatge d'homes que utilitzen el servei ha incrementat en els darrers dos anys.

TAULA 28. Persones usuàries del Servei d'Atenció Domiciliària per sexe, 2007-2009

	2007	2008	2009
DONES	42 (70%)	55 (68%)	46 (63%)
HOMES	18 (30%)	26 (32%)	27 (27%)
TOTAL	60	81	73

Font: Elaboració pròpia amb dades Ajuntament de Vilassar de Dalt

Vilassar de Dalt també compta amb el servei de Teleassistència que en l'actualitat dona servei a hi ha 150 persones, el 73% de les quals són dones.

Tots els serveis d'ajuda a persones depenents exposen un alt nombre d'ús per part de les dones, aquest fet s'explica en la mesura que la població envellida i sobreenvellida és majoritàriament femenina. És, per tant, important realitzar un abordatge en termes de salut de la població des de la perspectiva de gènere, que doni cobertura a les diferents necessitats del cycle vital de les dones, tant en la mesura de la població de persones grans com també en aquelles persones en qui recau la seva cura i atenció.

Persones amb discapacitat a Vilassar de Dalt

Al 2008 es van comptabilitzar un total de 360 persones amb alguna discapacitat a Vilassar de Dalt que representen el 4,2% del total de la població, respecte el 3,8% a la comarca del Maresme i el 5,5% al conjunt de Catalunya. Per tant, es detecta que el percentatge de persones amb discapacitat és lleugerament superior al municipi en comparació amb el conjunt de la comarca, però inferior al conjunt de Catalunya.

TAULA 29. Persones amb reconeixement legal de discapacitat, 2009

	No.	%
DONES	163	45%
HOMES	197	55%
TOTAL	360	100%

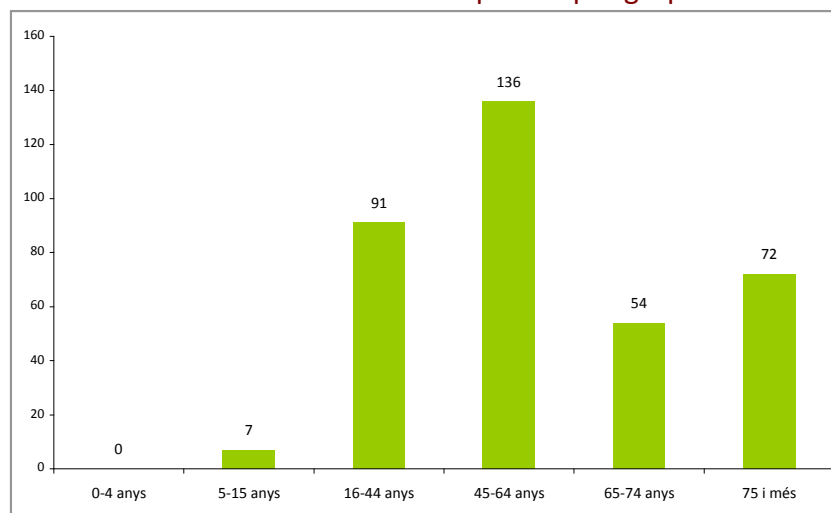
Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Del total de persones amb discapacitat declarada a Vilassar de Dalt el 45% són dones, que representen el 3,7% de la població femenina del municipi.

Malgrat no es disposa de més dades desagregades per sexe, s'ha considerat important recollir la informació existent sobre persones amb discapacitats, ja que aquestes es concentren en les franges d'edat més elevades (a partir dels 45 anys).

El percentatge més elevat de persones amb discapacitat es concentra en la franja d'edat que va dels 45 als 64 anys (38%), seguit de la franja d'edat que va dels 16 als 44 anys (25%).

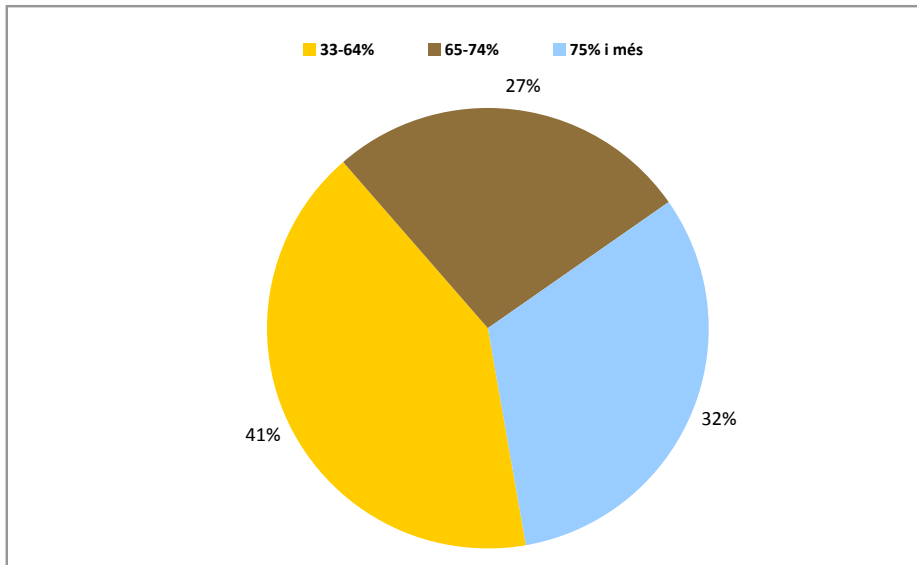
GRÀFIC 26. Persones amb discapacitat per grups d'edat

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

Pel que fa al grau de disminució de les persones amb discapacitat s'observa que la major part d'elles tenen entre un 33 i un 64% de grau de disminució.

GRÀFIC 27. Persones amb discapacitat per grau de disminució, 2006

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Idescat

De manera detallada es constata que del total de persones amb discapacitat, el 33% són discapacitats físiques motòriques, el 22% són discapacitats psíquiques i el 19% són discapacitats físiques no motòriques. En aquest cas, també és important tenir en compte que el 17% de les persones amb discapacitat tenen una malaltia mental diagnosticada.

Ús dels serveis i recursos sanitaris

Les dones i els homes del Maresme declaren tenir doble cobertura sanitària (pública i privada) en percentatges similars a la RSB (29,7% per les dones i 32,5% pels homes). Per tant, hi ha menys dones que homes amb doble cobertura sanitària.

El 92% de les dones del GTS havia visitat un o una professional de salut en el darrer any, enfront del 80% d'homes que ho havia fet pel mateix període. Aquests percentatges són similars als de l'RSB.

Aquesta diferència de més de 10 punts es manté quan es tractava del personal mèdic de capçalera o de pediatria (77% en el cas de les dones i 65% en el cas dels homes), en percentatges similars a la mitja de l'RSB.

Respecte a les visites a urgències també hi havia més dones que homes que declaraven haver-ne realitzat en el darrer any: 33% de dones i 23% d'homes (el percentatge dels homes inferior en 5 punts a la mitja de l'RSB).

En un espai més curt de temps, les dones que declaraven haver tingut visita mèdica en els darrers 15 dies (abans de ser enquestades) baixava fins el 29%, a 8 punts per sota del 21% d'homes (si bé en proporcions iguals als de la mitja de l'RSB).

Quant a medicació (haver pres medicaments en els dos dies anteriors a l'enquesta), per cada 7 dones medicalitzades, hi havia 5 homes; per ambdós sexes els percentatges són similars als de la mitja de l'RSB.

En general les dones estan lleugerament més satisfetes de l'ús dels serveis sanitaris (el 82% d'elles) percentatge 2 punts superiors al dels homes i a la mitja de l'RSB.

Les dones utilitzen en major mesura que els homes els serveis sanitaris i amb major satisfacció. Les dones prenen medicació amb major mesura que els homes, fet que lliga amb el seu pitjor estat de salut percebut i a la tendència a una major medicalització per part del personal mèdic a les dolències que pateixen les dones.

5.7.3. Pla d'Igualtat de gènere

Línia VII. Promoure la salut de les dones de Vilassar de Dalt	
OBJECTIUS	RESULTATS
<p>OBJECTIU VII.1 Promoure la perspectiva de gènere en la planificació dels serveis d'atenció i promoció de la salut.</p>	<p>RESULTAT VII.1.1 Es disposaran de dades desagregades sobre salut.</p> <p>RESULTAT VII.1.2 S'haurà sensibilitzat i format al personal sanitari i a agents de salut del municipi, sobre factors de protecció i estils de vida saludables, des de la perspectiva de gènere.</p> <p>RESULTAT VII.1.3 S'hauran incorporat criteris de perspectiva de gènere en la programació d'activitats físiques i esportives al municipi.</p>
<p>OBJECTIU VII.2 Fomentar hàbits saludables entre les dones del municipi al llarg del seu cicle vital, per millorar el seu benestar integral.</p>	<p>RESULTAT VII.2.1 S'hauran donat a conèixer a la població de Vilassar de Dalt els determinants de la salut al llarg del cicle vital de les dones.</p> <p>RESULTAT VII.2.2 S'hauran promogut hàbits saludables entre la població jove, adulta i gran de Vilassar de Dalt.</p> <p>RESULTAT VII.2.3 S'haurà assolit un descens progressiu de la incidència de malalties i conductes de risc evitables en les dones del municipi.</p> <p>RESULTAT VII.2.4 S'haurà implicat en la promoció de la salut entre les dones a associacions de dones afectades per determinades malalties i que viuen a Vilassar de Dalt.</p>
INDICADORS	
<p>Evolució dels estils de vida saludables entre la població (nombres absoluts i % per sexe/edat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Percepció de l'estat de salut - Esperança de vida en néixer - Nivells d'activitat física de la població local - Usos d'equipaments i activitats esportives municipals (% per tipologia d'activitat) <p>Millora dels coneixements del personal sanitari i agents de salut locals, des de la perspectiva de gènere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores de formació rebudes per agents de salut - Nombre de persones formades (per sexe/edat/origen) - Valoració de les persones assistents a la formació <p>Grau de sensibilització local (nombres absoluts i % per sexe/edat/estatus econòmic):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volum de persones participants en accions de difusió sobre els determinants de la salut del cicle vital de les dones - Volum de gent jove implicada com a agent de salut <p>Evolució de la incidència de malalties i conductes de risc evitables entre la població (nombres absoluts i % per sexe/edat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Problemàtiques/malalties ateses en els centres d'atenció primària en salut (CAP) - Freqüència de les visites - Causes d'hospitalització - Causes de mortalitat - Prevalença del consum d'alcohol - Prevalença de tabaquisme - Prevalença d'altres drogodependències 	

<ul style="list-style-type: none"> - Prevalença d'anorèxia i bulímia - Prevalença de fibromiàlgia i fatiga crònica - Prevalença de sobrepès o obesitat - Prevalença de "Mobbing" laboral - Efectes sobre la salut dels productes químics utilitzats en l'àmbit domèstic - Mobilitat reduïda de persones majors de 64 anys - Consum i despesa de medicació <p>Impacte de la promoció d'hàbits saludables lligats al cicle vital (nombres absoluts i % per sexe/edat/estatus econòmic):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Percepció de l'estat de salut - Nivells d'activitat física de la població local - Nombre de dones afectades per determinades malalties beneficiades d'accions municipals

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
Commemoració del Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones: 28 de maig	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Esports Salut	CAP Vilassar de Dalt
Grup Participatiu al CAP Salut "Parlem de Salut?"	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	CAP Vilassar de Dalt
Grup terapèutic adreçat a dones usuàries de SSAP	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	
Taller de sexualitat a l'espai jove	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Joventut	
Tallers per adolescents "m'agrada tal com soc" i "hàbits saludables vinculats a l'afectivitat i la sexualitat"	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Joventut Salut	
Taller al Casal de la Gent Gran de Can Rafart: "Com viure millor?"	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	CAP Vilassar de Dalt
Xerrada sobre la dieta mediterrània (Vilassar de Dalt contra el càncer)	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	Vilassar de Dalt contra el càncer
Programa de ràdio Salut i Dones	Comunicació Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut Servei Psicopedagògic Alcaldia	Psicòlogues privades Persones del municipi
Caminada popular	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Esports Salut Museu Arxiu Municipal	
Tallers al museu sobre la Salut de les dones	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	

ACTUACIONS QUE JA ES DESENVOLUPEN	REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES
	Museu Arxiu Municipal	
Taller sexualitat currículum obert	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut Joventut Centre Obert	

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
VII.1.2	Jornada sobre perspectiva de gènere en l'àmbit esportiu, per a professionals i personal tècnic	Esports Salut Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	Clubs esportius Casal de la Gent Gran de Can Rafart	2011	Puntual	X		
VII.1.1	Formació sobre factors de protecció i estils de vida saludable per a agents de salut	Salut Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	Associacions Gent Gran	2011	Puntual	X		
VII.2.1	Estudi comparatiu entre dones i homes sobre l'evolució de les malalties i conductes de risc 2011-2015, en col·laboració amb el CAP	Salut Serveis Socials, Igualtat Dona-Home	CAP	2011-2015	Puntual	X		
VII.2.2	Programació anual d'activitats lúdiques de promoció hàbits saludables adreçat a gent jove, adulta i gran	Esports Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Joventut Comunicació	Clubs esportius Ass. Joves, Educació, Culturals	2011	Contínua	X		
VII.2.3	Cicle de conferències sobre salut i cicle vital de les dones	Salut Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Comunicació	CAP Vilassar contra el Càncer	2011	Contínua	X		
VII.2.4	Disseny i senyalització d'un circuit d'itineraris per caminar	Esports Urbanisme Salut	Club Atletisme Club d'Orientació Esportiva Farra-D	2011	Puntual	X		
VII.2.5	Formació i difusió d'informació per a les	Serveis Socials, Igualtat Dona-	Casal de la Gent Gran de Can	2011	Contínua	X		

ACTUACIONS DE FUTUR		REGIDORIES IMPLICADES	ALTRES ENTITATS IMPLICADES	TEMPORALITZACIÓ		PRESSUPOST		
				ANY D'INICI	DURADA (PUNTUAL CONTÍNUA)	-6.000	6.000-12.000	+12.000
	persones cuidadores	Home Salut Comunicació	Rafart Vilassar contra el Càncer Càritas Ass. Hepatitis					
VII.2.6	Impuls a la creació d'un Grup d'Ajuda Mútua de persones cuidadores	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut	Casal de la Gent Gran de Can Rafart Vilassar contra el Càncer Càritas Ass. Hepatitis	2011	Puntual	X		
VII.2.7	Curs permanent de natació per embarassades a la Piscina Municipal	Esports	CAP	2011	Contínua	X		
VII.2.8	Mapa d'associacions del Maresme i Vilassar de Dalt sobre malalties que afecten principal o exclusivament a les dones	Serveis Socials, Igualtat Dona-Home Salut Comunicació		2012	Puntual	X		

6. Glossari

Acció Positiva: Mesures per compensar la situació de desigualtat de partida de les dones. Incideix en l'àmbit públic i garanteix la seva presència.

Androcentrisme: Conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines. Les societats androcèntriques són aquelles que situen l'element masculí com a prototip, un referent que cal imitar i l'experiència del qual és interpretada com a universal, menyspreant i ocultant les experiències de les dones.

Coeducació: Mètode educatiu que parteix del principi de la igualtat entre els sexes i de la no discriminació per raó de sexe, que pretén educar conjuntament a nens i nenes en la idea de que hi ha diferents mirades i visions del món, diferents experiències i aportacions fetes per dones i homes que conformen la realitat col·lectiva i sense les que no es pot interpretar ni conèixer el món.

Conciliació de la vida personal i laboral: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits.

Coresponsabilitat en el treball reproductiu: Participació equilibrada de dones i homes en cadascuna de les tasques i responsabilitats de la vida familiar, tant del treball domèstic com de la cura de persones dependents.

Democràcia paritària: Forma d'organització social i política en la qual hi ha igualtat de nombres i drets dels diferents col·lectius que componen la societat i que han de formar part dels òrgans decisoris i de govern. Les quotes o la modificació de les normatives electorals són exemples d'estratègies per a aconseguir-la democràcia paritària entre dones i homes.

Desigualtat de tracte: Manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres. (Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de treball i ocupació)

Discriminació directa: Tractar de manera desigual o amb un tracte d'inferioritat les persones sobre la base d'un dels motius expressament prohibits per l'ordenament jurídic nacional i internacional, per exemple, segons el sexe.

Discriminació indirecta: Criteris, mesures, normes i intervencions socials o polítiques formalment neutres que resulten desfavorables per a un col·lectiu, ja que no té en compte la posició inicial desfavorable de la qual parteix aquest col·lectiu. Aplicació de distincions i de pràctiques desiguals i arbitràries que una col·lectivitat fa a una persona o grup en un determinat àmbit per motius de sexe, ètnia, ideologia, edat, opció sexual o d'altres.

Discriminació: Es considera discriminació tots aquells casos en què una persona és tractada de manera desigual i desfavorable per la seva pertinença a un grup concret i no sobre la base de les seves capacitats individuals.

Divisió sexual del treball: Repartiment de tasques socials i domèstiques adjudicades segons el sexe que han produït aprenentatges diferents per a homes i dones i que es valoren d'una manera desigual en la societat.

Equitat de gènere: Distribució justa dels drets, beneficis, obligacions, oportunitats i recursos entre les persones a partir del reconeixement i el respecte de la diferència entre dones i homes a la societat.

Feminisme: Doctrina, teoria i moviment social que propugna la consideració de les dones com a éssers humans complets, subjectes individuals de drets i deures i s'oposa a la discriminació per raó de sexe (per haver nascut femella), o de gènere (a causa de les atribucions femenines com a dona). El feminisme té diverses orientacions i ideologies, però no s'ha d'oposar – com vulgarment es fa – al masclisme, ja que el masclisme representa una actitud de prepotència del mascle enfront de la femella, i aquest concepte no és l'oposat al feminisme.

Gènere: Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials de poder entre homes i dones.

Igualtat de gènere: Condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

Igualtat de tracte entre dones i homes: Condició de ser iguals dones i homes en l'àmbit laboral, social, cultural, econòmic i polític, sense que actituds i estereotips sexistes limitin les seves possibilitats.

Indicador de gènere: Mesura, nombre, fet, opinió o percepció que mostra la situació específica de les dones i dels homes, així com els canvis que es produeixen en els dos grups a través del temps. L'indicador de gènere és una representació d'un fenomen determinat que mostra totalment o parcial una realitat i que té la funció de fer visibles els canvis socials en termes de relacions de gènere al llarg del temps.

Perspectiva de gènere: Presa en consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en una activitat o àmbit per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, considerant com les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet de visualitzar dones i homes en la seva dimensió

biològica, psicològica, històrica, social i cultural i de trobar línies d'acció per a la solució de desigualtats.

Polítiques d'Igualtat: Sorgeixen als Estats Units a la dècada dels 60 dins del moviment de drets civils i, en principi, per evitar la discriminació, per raons de raça, religió, color o origen. Sota el mandat del president J.F. Kennedy s'estableix el concepte d'acció positiva i s'obliga a garantir als contractistes del govern la igualtat d'oportunitats en la seva plantilla. A Europa, des dels anys 50 i 60, els països nòrdics -Islàndia, Finlàndia, Suècia, Noruega i Dinamarca- ja treballen en polítiques de l'Estat de Benestar que inclouen accions positives vers les dones. A dia d'avui, aquests països són els que disposen d'una proporció més alta de població activa femenina, conjuntament amb polítiques familiars que permeten conciliar la vida personal i la laboral a dones i homes. La teoria –que s'ha complert- és que en invertir en ajudes socials, s'incrementa la presència de les dones al mercat laboral. Major presència de força de treball qualificada al mercat laboral té conseqüències en el creixement econòmic.

Rols de gènere: Els papers, les funcions, les activitats i les responsabilitats que s'atribueixen com a "pròpies" i diferenciades a dones i homes.

Segregació horitzontal de l'ocupació: Distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.

Segregació vertical de l'ocupació: Distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.

Sostre de vidre: Barrera invisible que dificulta l'accés de les dones al poder, als nivells de decisió i als nivells més alts de responsabilitat d'una empresa o organització a causa dels prejudicis envers les seves capacitats professionals.

Transversalitat de gènere (de l'anglès gender mainstreaming): Estratègia al llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat de gènere de les dones en totes les polítiques i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per a tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

Elaborat a partir de:

"Glossari terminològic. Centres d'informació i recursos per a dones, una proposta de model funcional i de gestió", Col·lecció Documents de "Recull de termes Dones i treball", Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, 2008

Treball Sèrie Igualtat i Ciutadania. Diputació de Barcelona, febrer 2007

<http://ideo.sectorweb.es/ca/blogs/gpf> GPF Consultoria i Formació, S.L., web consultada a juny de 2008

<http://www.sindicat.net> Secretaria de la Dona del Sindicat d'Ensenyament (USTEC-STES), web consultada a juny de 2008

7. Bibliografia

Ajuntament de Vilassar de Dalt. Guia de Serveis Municipals de Vilassar de Dalt.

Consell Comarcal del Baix Llobregat. *Pla transversal de polítiques de dones del Baix Llobregat, 2008-2010.*

Consell Comarcal del Maresme. *Informe Trimestral Sociolaboral del Maresme.* Observatori de Desenvolupament Local, Consell Comarcal del Maresme.

Departament de Treball. "Recull de termes. Dones i Treball". Generalitat de Catalunya.

Diputació de Barcelona. *Informe Estratègic del Maresme, 2008.* Projecte REPTE, Àrea de Desenvolupament Econòmic, Diputació de Barcelona.

Diputació de Barcelona. *Informe social del municipi de Vilassar de Dalt 2003.* Observatori dels serveis socials, Diputació de Barcelona.

Generalitat de Catalunya. "Els ciutadans i la seva percepció de salut a la Regió Sanitària de Barcelona". Resultats de l'Enquesta de Salut de Catalunya a la Regió Sanitària de Barcelona. CatSalut, 2006. Generalitat de Catalunya.

Institut d'Estadística de Catalunya. Dades poblacionals de Vilassar de Dalt. www.idescat.cat

Llei 2/2004 de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen d'atenció especial. Generalitat de Catalunya

Llei 5/2008 del dret de les dones a l'eradicació de la violència masclista. Generalitat de Catalunya.

Document elaborat per:

Guernica Facundo Vericat

Sara Ortiz Escalante

Montserrat Potrony Insa

Luis Antúnez, 6
08006 Barcelona
hola@propia.cat
www.propia.cat